

31-1-61

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

నంపుటము

జనవరి నెల 12-వ తేది శుక్రవారము

No. 288

చంద్రానామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ దశమి గం.

సంచిక 288

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధాంతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగాదు. కలుమందులవలన మోసముగలుగును. మంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసింది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు!

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.

(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds.

HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000 WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING LOANS AT MODERATE INTEREST.

OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.

FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.

Management is Conducted on Strictest Economic Principles.

WANTED.—Influential and Energetic Agents on monthly allowance plus commission on Guaranteed business in unrepresented places.

For further particulars, apply to:—

THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE,
CHIEF AGENTS, NIZAM'S DOMINIONS
RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.)

Messrs. P. K. RAU & SONS.
CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY,
No. 289, THAMBU CHETTY STREET MADRAS.

నోటీసు

లండనునందు జరుగబోవు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము సందర్భమున దక్షిణ హిందూ దేశపు మంటపము మాడలు తయారుచేసి పంపునట్టివారికి బహుమతు లొసంగబడును.

అమోదింపబడిన మాడలు అనుసరించి 10 చదరపు అడుగులు వైశాల్యము, 20 అంగుళములు ఎత్తునుగలిగి మంటపము నొకదానిని లండను ప్రదర్శనమునందు నిర్మించుటకు కమిటీవారికి హక్కువుండును.

మాడలు 1 అడుగునకు 1½ అంగుళము స్కేలుపైన నిర్మింపబడవలెను. చక్కక ప్యాకుచేసి 1923 సం॥ రం ఏప్రిల్ నెలాఖరులోగా చేపాకునందలి, పరిశ్రమ డైరెక్టరు కార్యాలయమునందున్న ఎక్జిబిషన్ ఎక్జిక్యూటివ్ కమిటీ చేర్చెనుగారికి పంపవలెను.

కమిటీవారు తృప్తికరముగ నున్నదని తీర్మానించిన మాడలులకు ఈక్రింద తెలుపబడిన బహుమతి యివ్వబడును.

మొదటి బహుమానము ... .. రూ. 250

రెండవ బహుమానము ... .. రూ. 150

మూడవ బహుమానము ... .. రూ. 100

E. F. THOMAS.

Chairman Executive Committee,
British Empire & Madras Provincial Exhibitions,
Chepauk, Madras.

MADARS.

15th Dec. 1922.

మంచిమందు! వేదము కర్పవదినని !! నాక దొరకవు!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పవదినందున (ప్రస్తుతం భరణ తగ్గించియున్నాము)

వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరకయున్న గలమేలైన అలంకారములను కండుగడినముల అనం

దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమార్కమే

యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చి అకువచ్చు, రోహ, మేళువర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. కాఫా

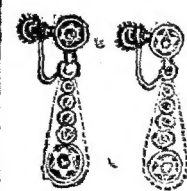
నీయమైనట్టిది. త్వరపడుడు. తపాలభర్తలకు వేరు. 2½ మారనిదిన్ని 2½ మార కడల్పుగల పట్టుపంచ1-కి 8.4-1

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం 44 కంబులయ్యనవీధి మదరాసు

980

ఎలక్ట్రో

బంగారుగిల్లు ఆభరణములు

ఇందుతోటి మోడర్ నాటకసంఘము లకు కావలసిన డ్రెస్సులున్న, సీసులున్న, విభిన్నబోపాలున్న, పడచా వేక కలర్సు

న్ను, ముఖమున కద్దుకొను టాయిలెట్ కలర్సున్న మిక్కిలి చౌకగా వారకును.

150 x జెల్లెక్ట్రో లక్ష్మీవిగ్రహము అమృత మేలు గిల్లు వడ్డ్యాణము 1 టింటికి

4.8-0

2-0-0

ప్రైవి అరకానుబంధం 60 గూర్చినది 1-కి 6-0-0.

కాలుకానుబంధం 60 గూర్చినది 1-కి 5-0-0. మూడుపేట్లు గడియారపు చెయిను 8-0-0. రెండుపేట్లుగడియారపు చెయిను 2-0-0. జడ నాగరం 1-4-0, 7 రాళ్ల కన్నులు పెద్దది జత 1-కి 2-8-0. సిసింగు లోలమ్మ జత 1-కి 1-8-0.

నల్లభీమపాక శాస్త్రము

3 భాగములు క్యాలిగ్రోజైండు. ఎట్టి పంటకములైనను ములభముగ నేర్చుకొనుటకు వీలగు గ్రంథము. సివిల్, మిలిటరీ పాఠములు గలది.

భర 1-కి, 1-8-0

కే. ఎ. న. అండు నన్ను

164 బై నాబాబు రోడ్డు, మదరాసు,

కవితావిలాసమున వెలకుదొరకు గ్రంథములు

శ్రీ పీఠికాపుర సంస్థాన విద్యుత్-విశ్వరులును, వివిధావధాన ధురీణులైన పేరొంది తీర్తి శేషులైన బ్రహ్మశ్రీ దేవులపల్లి సుబ్బరాయశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడినవి.

1. మహేంద్రవిజయము:—ఇది మహేంద్రుడు వామను సహాయమున బలిచక్రవర్తిని జయించిన కథ మనోహరములైన స్వభావవర్ణనలతో సంతోషకర జక్కగా వర్ణింపబడినది. ఇందలి స్వర్ణవర్ణనము, ఋతువర్ణనము వామన ఘట్టమును జదివి తీరవలయును. దీనికి చిత్రలఘుగను మనోజ్ఞముగను వ్రాయబడిన పీఠికగూడఁగలదు సాధారణతైండు 0-12-0. కాలికొరు 1.

2. రామరామవిలాసము:—ఇది యొక యుత్తమగ్రంథము. ఇందలి కవిత్వము కడుంగడు సరసముగను మృదుళముగను తెలుసుచుండును. అనువాద గ్రంథములలో దీనికి సరివచ్చు గ్రంథములు మిక్కిలి తక్కువ. సాధారణ తైండు 0-10-0 కాలికొరు 0-10-0.

3. రామచంద్రోపాఖ్యానము:—ఇది వారణాసి వేంకటేశ్వర కవి ప్రణేతముగ వ్రాతా శ్యామల గ్రంథము శ్రీమద్రామానుజము సహారించి మొదటియముకాండములందలి కథయు సంకచితముగ వర్ణింపబడినది. తైలి ధారాళముగ వున్నది. సాధారణతైండు 0-12-0 కాలికొరు 1-0-0

4. భద్రాచలవిజయము:—ఇది శ్రీ కృష్ణ కల్యాణావ్యవేశ గ్రంథములు రచించి వన్నెకెక్కిన అల్లమరాజు సుబ్రహ్మణ్య కవిగారిచే రచింపబడినది. ఈయన విరచించిన గ్రంథములకల్ల నిది తొలిమిది శ్రీ పీఠికాపురధాపులును గీర్తిశేషులును వైన శ్రీ గంగాధర రామరామకృష్ణులు వారిచే గృహీతంబడినది ప్రస్తుతకథలకు శ్రీ మహారాయ బహద్దరవారి యాజ్ఞ నను సరించి ప్రవాళ పురాణవంద మల్లయ్య కాస్తులివారిచే వ్రాయబడిన సుబోధినియను చక్కని వ్యాఖ్యానముతో నొప్పియున్నది సాధారణ తైండు 1-1-0.

5. ఆంధ్రసూత్రభాష్యము:—ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి యాజ్ఞానుసారముగ బ్రహ్మశ్రీ పురాణ వందమల్లయ్య కాస్తులి వారిచే మూలముసారముగను సుబోధముగను దొంగింబడి దెమ్మిపైజాన జక్కగా నాలుగుభాగములుగ ముద్రింపబడిన 1938 పేజీలుగల గొప్ప గ్రంథము. ఒక్కొక్కభాగము 2-8-0 మొత్తముగ నాలుగుభాగములు వొకసారి కొను వారికి 10-0 లు మాత్రమే.

6. ప్రభావతీకడ్యము:—ఇది పింగళి నూననాథునిచే రచింపబడినది. గ్రంథప్రాకృత్యము లోకవిదితమే. ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి వెలపురకారము పూర్వపతుల ననుసరించి పరిశుద్ధముగ వ్రాయించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణ వందమల్లయ్య కాస్తులివారిచే లఘుటీకవ్రాయించి దెమ్మిపైజాన ఫెనరుమొట్టు కాగితములమీదఁ జక్కగా ముద్రింపించి కాలికొరులైండు రేయింపబడినది 1-4-0.

N. B. వై గ్రంథములన్నియు వాఁగుల యుపయోగమునకు శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి విశేష ధనవ్యయమున శుభము నచ్చొత్తించి తిక్కునవెలలకు లభించునట్లేర్పాటుచేయించిరి. కావున నింత నుభయములయనకు దొరకుచున్నవి. లేవున్న నింతకు చెండు రెండు మూల్యమిచ్చినకు ఁట్టి పరిశుద్ధపతులు దొంగట దుర్బధము. ఈపుస్తకముల కన్నింటికి తపాల ఖర్చులు వడ్డెరాలు కొనువాతే భరించవలయును. గ్రంథములు వలయువారి క్రిందివిలాసము:—వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.

టలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు కవితావిలాసము పీఠాపురము, గోదావరిజిల్లా

JUST OUT!! Gospel of Sri Ramakrishna VOL. II CLOTH Rs. 2-4 JUST OUT!!

It contains a further instalment of 28 conversations with his devotees and disciples. VOL. I BOARD Rs. 2-8

ఆంధ్రభాషలో యిప్పుడే ప్రచురింపబడినది స్వామి వివేకానందగారిచే రచింపబడిన

రాజయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 1-4-0

కర్మయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 0-12-0

భికాగొ ఉపన్యాసము రు. 0-6-0

స్వామి బ్రహ్మచందముగ రచితే రచింపబడిన గురూపదేశములు

ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

The Manager, Sri Ramakrishna Muth, Mylapore, Madras.

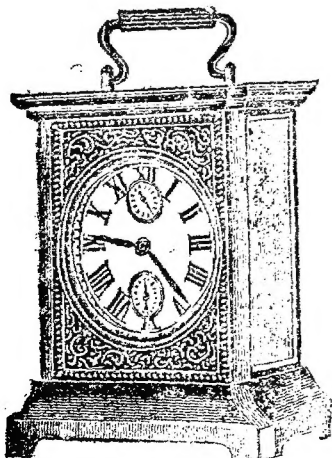
నేమూరు వేంకటకృష్ణము సెట్టి అన్డ్ సన్సు వారిచే ప్రకటింపబడిన

భాస్కరరామాయణం రూ 4-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెని వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

జోకర్ క్యా రేజి క్లాక్

1. ఇది మేలైన సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది. చాలకాలమువరకు శనిచేయును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును. పెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. మిక్కిలి అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు బాగుగా పరీక్షచేసి పంపబడును. ధర 1-కి రు. 15-0-0

2. జర్మనీ అలారమ్ టైమ్ ఫీసు సరియైన కాలమునుచూపును. కావ లసినప్పుడు అలారము కొట్టును. ధర 1-కి రు. 5-8-0

వి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,

గడియారము వ్యాపారస్థులు, తపాలపెట్టె నెం 35, మద్రాసు.

అమ్మకమునకు

షర్ మహమ్మదుపురము మొదలగు సంస్థాన ముల కధిపతి యగు మరణించిన పి. వి. జగ్గారావు గారి సొత్తులు అనగా కమలములు, పచ్చలు, కెంపులు మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన అపురూప మైన నగలు, ఆణిముత్యములహారములు, అమూల్య నమైన కమలముల హారములు మొదలగువి వి పట్టము, డాబాగార్డన్సునందు 22-1-1923 తేది నను, తరువాతి తేదీలందును బహిరంగ వేలము వేసి అమ్మబడును. కొనదలచినవారు 10-1-1923 తేది డాబానను, తరువాతి తేదీలందును ఖుద్దన సదరు గార్డన్సుకు వచ్చి పగటిపూట పరీక్షింపవచ్చును. వివరముల జాపితా కానలసినవారు విశాఖపట్నము, డాబాగార్డన్సులో నున్న షర్ మహమ్మదుపురము మైనరు ప్రొప్రైటెక్సుగారికి గార్డియన్ గారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీ. పి. వి. భానోజిరావు, గార్డియన్

మంగలి కత్తులు

కప్పలాళములు.

అంధ్రసాహదరులచే చేయబడినది. ప్రాశస్త్యము.

నెంబునే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయును.

వి. కంకటేశ్వరు అండ్ కో

కట్టయ్య అండ్ లాక్ షేకర్స్ etc.

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగూటికల వైద్యులు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొనునది మృత్యునకు వ్యధము లేదు. పిశిరాలలో కని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, కచ్చు, అను మూడు విధముల తెగకొనునది మృత్యునకు వ్యధము లేదు. పుటలలో మూయును. శ్రీ లక్ష్మణుని వ్యాధులకు కూడ ఇది కావలెను. (1251) ధర్మ 1 కి రు. 2-4-0 గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

బైండు చేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 300 పేజీలు	రు	1. 0
2 భాగము 272 పేజీలు	రు	1. 0
3 భాగము 280 పేజీలు	రు	1. 0
కాశీమజిలీలు. 1 భాగము 438 పే.		1. 0
(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.		
మంజువాటి మాద్రాసురకాల, ఏలూరు కృష్ణశర్మ		

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుట యందు కేరెన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు 6-చిరముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 వనపవాడి, బాంబాయి

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

సమాజము ఏలూరు పాలకొల్లులో వేసిన గొప్పనాటకశాలలో శనివారము 8 13-1-23

సా వి త్రి నాటకము ప్రదర్శించెదరు

Y. S. Row Manager M. N. Row Zamindar Proprietor.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

1923 RADHA - KRISHNA 1923

సుందర మైన శి రాధాకృష్ణుల ఉపయోగమైన

అమృతాంజనము కృయ్యం దరు

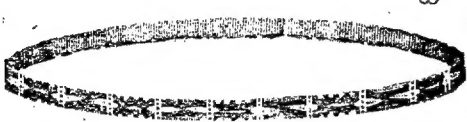
విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నది మా యేజంట్లవద్దకూడా దొరకును
కృయ్యం దరు వెల 1-కి 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0 వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబయి.

అందమైన నగలు! మిగుల చక్క-దనమైన పనితనము!! వెల సులభము!!! మోసమనుభయమే లేదు.
ముఖ్యమైన గమనింపు:—మా వద్దనుండి తీసిన ఏనగమైనను ఎప్పుడు వాపసు చేసినప్పటికిన్ని అప్పుడు దానికి దిగువ కనబడినట్లు క్రయమును వాపసుచేసెదము

గట్టి బంగారుగాజులు జత

గట్టి బంగారు డింగరములు

నెం. 102.

నెం. 105.

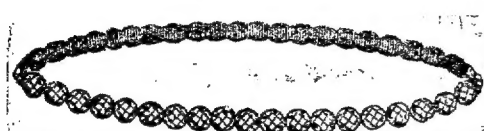
నెం. 1.

నెం. 3.

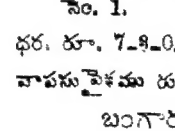
నెం. 2.

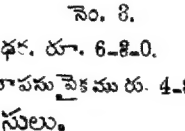
నెం. 108.

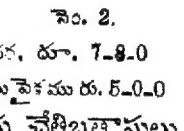
నెం. 104.

ధర. రూ. 7-8-0.

ధర. రూ. 6-8-0.

ధర. రూ. 7-8-0

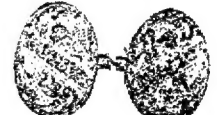
వాపసుచేయు రు. 5-0-0 వాపసుచేయు రు. 4-8-0 వాపసుచేయు రు. 5-0-0
బంగారు బత్తాసులు. బంగారు చేతిబత్తాసులు

4 1/2 అంగులముచుట్టుకొలత	రూ. 18-0-0 జత 1-కి	వాపసుచేయు రూ. 12-0-0
6 " "	రూ. 20-0-0 " "	రూ. 14-0-0
5 1/2 " "	రూ. 22-0-0 " "	రూ. 16-0-0
5 " "	రూ. 24-0-0 " "	రూ. 18-0-0
6 1/2 " "	రూ. 26-0-0 " "	రూ. 20-0-0
7 " "	రూ. 28-0-0 " "	రూ. 22-0-0

4 1/2 అంగులముచుట్టుకొలత	రూ. 18-0-0 జత 1-కి	వాపసుచేయు రూ. 12-0-0
6 " "	రూ. 20-0-0 " "	రూ. 14-0-0
5 1/2 " "	రూ. 22-0-0 " "	రూ. 16-0-0
5 " "	రూ. 24-0-0 " "	రూ. 18-0-0
6 1/2 " "	రూ. 26-0-0 " "	రూ. 20-0-0
7 " "	రూ. 28-0-0 " "	రూ. 22-0-0

నెం. 231.

నెం. 232.

జత 1-కి ధర రూ. 7-8-0
వాపసుచేయు రూ. 5-0-0

జత 1-కి రూ. 9-8-0
వాపసుచేయు రూ. 6-0-0

రాళ్లు చెక్కిన బంగారు డింగరములు

రాళ్లు చెక్కిన బంగారు దుద్దులు జత

నెం. 52.

నెం.

నెం. 58

నెం. 1.

నెం. 61.

నెం. 2.

పట్టుకంపు ధర. రూ. 1-8-0 వాపసుచేయు రూ. 17-8-0
పువ్వరాము రూ. 25-0-0 " రూ. 17-8-0

నెం. 1 పువ్వరాములు ధర రూ. 25-0-0 వాపసుచేయు రూ. 15-0-0
" పట్టుకంపు " రూ. 30-0-0 " రూ. 2-0-0
నెం. 2 పువ్వరాములు " రూ. 40-0-0 " రూ. 25-0-0
" పట్టుకంపు " రూ. 50-0-0 " రూ. 32-0-0

(ఔలిఫోన్ నెం 1048)

హిరాలాల్ అండు మోతీలాల్ పాస్చి నగలవర్తకులు, నెం 126 సాహుకారుపేట, మదరాసు.

రాజకీయతైదీ

ఆతని ఆవేశ్యకములు

కాంగ్రెసు విప్లవము

(డాక్టరు సత్యపాలుగారి)

డాక్టరు సత్యపాలుగారు బ్రిటానిక ప్రతిఘటించి డిల్లు

వారమునండిరి:—

దేశీయజీవితమందు రాజకీయ ఖయదీయొక్క స్థానము స్థిరపడిపోయెను. ప్రస్తుతము సంభవించుచున్న విషయముల వైఖరినిబట్టి చూడగా, చాలకాలమువరకును, రాజకీయ ప్రచార వలకు జెయిల్లు వేసవివికాంతి గృహములుగ నుండునవిషయమున సంకయింప నక్కరలేదు. దేశమాత్మకందనలలో చాలమందియు త్రమలును, యత్నపుత్రికలును నిమకాయమును చాలవరకు కారాగారమునందు గడపవలసియుండును. అందుచే రాజకీయ ఖయదీయొక్క స్థితిగతులను ఆశ్చర్యములను గలిగించి బాగుగ విచారించుటలో శ్రద్ధగూని అతని కటుంబమునకు సహాయ మొనర్చుచు నాతని స్థితిని కొంత తేలిక యొనర్చుట శ్రద్ధగూని ప్రజలు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుట ఆవశ్యకము ఈ విషయమునం దీండ్లవారాప్రతికలు గావించిన సహాయమును కృతజ్ఞతతో దొనర్చుచుంటిని. ఈ విషయమున పనిచేసే సహాయ మొనర్చిన రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములను ఇతర కాంగ్రెసు సంఘములను, ప్రత్యేకవ్యక్తులను, దేశమయొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులు కాని ఈ విషయమున అవసరమైనంతవరకు

కు కార్యసాధన మొనర్చువదలేదని తెలుపుటకు విచారించవలసియున్నది. ఇంకను చాల యొనర్చువలసి యున్నది. రాజకీయ ఖయదీయెడ తన విప్లవకర్తత్వమును దేశము నరిగి నిర్వర్తించలేదు. నేనిండుల కెక్కడిని నిందింపను. నేకము చాల తీవ్రమగు పోరాటమున యునిగి యున్నది. అందుచే కాంగ్రెసు ప్రతిస్థాపనలను ఇతర వ్యక్తులను, రాజకీయఖయదీలవై దృష్టిని అరపుటకు కృతజ్ఞత తేకపోవచ్చును. మన మీవిషయమున మనవిప్లవకర్తత్వమును బుద్ధిపూర్వముగ మరచినను మరీయెట్లు మరచినను—మరచితిమి గాన దానికి తగిన పరిహారమును సాధ్యమైనంతవరకు కల్పింపవలెను

కాంగ్రెసుసంఘముల కర్తవ్యము

ఈ విషయముయొక్క అవశ్యభావమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము ననుసరింప పోయి యుండవచ్చును. జైల్లయందున్నప్పుడు రాజకీయఖయదీల చర్య ఎట్లుండవలెనను విషయమున, రాష్ట్రీయసంఘములు నిర్ణయించిన బాగుండెడిది. ఈ విషయమున నీ సంఘమునా కేమియు నొనర్చుక పోవుటకులన చాల ఎక్కువగలిగెను. అదర్భప్రాప్తమగు ప్రవర్తన నిర్ణయింపబడక పోవుటచే, జెయిల్లయందు రాజకీయఖయదీల పదిలివేయవలసిన కార్యములను కొన్నిటి నొనర్చుచున్నాడు. పంజాబు నందు ఒక జెయిలు నందు, రాజకీయఖయదీలనుభవించుచున్న బాధలును కష్టములును వర్ధింప నలవిగావండనుండెను. ఇట్టివిషయములందు రాజకీయ ఖయదీల అదర్భచర్య కొరకు పంజాబు రాష్ట్రీయసంఘమువారు కొన్ని నిబంధనల నొప్పుచిరి. కాని అవి చాల అలభ్యముగ నేర్పరపబడినను, అవి అసమర్థముగవండెను అంతయగాదు అవినిరివిగ ప్రకటించి అందరి ఘన దెలియునట్లు ప్రచార మొనర్చలేదు. బాగుగ గామాలా

గ్రహగ విచారిని రాష్ట్రీయ సంఘములు కంటనే రాజకీయ ఖయదీలు జైల్లయందు ఎట్లు ప్రవర్తించవలెనో నిర్ణయింపవలెను. ఇది చాల అవశ్యకమును ముఖ్యమైనదియును ఈ నిబంధనల ప్రతి నొకదానిని జెయిల్లయందుగల ప్రతిఖయదీకిని నరఫరా చేయవలెను. నూతనముగ నరెన్లుజేయించు ప్రతివానిని ఒకవగలెను. కొన్నిసందర్భములందు కొందరి నిబంధనలకు ప్రతి కూలముగ వర్తించవచ్చును. విషయ చాచుచు దాని ప్రకారమే, వర్తించెదరు. అందువలన రాజకీయఖయదీలు ప్రస్తుతము అనుభవించుచున్న బాధలును అనమానములను తప్పించుకొన వచ్చును. ఈని బంధనల నిర్ణయించుటయందు సంఘమువారు నిర్మోగమాటముగను దృఢముగ నునుండవలెను తమసలనా వారికినింపదని దెలిసినను, కట్టెలచో నొసగుటయందు సంకయింపరాదను. రాష్ట్రీయ సంఘమువారును, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును ఈవిషయమున వెంటనే శ్రద్ధదీసికొనెదరని నమ్మాయున్నాను.

ధనసహాయము

రాజకీయతైదీయొక్క కష్టములను తగ్గించుటగావించవలసినసహాయమునుగలిగించి యొచ్చినచెదను. పంజాబు రాష్ట్రీయ సంఘమువారు, అరెన్లుజేయబడ నిర్ణయమున్న వారెవరును, కాంగ్రెసుసంఘములనుండి ధనసహాయ ముపేక్షించరాదనిపకటించెను. అదేవిధముగా, కాంగ్రెసుప్రచారకులకొనబడుభవనాయమునంతను ఎవో కొన్నిసందర్భములందు తప్పు నిర్ణయేరి కాంగ్రెసుసంఘము కాంగ్రెసు కష్టములను బాగు దెలియును. విషయ ఈ విషయమున వారు సరిగ వర్తించలేదని మడుగులని వచ్చినందును విచారించుచుంటిని. కాంగ్రెసువారిచ్చి కష్టపహాయము నే అంగీకరించి నే యి లేక యే రొట్టె దినుడు పుటుంబమును పోషించుకొనుచు, తన

మౌంట్ రోడ్డు - మదరాసు.

లాలా లజపతిరాయగారు
ధర్మశాలా ఛెరసాలనుండి మరల లాహోరు ఛెరసాలకు తీసికొనిపోవడి

మౌలానా అబ్దులు కలాం ఆజదుగారిని

కలకత్తా నర్సేంటుపత్రికాపత్రినిధి సందర్శించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు

జనవరి నెల 25 వ తేదీని కడలూరు ఛెరసాలనుండి విడువబడుదురు

ఆంధ్ర రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘసభ

జనవరి నెల 20 వ తేదీని ఏలూరులో జరుగును

నటరాజనుగారు - బార్డోలి తీర్మానములు

బార్డోలి తీర్మానములు చాలలాభకరములు వానికి తోడుగా శాసనసభలకు గూడ వెళ్లవలెను.

శ్రీయుత

లాలా లజపతిరాయగారు

ధర్మశాలా జయిలునుండి లాహోరు జయిలుకు

మార్పుట

కొన్ని నెలల క్రితము ధర్మశాలా జయిలుకు పంపబడిన లాలా లజపతి రాయగారిని మరల లాహోరు నెలకలుజయిలుకు తీసికొని వచ్చి రెని 11 వ తేదీని లాహోరునుండి తిరిగి వచ్చి పంపబడెను.

శ్రీరామకృష్ణస్వామి గ్రంథములు

ధిల్లీలో దొరకును

శ్రీరామకృష్ణస్వామి యొంగిన యువస్వామియైన బాగ్గింజములను శాతాన సంపుటములుగా విక్రయింపబడుచున్నవి. కలయికగా మెప్పురు ఎస్. చాంద్ ఆంధ్ర బ్రదర్స్ లుక్సల్లర్స్ డిల్లీ, అని వ్రాయవలెను.

కాశీనగరమున కాంగ్రెసు

ప్రచారము

బహిరంగసభ

ఈ కేరళీ రాత్రి శ్రీకంఠానందస్వామి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగింది. శ్రీమతి హేమప్రభావతిదేవి శ్రీమతి తోమాదేవిగార్లు మున్నగువార హాజరయ్యిరి. రాష్ట్రముల ప్రముఖులకు కలెక్షన్లు, ఖద్దరులట్టలను ధరింపవలెను. గ్రామపంచాయతీల నేర్పరచి గ్రామములలో పని బాగుగా సాగింపవలెనని వారు సూచిరి.

దాసుగారి కాంగ్రెసు భిలాఫతు స్వరాజ్య పక్షమును గూర్చియు అభిప్రాయభేదమును గూర్చియు బాబూ కనంత్ కమర టెర్రిస్ కాంగ్రెసు భావమును దుపయోగించిరి. టెర్రిస్ గారి తీర్మానములకు ప్రత్యుత్తరముగా దాసుగారి పక్షము బిల్లరీమని వండిత కృష్ణవంశవర్మగారు సూచిరి. 10 వ తేదీని కాశీనగరమున విశ్వాధ్యక్షసభలో కనంత్ కమర టెర్రిస్ గారును శ్రీమతి హేమప్రభాదేవిగారు సభ్యునించెదరు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ

కాంగ్రెసు సంఘసభ

జనవరి 20 వ తేదీని ఏలూరులో జరుగును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ యూనెల 20 వ తేదీని ఏలూరులో జరిగి నది సంఘాధ్యక్షులు క్రియత టంగువారి ప్రకారం వరుసలు గారు మాట వ్రాసిరి.

దాసు పక్షము

చెన్నపురిలో పని ప్రారంభించుట

దేశబంధుదాసుగారు మున్నగువారెవరిచే కాంగ్రెసు స్వరాజ్య భిలాఫతుపక్షమువారు చెన్నపురిలో పని ప్రారంభించిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములనుబట్టి మండ రాజగోపాలాచార్యుల గారి సాక్షాత్తుగా తీసికొనిపోవటమును వీలులేదు. గాన దాసు పక్షమువారు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకముగా కాకుండా ప్రత్యేకముగా పనిచేసెదరు. తల్లిలూ సేను మండలములలో సంచారము చేసెదరు. మోసుపక్షమువారి ప్రయత్నము సఫలమగునని దాసుపక్షమువారు గలవని శ్రీమతి ఎస్. సత్యమూర్తిగారు ప్రకటన వ్రాసిరి. వారిటీసుల గాయనుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

దాసుగారి పక్షము

లాలా దునిచందుగారి అభిప్రాయములు

లాహోరునుండి తీసికొని వచ్చి కాంగ్రెసు సంఘసభ అధ్యక్షులగు లాలా దుని చందుగారిని సందర్శించిరి. దాసుగారి పక్షమునుబట్టి ప్రత్యేకముగా, లాలాదునిచందుగారిట్లు చెప్పిరి. తమకోరికలు కొనసాగకుండిన ప్రత్యేక సంఘముగ వేరి పనిచేయుటకును అధిక సంఖ్యాపక్షమును తమ వ.క తిప్పుకొన ప్రయత్నించుటకును అల్పసంఖ్యాపక్షమును అధికారమున్నది కావున స్వరాజ్యభిలాపతు పక్షమును వేరి కొత్త పార్టీని ఏర్పరుచుట తప్పలేదు. ఈపక్షముకట్ట స్నేహభావము గలగి వీలైనప్పుడెల్ల వీరిప్రయత్నములకు తోడ్పడ నిండ్చుకొనె యున్నాను. కాననసభల ప్రవేశించు విషయమునందలిప్పు ఇక రవివయములందు ఈపక్షమువారి కార్యక్రమము నామోదింపబడునాను.

కాననసభ ప్రవేశము 2 మీ రేల ఖండించెదరని ప్రశ్నింపగ లాలాదునిచందుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఈ రాష్ట్రమునందు యీసం దర్భమున గొప్ప అటంకములున్నవి. అందుచే కాననసభ ప్రవేశము ఆచరణానుకూలము కాదు. కొత్తపక్షమువారి ప్రయత్నములు విజయము కాంచవలయుననిన కాననసభలందు జాతీయవాదులు అధిక సంఖ్యాపక్షముగ నుండవలెను. ప్రస్తుతపరిస్థితులనుబట్టి మండ జాతీయవాదులు అధిక సంఖ్యాపక్షముగ నుండుట ఆసంభవమని అభిప్రాయపడుచున్నాను. కాననసభల ప్రవేశంపకయే ఎంత యోలాభకరమగు పనులనుకాదుచేయగలవనినా నత్యుక్తము.

స్వరాజ్యము పొందుటకు మానవు కాననసభ ప్రవేశమును ఆమోదించుట ఇతరునాయని ప్రశ్నింపగ ఇదివిత్తుక్రమమునందు సారసీసములగు కాననసభల సుపయోగింపవలెనని యిట్టితి తన కేర్పడదని మున్నున్నానని చెప్పిరి.

కాననసభ ప్రవేశ విషయమై వ్యక్తిస్వార్థత్యమునకు కలయునాయని ప్రశ్నింపగా, లాలాదుని చందుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఈవిషయమై కొంతవరకు వ్యక్తిస్వార్థత్యముండవచ్చును. కాని కాంగ్రెసు పక్షమున పనిచేయవారు కాంగ్రెసు తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించునాడెను ఇతరులను తనపక్షమునకు తూర్పునట్లు ఎడలైనను ప్రయత్నించవచ్చునని కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించునాడెను.

క్రొత్తపక్ష మేర్పరచుటచే దాసుప్రభువులు కాంగ్రెసునుండి వీలిపోయిరిని చెప్పుట సరికాదు (బ్రిటిషుపార్లమెంటు నుండి అతీజమన పార్టీవలె ఈ పక్షమువారు కాంగ్రెసునందుండెదరు.

ఇట్లు రె.దుపక్షము లేపబడుచే కాంగ్రెసు ప్రచారము నకు ప్రోత్సహము కలుగును.

1918 వ సంవత్సరమునందు మితవాదులు కాంగ్రెసునుండి వీలిపోవుటకు దాసుప్రభువులు కొత్తపక్ష మేర్పరచుటకును ఎట్టిసామ్యమైనను నున్నదాయని ప్రశ్నింపగ మితవాదుల చర్యకును దాసుప్రభువుల చర్యకును ఎట్టిసామ్యము లేదనియు ఈ కొత్తపక్షమువారు కాంగ్రెసునందుండియే పనిచేయుటకు తీర్మానించెదరనియు కాంగ్రెసు ఉద్దేశించు స్వరాజ్యసంపాదనమును తీర్మానముగు దౌర్జన్యహిత ఆసహాయోద్యమమును కొత్తపక్షమువారు రామోదింపబడునని విషయమును గమనింపవలయునని లాలాదునిచందుగారు చెప్పిరి.

రైలుకట్టలు నడలుట

తిరుచనాపల్లి జనవరి 11:—(ట్రాన్సిగ్గు మాసేనరు గారి కంటివార్త) కాశీమన్ను కొల. యూస్త్రిమనులకు వచ్చు రైలుకట్టలు అతివృద్ధిచే సడలిపోయినవి. ముందు నోటిను క్రకటింపబడుచురకు కొలంబూ ప్రయాణికులు ట్రాక్కికాళ్లు గుండా పోవలసివది. తనవారము బుధవారమునాడు ట్రాక్కికాళ్లునుండి రైలుబండి 17 ఘంటలకు బయలుదేరును.

శ్రీయుత మానికొండ
సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు

జనవరి 25 వ తేదీని కడలూరు ఛెరసాలనుండి

వదలబడుదురు

“పశ్చిమకృష్ణా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా రగు శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు యూనెల 25 వ తేదీని కడలూరు ఛెరసాలనుండి విడుదల యగుదురు. వీరు 108 శేక్స్ క్రాంతి ౩ మాసములనుండి కఠినతీక్షణ ననుభవించుచున్నార.”

మౌలానా అబ్దుగారు

ప్రస్తుత విషయములనుగూర్చి తెలిపిన

అభిప్రాయములు

మౌలానా అబ్దులకలాం అబ్దుగారిని గతవారముననే కాంగ్రెసునుండి వదిలిరి. ఈనెల 9 వ తేదీని కలకత్తా నర్సేంటు పత్రికాపత్రిధి అబ్దుగారిని సందర్శించెను. అబ్దుగారి కింకను ఆశోక్యును సరిగాలేదు. పలువురు అబ్దుగారిని సందర్శింప వచ్చి యుండిరి.

ఛెరసాలలోని స్థితి

నాకు ఛెరసాలలో నేపనియును నియమించునెను. రాజకీయ ఖైదీకందరికిని సాధారణముగా నీ యును భోజనమునే నేనుగూడ భుజించితిని. కట్టుకొనుబట్టల వండుకొనువపుడు, మున్నగు ఆవసరములకు వస్తువునుగూర్చి నాజీయఖైదీల నియమము కయియ యిదోగరు రైలుకు వట్టి అధ్యంతరమును చెప్పలేదు. చురసంబంధములగు ప్రార్థనలు మున్నగువానిని చేయుటకు గూడ వారిఅధ్యంతర మేమియును కలుగలేదు. కయియ ఉద్యోగుల ప్రవర్తనమును గూర్చి నాకట్టి ఆక్షేపమును లేదు. మిత్ర సం దర్శనమును గూర్చి ఎవ్వరిని చూడ నుండ దని యే మొదటి నుండి యు నే ను నిశ్చయించుకొంటిని నాకు యింగ్లీషుభాష పట్టుచును ఇతికలనునాక్రమ యిచ్చెడినాను.

భిలాఫతు ప్రయోజనము

1. భిలాఫతునుగూర్చి మ హాత్ముడియు ల కొనిక లాకవ్యక్తికి సంబంధించినవిగావు. మహాత్ముడియై ప్రభుత్వము నుద్ధరణగా నుండవలెననియే వారకోరి. ఇప్పుడు బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు బార్లీచక్రవర్తియును బోస్లానంత్రవర్తమును ప్రతి నిధులుగా నున్నారె. రేపు నాకు తొలిసారి యింగ్లీషు వచ్చినను బ్రిటిషు ప్రభుత్వముమాత్రము స్థానముగా నే యుండును. భిలాఫతు విషయమునగూడ నట్లులే.

2. మహాత్ముడియుల కిప్పుడు రెండు ముఖ్యవిషయములు విదేశీయులకు శత్రువులనుండి తన్ను కాపాడుకొనుట యొంటి రెండవది సంక్మరణము. విదేశీలు తెగలైన భిలాఫతుపై వ్యూహ మెత్తివో భిలాఫతును మహాత్ముడియైతమును కాపాడుటకు ప్రపంచమునందలి మహాత్ముడియు లందరూ కేరళింపవలెను రెండవది భిలాఫతును ఆసియాఖాన సామ్రాజ్యవ్యయి తో నిరంశకత్యమునుండి మొదటి నలుగురు కాపాల కాపాలు నందు నుండి న యధార్థ మహాత్ముడియై ఉద్ధితి మాల మహాత్ముడే సంఘసంస్కరిణుడు. అదియే ప్రస్తుతము కిచ్చిన అనుబంధ ప్రకాపరాలసము. ఆ పద్ధతిప్రకారము ఆమెకా మున్నగు దేశములలో ప్రవేశ చేయుకొనవలెన అధ్యక్షుల కట్టి అధికారములతో అట్టి అధికారమే కాలిఫానుగూడ నుండును. ఈ విషయమును యిస్లాము క్రైస్తవ మతముల కొక్క విషయ మున మాత్ర మధికమగు చేషము కలదు. అది మతవిషయము. క్రైస్తవులు మతమును ప్రభుత్వమును వేరుచేయుటకు వారి కన కాశము గలదు.

ప్రస్తుతము సామ్రాజ్యవాదంత యీ విధానములకు నను దానిలన నెట్టి నిరోధమును లేవడెను మండ కఠినమని మహాత్ముడియులు మతమును క్రైస్తవులవలె ప్రత్యేకదృష్టితో చూడరు గాన మతమును ప్రభుత్వమును విడుదల చేయులేదు.

విదేశీయులకలన భిలాఫతును కాపాడుటకు భిలాఫతు సంవిధానమును సంస్కరించుటకు గూడ ఆంగ్లా దొరకనువాదీవులను సమకట్టిరనియే నేను నమ్మెదను. ఇది దాసుగారి నెరవేరినో మహాత్ముడియైతీక్రమం దిది చాల ముఖ్యవిషయమే యగును.

మైసూరు వర్ణాశ్రమ సంస్కరణములు

క్రొత్తబడియ నమహమనః క్రితకానననధి నేర్ప
 కవలెని మైహూన ప్రభుత్వమువారిని ప్రహసంభుముల కొ
 యుండెను. కానిఈశ్రమము నిర్ణయించుట కేర్పడెన సంభుము
 యొక్క నివేదికము జగదరసెల మధ్యలోన వున్ననయము, వోట
 ర్లపట్టికలు తెండలగుననియన్నియు కర్రయినజేసి ఎన్నికలు జరు
 పుట కాలగ్యమగుననియు అందుచేత జూన్ నెలలో జరుగజోవు
 బడ్జెట్ మాజేకనమయమునకు క్రొత్తకానననధిగూడు టనంధ
 పనునియు, ప్రస్తుతకానననధి 17 వ ఫిబరవరీ నంత మొం
 దునుగాన వానిని మకరీ నెలలవరకు నిలుపుదురునియు, కమిటీ
 రిపోర్టు వెంటనే ప్రమతించి దానిపై ప్రజాభిప్రాయమునకు 2 నె
 లలవరకు ననకాత మొసగుటను అనంతరము నివేదికమును విసు
 ర్చనములను ప్రభుత్వమువారు మార్చి నెలచివరభాగములో పరి
 క్షించి నెట్టెంబరులోగా క్రొత్తకానననధి నేర్పరచుటకు
 సత్కర్షణము లునర్పడును.

బొంబాయి కార్పొరేషను

నిర్బంధప్రాథమికవిద్యబిల్లుపై చర్చ.

బొంబాయి జనవరి 11:—విన్న జనన బొంబాయి కార్పొరేషను సమావేశమందు ఆచార్యులును పట్టి వైద్యులను, బోర్డు బ్యాపిస్టాగారు క్లయిమి తర్వాతను సూక్ష్మ చాల ఖండించి, తరువాత నిష్పంథులార భవిష్యత్తుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

తిరుప్పావ్రము జన్మగారిని శ్రీస్తుజను లభినందించుట
తిరుప్పావ్రము, పదవర్ణ:— కర్ణాటకారు తిరుప్పావ్రము
హైహ్యజన్మగా నిర్వహించబడినంతలకు శ్రీస్తుజను లాకనభవే
యారకు నభినందించి.

మధుర మునిసిపలు సమావేశము

ప్రతినిధుల పంపమని నిర్దేశించుట

మధుర, జనవరి 12:— నిన్న జరిగిన మధురవార్తానికేమి
సమావేశమున “లోకబాబ్బోర్డులెల్ల పనిచేసమనేయుట
కి కాలమంతయు శుభప్రతిఫలము వచ్చు లోకబాబ్బోర్డుల
వేకమునకు ప్రతినిధుల పంపింపదని తీర్మానింపబడినది.
రామకాదు, తిరువల్లూరి, కంబానూరు జిల్లాలోనున్న
బాబ్బోర్డుల సమావేశము కంటే జరుపవలయు
యు, అందులకు ప్రయత్నము చేయ
చేయవలయుననియుగూడ తీర్మానింపబడినది. ప్రస్తుత
ములకు మారుగా ప్రాంతాలలో కాక వ్యక్తిగతముల ముగ్గురి
కార్యాలయమునిమిత్త మియ్యవలయునని శతైక్యరూపిని
చు నొకతీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

మిడ్చా పూరుజయిలు కేసు

విశ్వామిత్రుని శిష్యులగు బ్రహ్మ

నేను చేయదలచిన మొదటికృషి కాంగ్రెసువారి
మనల ప్రశ్నమును కలిగించుటయే. రాజగోపాలాచారి బాబు
రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు పత్రికమువారితో నేనపుడే ముచ్చటించి
తిని, దాని మాటే బీకార్లపక్షము వారితో నిజ ముచ్చటించ వల
సియున్నది శివుభయముల వాయువునుడ కొంత బ్యాగము
జేసినగాని సమాధానము కుదరదు ఏది యెట్లైనను నేను చేయ
వలసినదని పూర్తిగా చేయకుండమానను.

వంగరాష్ట్ర స్థానము

ఇటువైది కంఠ రాష్ట్రమువారు చేయగలవనిరి ఇట్లే
కాంగ్రసులో వారితోనే మేల్పెట్టియు నిర్ణయంపలకును. ఈ
చాక్కిను వారు తాము చేసిన పనివలన భుకపరుచుకో నరతన
మూలానాగారు నడిచిరి.

కలకత్తా, జనవరి 11:—నేటిదివడు సెనెన్సు జడ్జీగారు ప్రభుత్వ మానీకేసునుంచి 4 వందల నేరముల క్షమించిరి. ఇంట్లో కొరగని పేనుపాల్కు అనువత్తుడు ఆ ప్రభుత్వ కక్కిలై సాక్ష్యమిచ్చెను. పాలాను అడవారల కొట్టులో కూసియుండగా వారురులనుగూడ ధిక్కరించి మిగతనది దొరవ్వమున పరుగెత్తిపోయి, పాలానును చంపిరి. జూరీలతో వింది జడ్జీగారు ఏ సంవత్సరములు మొదలుగా ఏ నెలవరకు క్కరికి క్షమ విధించిరి.

8 0/0 బ్యాంకింగ్

ఎన్నడు ఇంత హెచ్చియుండలేదు

ఇంపీరియలు బ్యాంక్ వారు అడిగినపుడు తీర్పువలసిన బాకీ
లపై (డిమాండు లెఖనములపై) నూటికి 5 శతం వడ్డీ విధించిరి.

రాబోవు భారతశాసనసభా సమావేశమున

ఏ యనధికారసభ్యులబిల్లులపై చర్చ జరుగును?

డిల్లీ జనవరి 11. — ఏడువధికారశక్తుల బిల్లులపై చర్చ
25 వ తేదీ జరుగునని బ్యాంకులు వేరుగా లాల్ బాగాయి క్యాబినెట్
ల్యాండ్ ప్రాధాన్యత కోట, కల్యాణాల్ పీఠి బిల్లులపై చర్చ జరుగునని తేల్చి
నది. 1921 సంవత్సరము వస్తువుల కొనుగోలు యమున భారత ప్రభుత్వము
వారికిని (విటన ప్రభుత్వము వారికిని జరిగిన యుత్తరప్రభుత్వములు
ప్రకటించవలయునని కామల్దాసుగా రుచపాదింతురు.
సామ్రాజ్యోత్సాహినినిది కామల్దాసులపై తగిన శిక్షలులాల్చిని.
చుట కొక సంవత్సరము నిర్యాజించబడవలెనని ప్రధానమంత్రి
రుచపాదింతురు. ఐ. సి. యన్ ఉద్యోగములలో చేరువారికి ను
టికి 25 వంతున శీతముల తగ్గించవలయునని రాజాల్లీగా రుచ
పాదింతురు.

మాచర్ల శివచిదంబరయ్య (దస్తూరి)

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముగల బహుళ వారికి బుద్ధిజీవి
అధిక జీవాధార్మ్యము కావలయుననినచో.

“ఉ తం క ని గ హా”

మాతలే వారికి జీవ సుఖదీనిక.టి పరమ ఆత్మకము—
 దీని వెల 1 రూపాయి మాతమే. తల్లపపూడూ.

మ రి యుగా

ఏలాటిసంగతులు మీకు కావలయునని ప్రాణిక జన్మచే
గమనించెదమా లేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాస్త్రముననుగాను
ప్రాణముడు, ఈపుస్తకం యిహం, కపాలం భిక్షులుకూడ లేదు
చేదంకావై, ముదితంకక నోనిని.

పైద్యకా(స్త్రి) మణిశంకర్ గోవింద్.

అతంకన్ని గహ జౌషధాలయము.

26 | బాబ్జీ, మదరాసు.

అఖిలభారతదేశపు ఆంబులెన్సుపందెములు

ప్రైవెటులు అలవాదలులో ఫిబ్రవరి 14 నుండి 17 వరకు
తేరులవలకు జరుగును. 31 వ డిసెంబరుతో దరఖాస్తులు ముగిసి
నవి, బ్రిటీష్ ప్రైవెటులకు 8 ఎంప్లీయను, స్వడిశ్ సంస్థాన ప్రైవెటులకు
6 ఎంప్లీయను అడ్మినిస్ట్రేషన్లకు 9 ఎంప్లీలు, పెంట్ బాన్సు
అంబ్యులెన్సు-విగేషను 9 ఎంప్లీయను; తేలగుకు 4 ఎంప్లీయను
రైల్వేవారికి 11 ఎంప్లీయను, బాంభటులకు 10 ఎంప్లీయను
లీనులకు 9 ఎంప్లీయను మొత్తము 70 ఎంప్లీయవచ్చినవి. స్త్రీల
కోక ఎంప్లీయమౌతకు వచ్చినది. కాని ఇంకను స్త్రీలకు ఎంప్లీ
నొసగుటకు కమిటీవా రంగీకరించిరి. జయించినవారికిని కుడివలకు
పోరగులవారికినికూడ రొక్కయు, పెండితకము, పీల్చుమొదలగు
బహుమతు లొసగుచును.

ఆపనుసానపువా రలు

పభుత్వభవననిర్మాణము ముగిసినది

వ్యయము చాల తగ్గింపబడుచున్నది

సెనెపరు, జనవరి 11:—తృప్త్యుభవన నిర్మాణము ముగిసినది. రాజసౌధము కట్టుటకు ప్రారంభింపబడినది. లాన్ మునగరమున ఆస్థునదర్బారు కూడిన. ఆప్తవనాశిజ్యులతనిధులు జలాలాబాదు నగరమున బ్రిటిషులతనిధులతో సంప్రదింపులు జూర్చుచున్నారు. తృప్త్యుభవనము కట్టయము చాల కగ్గింపబడుచున్నది. సెనెకాక్రికాయలకు కూడ భుక్త్యములు తగ్గింపబడును.

విరోధాభివ్యక్తి

దౌర్జన్య - ఫలరాహిత్యము

సీనియర్ డిప్టీ (ప్రధానమంత్రి) న్యాయక సౌధి కోర్టు భాగములు ముందస్తుగా గార్డయను ప్రయత్నము చేసి, అందరినీ మొదటిది.

విరోధాభివ్యక్తి మంత్రమును అభ్యంతరమునున్నది. దీనివల్ల ప్రపంచములో నెల్ల గొప్ప ఉత్పత్తిదేశముగను, వాణిజ్యభండముగను గావించిన ప్రతిభాజీవించినది. భండవ్యాప్తి అంతయును ధ్వంసమై అందరి విజ్ఞానమంతయును అధ్యక్షమైనది. గణనబడిన దేశములు పరిశ్రమలులేవి. అస్తియూ లేదు. మిగతా జీవించువారు. హంగరీదేవు విచ్చిత్త గర్వము నెట్లు మన్నుది. టర్కీయు ఇస్లాముమతమును అనేక అన్యాయములకు పాల్పడి దండయానానానగుచున్నది. రుష్యా అనేకములకు సుభద్రామములలోనైన పిదప నిపుడవట కోటికొరల ప్రభుత్వము ప్రారంభమగుచున్నది. కాని యుద్ధసమయమున విజయమున దేశముల యెడల ద్వేషము మాత్రము ప్రబలమగుచున్నది. ఈవిజయవందన దేశములు యుద్ధసమయమున రుష్యాను మహాత్మాములకు అనుగావించి రుష్యా అణగారినట్లుగా చేసి కోడనే దానినకాశముగ నెక్కి విప్లవవైఖ్యలకు సహాయముతో నిరంకుశప్రభుత్వమును చేపట్టవలసివచ్చెను. పిదప రుష్యాలోని పచ్చిసరుకులన్నిటివైన హట్టను పొందుటకు ఒకకరణ వద్ద తిని రుష్యాకు ఆ పన్ను యిచ్చెదమని డి. రుష్యా యిట్టి దుస్థితికినందుకు కారణము బోర్ని విజయమైన, అందువలన రుష్యుల స్వాతంత్ర్యము రక్షింపబడెననియు విదేశీయుల యెంతటి బుణమునిచ్చినను స్వాతంత్ర్య రక్షణముకొరకు తిరస్కరించినదియు మాత్రము గౌరవము దక్కించుకొనిరి.

జర్మనీకి జరిగిన కానిని అందియు రుష్యా యెటుల విశ్వాసముగల్గియుండును? విజయాలకును పరాజయాలకును వ్యత్యాసముగ సుధి గురుర్వబడునని విల్సనుగారు గావించిన ప్రకటనముల బట్టియు, మిత్రమండలి వాగ్దానముల బట్టియు జర్మనీమిలిటరీ సేనలు తిడికలనగాక కర్పణమృతచేత, ఆయుధ కర్మము విడనాడిరి. పిదపసంధికాగా నే జర్మనీ బొంబాయికి చేసి మిత్రమండలి కాల్పునొసెను ఇట్టివానికి సాధ్యమైన చార్జిలముగా గానరాదు అదేసికొనిన సంధులు మిత్రమండలి చేసినవాగ్దానములను అమోకా ప్రకటనములను విధిక్షణగ మండెను ఈసంధి వరకుల వాచరణలో బెట్టునపు దెబ్బకును వారికి భంగముగల్గును నేయుండె అట్టిభంగముల గావించుట వలన విజయాలకేమైన లాభమందునెడ అటుల చేయుట అన్యాయమైనను కొంత అర్థముండును.

అటులగాక యిప్పుడేవిరోధాభివ్యక్తి ధనాతితయ మంతయు భగ్నమైనది చివరికి దేశములు గావిభాగమైనది. విరోధుల కంతకును ధన సహాయము చేయక లీన జర్మనీ భగ్నమై పోయినది. ఇందువలన యూరోపంతయును షీజుదేశలో నున్నదని చెప్పవచ్చును. గ్రేటుబ్రిటను విశ్వప్రయత్నములచేసి అనేకత్యాగములతోనై, యూరోపంతటికన్న నెక్కువ పన్నుల బెల్లించుటకంగీకరించెను. ఎంతయో ప్రయత్నములు చేసినపిదప మంచి కలిగి పద్ధతులన్నియునుగని లాభముగాని నష్టముగాని లేదనెడిదేసికొనెను. కాని అట్టిమిత్ర పరిశ్రమలమాత్రము షీజుదేశలో నున్నవి. బ్రిటనులో తయారగు వస్తువులలో నూటికి 41 వంతులు ముఖ్యముగ యూరోపుక యెగుమతి యగును. కాని మధ్యయురోపు అభివృద్ధిమై పిదప క్రెస్టియన్ దేశములకు కొనగలవు ఓడలు పని చేయియులేక చేవులలో నూరక పడియున్నవి. పరిశ్రమల కోరిక చెందినవిజృంభన వారికి కలదున్నాను.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు ప్రపంచములో నిపుడు వాణిజ్యాధిక్యతను గల్గియున్నను అవట తయారగు సగుతులు మురిగి పోవుచున్నవి. విషమస్థితి జనించినది. వారల కొరకు ఆ ముడుపువోపనిన సగుతు చాలగలదు అందు కొంతభాగమును వెల్లువెట్టుటకు యుద్ధమునాట నుండియును యూరోపుకు ప్రతి రత్నమును యోధు ఒకకేసుగ 200 లేక 300 కోట్లదానిన సమర్పింపుమండెను. విలే ఇప్పుడు వారికి నష్టమును పోయినది అందయు పోరాడకొనుచున్న సమయముగ కనువులను తయారజేయక విజయము చేర యితరు ధనము నుపయోగించ తలచికొని యున్న దేశముల కెంత కాలమని బుణమియ్యగలదు? విరోధాభివ్యక్తిమంతిలోను జర్మనీలో నెక్కువ సగుతు భర్తయ్యెడిది. కాని యిప్పుడు జర్మనీకరెస్టి యుద్ధ ప్రాజ్యమైనది, అనివాద్యములగు వస్తువుల భగ్నమగుడ 40, 60వంతులు తగ్గినది.

విరోధాభివ్యక్తి దేశములు

పన్నులపండి ప్రాంతము సగుము భర్తకు మాత్రము సరి పోవునంత చున్నను. అప్పు 30 వేల కోట్ల ప్రాంతము గలదు. అది యంతన వృద్ధిమగుచున్నది జర్మనీ తమభర్తకు అన్నింటితో సగుమా యాములై ని పరాములు భావించుచున్నాడు. ఇచ్చి ధనమైనను భర్తకు తగ్గ నేరదు. కాని బాన్సు ప్రాంతము కిర్గిసలన యుద్ధపు భర్తకు మాత్రము 18, లేక, 15, లేక 12 మిలియన్లకు గాక అప్పుడు యుద్ధములో నియోగింపబడిన వైఖ్యల భర్తకు తగ్గ దానికంటె తక్కువమాత్రము చేయబడదు.

ఇటలీయన్ త్యాగముల గావించెను. ఇటలీకి ప్రాంతము కన్న ఆదాయములమును తక్కువగలవు. అధికసంఖ్య చక్క చేసి కొనుటకు మంచి ప్రయత్నముల చేసెను. కాని ఇటలీలో గూడ భర్తకు మాత్రమే నాల్గవంతో క్రొత్తగ బుణముల చేసి వచ్చెను. వర్తకమరికట్టుబడినది. పరిశ్రమలు కష్టస్థితిలోనున్నది అప్పు దొరుకుట అందు ఇటలీలో పనువ్యవహారముదగ్గిపోయినది 1913 లో యుద్ధముకొరకు సురక్షితమునకు వచ్చునగా ఇటలీని దేశములకు 872వేలమందిని పంపెను. అమెరికాకు 376000 మందిని అట్లెం టైనుకు 111000 మందిని స్వీట్జర్లకు 90000 మందిని ప్రాంతముకు 82000 మందిని జర్మనీకి 82000 మందిని అస్ట్రీయా హంగరీకి 89000 మందిని బెల్జికుకు 32000 మందిని పంపెను. ఇప్పుడు ఇటలీ తన మనుష్యుల నెక్కువ చేతులు అమెరికాకు పంపాలను. యూరోపు అమెరికాకును కొనక అమెరికాతో బుణభాగములను తగ్గించుకొని సగుతులను రెప్పించుకొనక పోవుటయేగాక తిరిగి అప్పు చెల్లించు సామర్థ్యము లేకపోవుట వలన అమెరికాకు వలసవచ్చు వారిసంఖ్య తగ్గిచెను. జర్మనీకి గాని భర్తపు అస్తియూ హంగరీ సామ్రాజ్యదేశములకు గాని అచట కష్ట పరిస్థితులు అందుట వలన వంక జాలదు. సందిగ్ధస్థితి తీవ్రముగ నున్న ఆ రైటును గాని డ్రెజిలుగాని పంపాలను. పనిలేక ఫ్యాక్టరీలు మూసియుండిన స్వీట్జర్లకు పంపాలను. సందిగ్ధస్థితి వ్యాపించుచున్న డిక్షి అమెరికా దేశములకు పంపాలను. యుద్ధ వస్తుజీవించియు వ్యాప్తి కనకాశములేని ప్రాంతములకు పంపాలను. ఇటలీనుండి పంపింపునంఖ్య 1911-13 సంవత్సరముల సంఖ్యయైనదియల ఇటలీలో వ్యాప్తియు తగ్గిపోవును ఇతియగాక అంతటి వ్యక్తిని బిచ్చి యును చక్కబడును. జర్మనీ సగుతులను రెప్పించుకొనక పోయిన అమెరికాకు అమృతయందదు. అమెరికాకు అత్యున్నతము అచట ఇటలీవాస్తవ్యులకు పనిదొరకదు.

యూరోపులో సామ్రాజ్యముగ నన్నీ దేశములకును ఆయన్యములలో అటు గాన్పించుచున్నది. అందు కొన్ని అణియమొందిన రోమేనియా, పోలాండు, పోర్చుగలు నున్నవి. విచిత్రమ మున్నది నిలవదబ్బునుగూడ భర్తకు వెల్లుకొనెను. వాణిజ్యము విజయమున రెట్టా, వేయి రైల్వేగిరియాయున్నది గలవు. యూరోపు లోపపుసామగ్రి కొనగలము మూడువంతులు తగ్గినది. ఇంకొక శక్తి పునీయగల యూరోపుభండము విచ్చిత్త అనేక దేశములకు విడి పోయినది. యూరోపున కావలసినదేశములలో ప్రామాఖ్యమును గోల్పోయినది. ఇదివరలో ఒక్క అస్ట్రీయా హంగరీయేయుండి, తనవారియసంరంభములచేసుకొనుచుండెను. ఇప్పుడు పోలాండు ఒక అస్ట్రీయా హంగరీకి విడి. అందుమాధులగు సామ్రాజ్య ప్రజలే విజ్ఞానవంతులగువారిపై పరిపాలించువాళ్లు గలదనుచున్నాడు. మధ్యయురోపంతటనున్న, బాల్యనులలోను (క్రొత్త అస్ట్రీయా హంగరీ) ఏర్పడుచున్నది.

క్రమక్రమముగ వినాశము సిద్ధము

సంరంభ మధ్యముననున్న కాని అందరి అపాయము తరువుగ దెలియదు. యూరోపు వివిధములగు కాశ్యాంతములందు నిమగ్నమైయుండి అందరి అపాయమును తెలిసికొనలేకున్నది. కాని ఒక రోజు గడచిన కొలదియ యూరోపు వివాద స్థితిలోనికి దిగిపోవుచున్నది. అధికముగను. విజ్ఞానము నందును వివాదము ల్పించి. అంతన్న ముఖ్యము ధ్వంసమైతిగినది. అభివృద్ధి ప్రయత్నములపూనే వివాదకేసులములు జరుగుచున్నవి. రెండువంతులు విశ్వవిద్యాలయములు ఆపవలసికలెనున్నవి. పరాజయాలను నిరాయధుల చేసినపుడు యుద్ధాంతరము యూరోపులో నెక్కువగ ఆయుధభరు బుండాని యుద్ధసమయమున నెరుగును భవిష్యత్తు హామించి యుండలేదు. యుద్ధమునకు ముందు జర్మనీలోకన్న ప్రాంతములే జనసంఖ్య తగ్గుచున్నను వైకుటు చాలమందిగలరు అప్పుడు రుష్యాకును ప్రాంతమును మంచిలముగలవైఖ్య ముండుట వలన జర్మనీ స్వీయత్వమును చేకూర్చవలసి వచ్చెను.

యూరోపులో కాంతిమదురదే ప్రార్థన ప్రతిష్ఠను బాంబులను. వైచర్యభారములే జనించిన మూఢత్వములన వ్యాపి చివ వ్యాప్తి ప్రక్రియను ధ్వంసము చేయినదే కాంతిమదురదే నేరదు.

ప్రపంచజీవితము సంతటిలోను ముఖ్యమగు సమస్య కాంతియే. ఇటువల ప్రయోగములన గల్గిన కాంతి ను అపరిస్థితుల చేత గాన్పించున వ్యాయక్రమము కాంతి చేకూరినపుడే యోగ్యము గురుతును. యూరోపు చక్కబడినదే ప్రపంచము లోని క్లిష్టస్థితి అంత మొంది నేరదు. వైచర్యమును తొలగించి, ప్రతి దేశమునకు సామ్రాజ్యము కొనగి ధర్మ విశద్యలగు యుద్ధములములకు కొట్టివేసినగాని యూరోపు ప్రపన్న ర్యాజము జరుగ నేరదు.

యూరోపులో నప్పుడే క్రొత్తి యుద్ధమునానలు గాన్పించుచున్నది. తొందర పడి వాయుమునముల చేయుట విషమాయువులు తయారు చేయుట, బలాంశ్చక్రముల దమయ చే

యుట బూద భూరముగుచున్నది ఇప్పుడైనను విజయాల యదుదైర్యము భగ్నమై పోలేదా?

ప్రాంతముకాకి యగుట

ప్రాంతము నందు జర్మనీలో 2/3 క వంతుకన్న తక్కువ జనసంఖ్యగలదు. ముప్పదివత్సరములలో నది జర్మనీలో సగుము కన్న తక్కువ గావచ్చును. జర్మనీ యెంత వాతన మందినను యూరోపులో చుంచిన. ఫీ భావముగల వివిధభావములు గల దేశముగనే యుండును.

1815, లోను 1870 లోను రెండుసార్లు జర్మనీ ప్రాంతములో యుద్ధమున విజయమందిరి. వారు ప్రాంతముకొక్క బాటి యెక్కుతను సాతము చేయుటకు గాని, అధికముగ చంపివేయుటకు గాని యెప్పుడును బూనుకొనియుండలేదు. 1919 నుండియు ప్రాంతమునే సేదీపములు పూర్వప్రాంత ప్రదాయముల ననుసరించితేవు. ఆదేశము ప్రతినిధులు కాగరకతకును విజ్ఞానమునకు ముఖ్యస్థాన మగు వాడేశమును, పే మిప్పటికిని ప్రేమించుచున్న ఒకీకో వాత్సలకు దేశమును యేకాని చేసేవేసిరి. ప్రాంతము చాలకాలము అమర్చతో పనికియుండెను. ఎంతెంతయో గండముల గడచెను. ఇప్పటికిని చిత్రకాంతి గురురచేదు. కాని యెప్పుడైతే తన నీతి విచారము గుర్తించి, కాంతిలేనిదే ధనములము లభిస్తున్నొంద వని తలంచి, పూర్వప్రాంతముల ననుసరించుటలో బలముగలదని తనగొనకొప్పుడే యీయభికాలముమంచిపోనను. విరోధాభివ్యక్తిలో ప్రాంతముకు ఆగ్రహము గలదు. అట్టి ప్రాంత సత్వమునంతను దెలిసికొనవలెనని మేముగోరెదము. ఇదివరలో తనమాత్రమునకును, గొప్పతనమునకును మూలమునగు నుద్దేశములకు మరలవలెనని ప్రాంతమును గోరెదము. ప్రాంతభాష మాటాడక మేమభివలముటాను వారు ప్రాంత సాంప్రదాయముల వాచరణలో బెట్టువారుగాక వివాదాలకు లగుదురు.

గ్రేటుబ్రిటను యుద్ధమైనపిదప కాంతిరక్తి యోధ్రయత్నముల చేసెను. యూరోపునందు పున్న ర్యాజము జరిగి ప్రపంచ జీవనమును విషతుల్యముచేయు వివాదకార్యము లంత మొందునెడల గ్రేటుబ్రిటను అందులకెంతటి త్యాగ మైనదేయును. ప్రాంతముకు బ్రిటిషుమార్గము ననుసరించుటయే ఇప్పుడిక ముఖ్యమని త్వలోనో ఆలస్యముగనో కనుగొనును. విలే ప్రభుత్వముననిధమున షీజుదేశయున్నంత కాలము అమెరికాయే ప్రపంచమున కాంతిచేకూర్చ గల్గును. (మాంధ్యేయ గార్డయను.)

సామ్రాజ్యోద్వేగములు

శ్రీరంగాచారిగారు శాసనసభలో నీక్రింది తీర్మానము పాడింతు రని తెలిపిరి.

సామ్రాజ్యోద్వేగుల విషయముల విచారించుకొనట నిర్ణయ బోవుచున్న సంగుము నిజమింపబడగూడ దనియు రిక్రూటుమెంటుకు వాస్తవ్యముననున్న వారి యాశములను నింత తేలికకొనగలయునను నుద్దేశ్యముతోనే విచారణలు సలువవలయుననియు, ఈరెండుఅపుడలలో నున్న సమయముల సామ్రాజ్యోద్వేగులములకు సంవత్సరమునకు ఖర్చును సంతమందియ్యాలను భారతేశ్వరుల నియమింపవలయుననియు, శ్రీరంగాచారిగారు వచ్చు భారత శాసనసభయందు పాడింతురు.

ఫీజీ యెమిగ్రంటులు భారత దేశమునకు

నవ్వుచున్నారు

వెనెనరు, జనవరి 11:— 27 క తేదీనాడు ఫీజీదీవుల నుండి చీనాబు అను స్త్రీమకు 984 మంది యెమిగ్రంటులతో కలకత్తాకు బయలు దేరెను. వీరిలో 883 చెన్న రాష్ట్రమువారు.

జి. కే. పోలైకొగారు

స్త్రీలుకొన్ని సభ్యులగు యు. పోలైకొగారు నేడు క్షీణితులైరి.

అమృతాంజనండ్రిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల బాలికా.

	రు.ఆ.
1. కర్ణరసాయనము మృతలు అశ్రద్ధమునకు ...	1-4
2. కృష్ణలికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
3. కృష్ణహరి బర్హములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్నిగోప్పలకు ...	0-10
5. మూలకగణ తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటకు ...	0-5
7. కలరా మృతలు. వాంతిదోషలకు ...	0-5
8. తేజానంద, తేజాకాటు సీసా 1-కి ...	0-8

అమృతాంజనండ్రిపో వారి యెమిగ్రంటులు.

ప్రకటనము.

శ్రీపతిదేవము భోగివంశముగ యగుటచే, ఆంధ్రప్రదేశ్ వెలువడదు. ఆం. ప. సం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1923 సం॥ జనవరి నెల 12-న తేది

శుక్రవారము

ఇంగ్లండు నందు ప్రచారము

నలుపుట

ఇంగ్లండునందు ప్రచార మొంత ప్రముఖ సలిపిన హిందూ దేశమున కంతలాభముండనని, ప్రాత కాంగ్రెసునామములు సమ్మతించెడివారు. ఆయభిప్రాయము చాలావరకు మారినది. దేశము తనపై తా నాధారపడియుండుట శ్రేయోదాయక మని, ఇంగ్లండును హిందూ దేశము సామర్థ్య వాని గడించినప్పటికీ, అక్కడేములు వానియంతట నవియే లక్ష్యముగా ఉపయోగము చేయుట మానెను. గాంధీమహాత్మునికి ఆంగ్ల దేశమునందు ప్రచారము సలిపి, కలముగడపుట కట్టము లేదు. ఆకారముచే బ్రిటిష్ కాంగ్రెసు కమిటీని, ఇండియా షాత్రాన్సు ఎత్తివేయడని, మహాత్ముడు కాంగ్రెసు నకు సలహానిచ్చెను. వెనుకటివాసనల నింకను విడనాడెనవారు, ఇందుకై మహాత్ముని నిందించుచున్నారు. కాని వీరొకసంగతిని కనిపెట్టుటలేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమము ఆరంభమయినప్పటికీ, ప్రపంచదృష్టి హిందూ దేశమునకు మరల యున్నది. సరాకరణోద్యమము ఎట్టిస్థితిలోనున్నదో యని కనుగొనుట అన్ని దేశములవారును మిగుల ఆసక్తిగా వుండుచున్నారు. బ్రిటిష్ ఇంపీరియలిస్టుల యసత్వప్రకటనములు, నిజమును మరుగుపరుపలేకున్నవి. విదేశీవ్యక్తికానిలేఖకు లిదేశమునకు నచ్చి, వదిలితీసెను కనుగొని తమతమదేశములకు దెలియజేయుచున్నారు. ఏదేశమునందు గాంచినను, గాంధీయద్యమముగూర్చి కొంచెముగనో గొప్ప గనో తెలిసినవారు గలరు. భారతజాతీయోద్యమమున కింటిటివ్యాప్తి ఇదివరకెన్నడును కలిగియుండలేదు. బ్రిటిష్ కాంగ్రెసు కమిటీవలనగాని, ఇండియా షాత్రాన్సు వలనగాని హైందవసమస్య కిదివరకు గలిగిన వ్యాప్తియల్పము. జాతీయోద్యమోత్సాహమును, ఆదేశాలకుల స్వార్థరాహిత్యప్రభావమును, ఇంటిటివ్యాప్తికి దోడ్పడెను. ఇకముందును, భారతీయులెక్కడు త్యాగిగనగనుబాచి, ఎక్కడు దీక్షతో వాటుబడుచో, నాగరికప్రపంచము సుఖముగా గల పరుకెమోనడు. హిందూ దేశమీయవలసిన ధర్మసంక్షేమకొరకు ప్రపంచము నిరీక్షించుచున్న యాసమయమున, అనుకూలభరితము త్వరిత గలుగకపోదు. అందుచే విదేశ ప్రచారముకొరకు దేశము తనధనమును కాలమును వ్యయపరచు సవసరిము గనుపించదు.

సెంటునహాలు సింగుగారు చాలకాలమునుండియు సామ్యోద్యమములలో నివసించుచున్నారు. అక్కడ సెంటునహాలు వారికి బాగుగ తెలియదు. వీరి సహాయనిరాకరణ వత్తునకు శ్రద్ధ వహించుట ప్రస్తుతము ఆంగ్లదేశ ప్రచారమునందు విజయమును సాధించుటకు ముఖ్యముగా ఉపయోగపడుచున్నది. ఆంగ్లదేశములో ఉన్న వారందరూ సెంటునహాలును నిజముగా గుర్తించుటకు ఆంగ్లదేశ ప్రచారము వ్యర్థమని

కలో నూచించిరి. సామ్యోద్యమము వేరములందేమి, అంతర్జాతీయసమావేశములందేమి, బ్రిటిష్ ప్రతినిధులను హిందూ దేశము పక్షమున నియమించుచో, ప్రజలూ తేలిపోయెదరు. ఉన్నతోద్యోగములను భారతీయేతరుల కిచ్చునప్పుడు ఆత్మపించెదరు. అట్టితరీ, భారతజాతీయోద్యమ ప్రచారమును బ్రిటిష్ వారికి ఒప్పించుట ఎటుల భావ్యమని నిజమునుగూర్చి యెదురుచూస్తారు. బ్రిటిష్ కాంగ్రెసు కమిటీయందు సభ్యులు పలువురు బ్రిటిష్ వారే. సంస్కరణములు ప్రచురించబడినప్పటికీ, ఈకమిటీవారు కాంగ్రెసు పక్షము వహించి పాటుబడుటకు బదులు, మాంటాగూగారియండచేరిరి. కాంగ్రెసు రాయబారు లాంగ్లదేశమునకు వెడలగ, వారికి తోడ్పడుటకు ఆంగ్లకరింపరయిరి. కాంగ్రెసు నిర్ణయములను వీరు చులకనజేయుటకు బూనిరి. స్వపరిపాలనముకొరకు ఆంగ్లదేశ జరుపుటకు సయితము, వరులపై నాధారపడియుండుచో అట్టి యాంగ్లదేశము విఫలమగు ననుటకు సందియము లేదు. బ్రిటిష్ కాంగ్రెసు కమిటీని సంస్కరింప బ్రయత్నించుటకు ఒడులు అంతరింప జేయుటయే భావ్యముగ నుండెనని, నిజమునుగూర్చి చెలుపుచున్నారు. బ్రిటిష్ వారి యనుగ్రహముపై నాధారపడియుండవలెనని తలచెడి వెనుకటి దినములలో, ఆంగ్లదేశ ప్రచారమున కెట్టి యవసరమున్నను, ఇక్కాలమున అట్టి యవసర మేమాత్రము గనుపించదు. మితవాదులను వారి హితులును, ఆంగ్లదేశ ప్రచారమును సమ్మతనమ్మనిండు. తదితరులు, అందకొరకై పరితపింప నవసరములేదు. బ్రిటెంటు ఎర్లమువారు, స్వపరిపాలనావిధానమును తయారుజేసి, దానిని ప్రసాదింపుడని బ్రిటిష్ వారిని కోరజలచిరి. అడిగినంత మాత్రమున, పనులు నెరవేరునని తలచువారికను అట్టిభావలో నుండిన, నుండనిండు. వారు తమలోపమును త్వరిత గుర్తించకపోరు. అడుగుటచేతనే స్వపరిపాలనము సిద్ధించుచో, ఇదివరకే వచ్చియుండవలసినది.

కాంగ్రెసులీగు విధానమును, కాంగ్రెసురాయబారులు జాయింటు కమిటీవారికి సమర్పించియుండలేదా? దేశము తన యభిప్రాయము నిదివరకు ఖండితముగ చెలిపియుండలేదా? జాయింటు కమిటీ వారేమి, పార్లమెంటుసభవారేమి, భారతీయుల కోర్కెలను తృప్తికరించి, ఎవరికిని అక్కరలేని యొక విచిత్రవిధానమును దేశముపై జొప్పించిరి. ఎంత బిగ్గరగ నడిగిన, సంవత్సరంలో స్వపరిపాలనము లభించుట నిజమగుచో, మిగిలినసంపదనము నంతను కట్టి పెట్టి, భారతనాయకులెల్లరును ఆంగ్లదేశమున జేరి, వార్తాపత్రికలలో వ్యాసములను ప్రాసించు, ఉపన్యాసములనిచ్చియు, ప్రోద్బుద్ధులగు నిజము సింగుగారి కిష్టమే. కాని, సంక్షిప్తములగు లోకవ్యవహారము లింతసులభముగ వరిష్కారము గావనియు, ఒకజాతి మరియొక జాతిని పరిపాలించుచున్నపుడు చిక్క లింకను నధికమగు ననియు, నిజమునుగూర్చి దెలుపుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుచో, ప్రతి బ్రిటిష్ కుటుంబము నందును కలవరము గలుగుననియు, బ్రిటిష్ వారి ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వాణిజ్యవిషయము లన్నిటియందు మార్పుగలుగుననియు, నిజమునుగూర్చి చెలుపుచున్నారు. భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము మొనగుట యనిన, ఇంగ్లండు స్వలాభమును విడుచుట కంగీకరింపవలయును. స్వార్థరహితబుద్ధిని జూపవలయును. ఇంపీరియలిస్టులు, స్వార్థమును వీడుచుటకు సామాన్యముగ నంగీకరింపరు. వీరే ఇంగ్లండు వ్యూహమును సాధించుచున్నది. ఆంగ్లదేశములో ఉన్న వారందరూ సెంటునహాలును నిజముగా గుర్తించుటకు ఆంగ్లదేశ ప్రచారము వ్యర్థమని

గ్రహించిరి. కేవలము యాచనవలనను, విన్నవననను, ఇంగ్లీషు ఇంపీరియలిస్టుల హృదయము కరగనని వారికి నమ్మకము లేదు. గాంధీమహాత్ముడందుచేతనే కడుదూరదృష్టితో సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికి ఫలప్రదమగు మార్గమును కనుబొచ్చెను. నీవై నీ వాధారపడి, ధర్మపథము ననుసరింపుమని, భారతీయునికి బోధించెను. ఈమార్గము కష్టమగుననుచును, ఆకర్షవంతముగ నుండదు. ఇందుకొరకు విశేషశ్రమకు లోను గావలయును. కాని, స్వరాజ్యసిద్ధికి వేరుమార్గము లేదు. మరియొకత్రోవ గనుపించదు. గాంధీమహాత్ము డిట్టిమార్గము గనుబొచ్చెను. దేశము నెటుల గావాలనో, భావిదృష్టికారుడు లిఖింపగలడు.

క్రిమినలు కోర్టులు

1921 సంవత్సరపు క్రిమినలు కోర్టుల రిపోర్టు నందు కొన్ని విశేషాంశములు గలవు. క్రిమినలు కోర్టులలో దాఖలయ్యెడి కేసులసంఖ్య పూర్వవత్సరమునకన్న 22856 దగ్గి పోయెను. అనేక మండలములలో, క్రిమినలు కేసులు చాలవరకు దగ్గను. గుంటూరు, నీలగిరిలు, తంజావూరు, గోదావరి మండలములలో నీ తగ్గుదల యధికముగ గనుపించుచున్నది. అప్పీల్ల సంఖ్య 8723 నుండి 8007 వరకు దగ్గిపోయెను. గుంటూరు గోదావరి మండలములలో నేరములు దగ్గుటకు, సహాయనిరాకరణోద్యమము కారణమై యుండునని హైకోర్టువారు తలంచుచున్నారు. చీట్టిని మాటికిని కోర్టులకు బోయెడి దురభ్యాసమును సహాయనిరాకరణోద్యమము తగ్గించియుండుట ఆశ్చర్యకరముగాదు. కాని ప్రభుత్వము వారిఖ్యాతి నిరాకరణోద్యమమునకు జెందుట కంగీకరింపరయిరి. న్యాయస్థానబహిష్కారమువలన, దాఖలయిన కేసులసంఖ్య దగ్గనను హైకోర్టువారి వాదమును, ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును, ఆర్థికస్థితి చక్కబడుటచే, నేరముల సంఖ్య దగ్గియుండునని ప్రభుత్వమువారు హామించుచున్నారు. హైకోర్టువారి యభిప్రాయము, ప్రభుత్వము వారికి అసంబద్ధముగ దోచుకొంటున్నది. ఇటీవల వింటరుటను ప్రభువుగారు ప్రసంగించుచు హైందవ రాజకీయస్థితి చక్కబడుటకు, పంటలు బాగుండుటయే కారణమని నూచించియుండిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి వాదముగూడ ఇటులనే యున్నది. సెషన్సుకోర్టులు విచారించిన కేసులలో 100 కి 46 వంతున ముద్దయిలను వదలివేయట బట్టి, తాడు బాంగరములేని కేసులు నెలకొల్పుటకు చున్నవని గ్రహించవచ్చును. ఇటులనే మేజిస్ట్రేట్లు కోర్టులలో అప్పీల్లలో 100 కి 33 వంతున విడుదలయగుటయు, ఇట్టి యభిప్రాయమునే బలపరుచుచున్నది. ఇండియను పీసలకోర్టుక్రింద నేరములు 111677 నుండి 102896 వరకు దగ్గను. సహాయనిరాకరణోద్యమ ప్రేరణముచే, కొన్ని కేసులను అధికారులకు రిపోర్టు జేసియుండకపోవచ్చునని, నివేదికమునందు నూచింపబడినది. ఎటుల నయినను, సహాయనిరాకరణోద్యమము అవిసితికి ప్రోత్సాహమును తగ్గించెనని తెలియకపోదు. అధికారు లీసంగతి నంగీకరించుటకు వెనుదీసెదరు. విలేజికోర్టుల నడవడిగూర్చి, ప్రభుత్వమువారు మిగుల ఆశాభంగము గనుపఱచుచున్నారు. బొంబాయిలో శిక్షించు పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు రింతకుపూర్వము రద్దుజేసిరి. కాని గ్రామాధికారులు 1921 సంవత్సరమున నలువడి మంది నీకీతి శిక్షించిరట. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు లిటిసిటి నల కేసులను విచారించి, ప్రభుత్వమువారు రడుగుచున్నారు. యెత్తిముమీద జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుల నడవడి ప్రభుత్వమువారికి సంతృప్తికరముగ దోహదలేదు.

మనోరమా ప్రీతిం గువర్చున కాలెండరు
 ఇచ్చితి వేద్యుని గల అంగ్లాక్షరములను అంకెలను
 కలిగియున్నది. ద్రవపద శుకయాశభావలతోగూడ కౌన్ఠినివర
 యను గలవు. ది మనోరమా ప్రీతిం గువర్చున ముఖ్యులతోడు
 కల్గియున్న అని వ్రాసినది.

రూర ఆక్రమణ సాగుచున్నది

ఇంతవరకు జగడములేదు

ఎన్నేనునుండి రాక్షసిబాగువర్గమువారు తిరిగిపోవుట

ఆమెరికను సైన్యములు రైనునుండి మరలుట

పరాసులు ఎన్నేను నుచేరుట

హూర ఆక్రమణ శాంతముగనే జరుగుట

లండన్, జనవరి 10:—సాయంకాలము 6-50 ఏకాగ్రాన్ని స్వల్పభూమి బాగున (వెంచినది 1919 సంవత్సరపు విభానము ప్రకారము రూర ఆక్రమణ నెమ్మదిగనే జరుగుచున్నది. అని దుస్సెల్టాన్ని ప్రెమ్మపుత్రికా కేటెరి తెలుపుచున్నాడు.

రాక్షసిబాగు పాలకవర్గమువారు

హ్యూంబర్ట్ మరలి పోవుచున్నాడు. రూర ఆక్రమణను కోపముతో చూచి జర్మనులు ఊహించుచు, దీనికి ఇదియే ప్రథమదృష్టాంతము. బెర్లిన్ లో ఈవర్గ దేశభక్తి పూరితమై యున్నదని యెన్నెనును బావుచున్నాడు. రూర ఆధికారులు గూడ దీనినే హద్దించుచున్నారని. ఇది పరాసులకు చాల చిక్కులు గనుతున్నవి. దీనికి క్రొత్తకొత్త పరాసులు ఆక్రమించుచు దీని రూర ప్రదేశమునుండి రాక్షసి బాగును పోనియరు. అసలు వెంట్రము ప్రదేశములో వీరు ఆక్రమించుకొన్నది 1/10 వంతు అయినప్పటికిని ఇది ఇనుము, ఉక్కు, పరిశ్రమలకు చాల నష్టముగనే యుండును అని దుస్సెల్టాన్ని ప్రెమ్మపుత్రికా కేటెరి తెలియజేయుచున్నాడు.

క్రొత్త కర్మాగారములు

గూడ ఇదే ప్రకారము చేయుచు ప్రబలించుటకు బలము చేరినది. ఇది నిరాధారము అయినదని. క్రొత్త ఆధికారులు క్రొత్తాధికారులను మాత్రము గుర్తుకొనరు పనివారలను మేము రాక్షసిబాగు ఆధికారులవలె విడనాడజాలము. మేము యేమిచేసిన పనివారలకు పనిలేపోవును. మేము అన్నిటిని సహించుకొని మామూలుగా మాపని మేము చేసికొనెదమని క్రొత్త ఆధికారులు జెప్పినట్లు ముస్సెల్టాన్ని ప్రెమ్మపుత్రికా విలేజ్ తెలుపుచు వీరు ఈను అతిగొంతముగ అడరించిరి. రూరలో అన్ని కర్మాగారములు ఆధికార వర్గమువారును విధికి లోనై జనించెదరు. ఆక్రమణ ఆవిశేషమని నడించుచున్నారని. క్రొత్తము రూరపరిశ్రమలు సాగుచుండుటకు చిక్కులేదు.

పనివాండ్లవర్గాలు ఇంకను జరుగలేదు

వర్తకసంఘ కార్యదర్శి తామరలించి చలచుకొన్న చట్ట తొలుతు విరూపాక్ష ఇంకెవరు లేలేదని తెలియజేసిరి. ఏదో ఆక్షేపణ, ఒకచో 1/2 గంట సమ్మెయో లేక ఒకచో జరతులు పనిచేయుచుండుటయో జరిగిన పనివారలకు చాలవంధికి కష్టము గల్గునని.

రైనులాండు ప్రజలు

చాల ఆతురతతో నున్నారని, ఎల్లప్పుడు హ్యూగార్డ్ క్రోటములను క్రొత్తతో జదువుచున్నారని. కోడుక్రొటమును బాసపడలు (వెంచినది) బయలుదేరిరా యని ఆగి అడగచున్నారని.

లా సే ను స భ

అనుకూలముగనే పరిణమించుచున్నది ఇటీవల వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

సభజనాధిపతిగనే జరుగు ననుకొనుచున్నాడు. సామీప్యప్రాచ్యురీభావము మరల ప్రారంభమగుట అప్పిపోవునని తలంచుచున్నాడు. అర్ధరాత్రిపూట పరాసులు జర్మను రాష్ట్రమును ఆక్రమించుకొనుటకు ప్రారంభించిరి. ఇంకొక కొంచెము ప్రదేశమును జర్మనీలో పరాసులు ఆక్రమించుకొన్న ఏమియునుగో యని అనుకొనుచున్నారని. కాని దీనివలన ఆర్థికరాజీయ పరిణములు బయలుదేరునని ఊహింపుటకు అటెనున్నది. పరాసులు రూరను ఆక్రమించుకొనుటచే వేర్యెయిల్ల సంధి మరతులకు విరోధముగ ప్రవర్తించిన వారయినయి అందుచే తమకు ఇకమీద ఏమిబాధ్యతలేదనియు, ఎట్టివరతులను నెరవేర్చుకొనెదమను తప్పిపోయెననియు ప్రకటించుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

బెర్లిన్ నుండి

(వెంచినది) సహాయము చేసినయియును రెండు బెర్లిన్ నుండి ఆటాంకములు బయటపడినవి.

బెర్లిన్ నుండి సైన్యములు

రైనునుండి బెర్లిన్ నుండి సైన్యములు బెర్లిన్ నుండి మరలిం చెద రని ఒక బెర్లిన్ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక మాత్రము ప్రకటించుచున్నది. బెర్లిన్ వర్గ ఆర్థికవర్గమువారు వదన లేదని సమాజేక మగుదురు. నిన్నటికోసం ప్రకటించబడిన (వెంచినది) సమాచారము గూర్చి వీరు ఆలోచించెదరు.

నానాజాతి సమితివారు జోక్యము కలుగ

జేసికొందురా?

నానాజాతి సమితివారు జోక్యము కలుగ జేసుకొందురా యను విషయమునుగూడ చర్చించిరి. జర్మనులు సాయధులై నిరోధమును చాపుదురన్నమాట సర్వస్వం (వెంచినది) ఉత్తర ఊహించే ఆర్థిక కష్టంపమును కలుగజేయు సహభయమునేగాక ముందుగూడ గొప్పకష్టపడములను తెచ్చివెట్టెద రని గూడ భయపడుచున్నారని.

ఇంకను యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు జోక్యము కలుగజేసుకొందురను ఆశ బాధించుచున్నది. దీనికి దృష్టాంతముగ ఆగ్లో ఆమెరికను ఋణముల నిచ్చిప్రయోగించినవిషయమును గూర్చి ఏ ఏటులను, జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుట ప్రారంభ మగుటకు సూచనలు.

మరలముందుకు బోలేదు

బెర్లిన్, జనవరి 10:—ఆగ్లో ఆమెరికను ప్రదేశములోనికి (వెంచినది) ప్రకటించినట్లు మరల తెలియలేదు. గతరాత్రి మూల్తీపూర్వ ప్రవేశించిన సయ్యములు దూర్భస్యములుగా మరలించబడినవి.

(వెంచినది) సాయదారుల పాలక వాదుల సానుభూతి

(ప్రాంతంపూర్వ) జరిగిన కమ్యూనిస్టులసభకు మర్సెల్ క్యాబిన్ గాథ పోయినది కొలనుగెట్టు తెలుపుచున్నది. వీరందరను రూర ఆక్రమణను ఆక్షేపించుటకు సమాజేకమైరి. జర్మను ప్రజాసాహస్యముతో బాటు (వెంచి) పనివారు గూడ రూర ఆక్రమణను గూర్చి కోపమును వహించిరి.

జర్మనుల సాత్విక నిరోధము

రాక్షసిబాగు పాలకవర్గమువారు ఎన్నేనునుండి హ్యూంబర్ట్ తమకార్యాలయమును మార్చుటచే అక్కడ తయారైన పదార్థములను విక్రయించుటకు కంపెనీవారి ముఖ్యవర్గాలు చెడిపోయినవి. (వెంచినది) తమపాలకవర్గమునే ఏర్పరుచుకొన కలసివచ్చును. కాని ఇది సాగజనిగాదు. ఏలన, జర్మనులు అపుడే తమ కాగితములను, పుస్తకము లన్నిటిని హ్యూంబర్ట్ కుంపి చేసిరి. (వెంచినది) ఎన్నేనులో ప్రవేశించగనే పెద్దపెద్ద కర్మాగారపు వ్యవస్థాపకులు, ఇంజనీర్లు రూర జిల్లాను విడిచిపోయెదరు అని మిట్టాగు క్యాబిన్ గుత్తాక తెలుపుచున్నది.

జర్మనుల ఆక్షేపణ

బెర్లిన్, జనవరి 10:—జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రపంచము నంతటను (వెంచినది) వెర్మెయిల్ల సంధిమరతులకు విరుద్ధముగ రూరను ఆక్రమించుకొనుట అన్యాయమని తమ యనుకూలించి ఆయా రాజకీయాల మూలముగ అన్ని రాజ్యములవారికిని తెలియజేయుచున్నారని. ప్యాసిక, బ్రుస్సెల్స్ లో నున్న తమరాయబారులను జ్యోత్సవభుక్త్యువారు తిరిగి రమ్మని చెప్పటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

జర్మను సాత్విక ఆక్షేపణసభ

ఎన్నేన్, జనవరి 11:—రూరను (వెంచినది) ఆక్రమించుకొనుట వెర్మెయిల్ల సంధికి విరుద్ధమనియు, అన్యాయమనియు జర్మను ప్రజలు తమయనుకూలించి తెలియచిరి. దాక్టరు బెల్, దాక్టరు లూథర్ గార్లుగూడ సభలో ఉపాసించిరి. రూరజేకమును ఎంతమాత్రము జర్మనీనుండి విడదీయుటకు వీలు లేదని తీర్మానించిరి.

(వెంచి) నాకాదళము

గూడ రూరకార్యాలలో దిరుగుటకు పోవుచున్నది. ఇది దుస్సెల్టాన్ని దూర్భస్యము పోవును.

పాఠశాలలో పని ఆగిపోవుట.

దుస్సెల్టాన్నిలో పాఠశాలలు, కంట్రాబాటి ఇండ్లు (వెంచి) వారు ఆక్రమించుకొనిరి. ఉన్న 78 రైలుబండ్లలో అపుడే 48 బండ్లకు జర్మనులు, (వెంచినది) కొరినయన, కష్టయిజేసిరి. వీరి ముందు కటాలము కోడ్లుపక్కగ పోవుచున్నది. తక్కిన సైన్యము రైలులో పోవును. మొదట ఎన్నేన్ మల్టీంబు ఆక్రమించుకొనబడును. పిదప బోకం, జెర్నెకెర్న్ ఫీల్డ్ ఆక్రమించుకొనబడును.

9 (వెంచి) పటాలములు వినియోగించబడుట

అమ్మటరడం, జనవరి 10:—రూరజిల్లాలో చర్యను దీసికొనుటకు 9 కటాలములను (వెంచినది) వినియోగించిరి. (వెంచినది) నిమిత్తము 78 రైలుబండ్లను నిద్రముత్యములవలె అగ్లో రైల్వే ఆధికారులు క్రొత్తపు చేయబడిరి. (వెంచి) వారు నిద్రముల కర్మాగారములనే ఆక్రమించుకొనుటగాక ఇనుము, పరాసులను తెచ్చుచున్నట్లు కారులను నిమిత్తము ఆక్రమించుకొనుటకు తిట్టించెను.

జర్మనులకు (వెంచి) వారంపెన లేఖ

లీప్జిక్, జనవరి 10:—జర్మనులు పరాసులకు రాక్షసి బాగును, కలవను అందజేయునందున ఆగ్లో ఆమెరికను సమాఖ్య రైని నష్టపరిహారసంఘమువారు నిశ్చయించుటచే రాక్షసి బాగు బట్టాడాను పరిశీలించుటకై (వెంచి) ఇంజనీర్లును బంపెదమనియు వారిలో సందర్భక సైన్యము బంపబడుననియు పరాసులు జర్మనులకు లేఖనంపిరి.

ఇటలీ లేఖ

ప్యాసిన్, జనవరి 11:—రూరప్రజల కట్టి తొందరయిన కలంజేయబడననియు ఆక్రమణము నాచీయులనుగాని సైనికవిషయములకుగాని సంబంధించదని ఇటలీవారు తెలియజేసిరి. ప్యాసిన్ వర్తక పాలకవర్గము వారందరను వీరు జెప్పినట్లు జనదాటుక ప్రవర్తించవలయుననియు, తేనివో ఇటీవల పాక్రులగుడుదనియు తెలియజేయుటచేను.

(వెంచి) వారు ఎన్నేను చేరుట

ఎన్నేన్, జనవరి 11:—నేటియందయము 10-50 గంటల పరాసులు ఎన్నేను జేరిరి.

ఆమెరికను సైన్యములు

లండన్, జనవరి 10:—రైనుదగ్గరనున్న ఆమెరికను సైన్యములను మరలిరమ్మని ఆమెరికను అధ్యక్షుడు హార్డింగ్ గారు తీర్మానముల వాయువార్తలు జెల్తుచున్నవి.

ఈ ప్రకటనతో బాటు ఒకసభగూడ వాషింగ్టన్ లో జరిగెను. సైన్యములను మరలించుట తమయనుకూలించి బావుటకే యనియు రాక్షసి కష్టములను నిర్మలంపజేయుటకు గాదనిరి. ఆమెరికను సైన్యములు మరలించబడునని తెలిసియు రాక్షసి రూరను ఆక్రమించుకొనెద మని పరాసులు తెలియజేసినట్లుల సుస్థముగ తెలియుచున్నది.

ఆమెరికను సైన్యములు

రైనునుండి ఆమెరికను సైన్యములను ఆమెరికను గొం పోవుటకు ఆమెరికనువాక 'జేడ్', 'రేపా' బయలుదేరి పోవును.

ఆమెరికనుల అపనమ్మకము- కోపము

లండన్, జనవరి 11:—ఉదయము 1-30 వాషింగ్టన్ ప్రెమ్మపుత్రికా కేటెరి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది. (వెంచినది) వారిచర్య కోపముతోడను, అపనమ్మకముతోడను జాడబడుచున్నది. సైన్యమును మరలించుట సర్వజనసమ్మతము. ఆమెరికను (వెంచి) ప్రభుత్వమువారికి ఇకముందు గూరకాగము జరుగుట సాధ్యపడదు. పరాసులు తమట్లును విడనాడనిపో యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు ఎంతమాత్రమును తమ అపనమ్మకమును తగ్గించుకొనరు సత్యవాదే తమంతయు కోపాద్ధిపిరి మై యుండును.

(వెంచి) మ్యూనిస్టులను అరెస్టు చేయుట

లండన్, జనవరి 10:—ప్యాసిన్ ఈవిధంగా మ్యూన్ పత్రికావిలేజ్ ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. (వెంచినది) వారిదను సమ్మెట్టునలుల జేయుటకు ఏదైనా బన్నానని తెలియుటచే కార్యక సంఘనాయకుడకు వకముసేకగానిని రాజద్రోహమునకయి అరెస్టుజేసిరి. (వెంచి) మ్యూనిస్టుల సహకారమును ఇచ్చెదమనియు జర్మనుపనివాండ్లు సమ్మెట్టులయినియు ఈతడు హెచ్చరించెను. మరికొందరు సాంఘికవాదులు గూడ 4 గురు అరెస్టు చేయబడిరి.

నష్టపరిహారములు

క్రొత్తవిధానము

కోమ, జనవరి 10:—విదేశాంగ కార్యాలయమువారు నష్టపరిహారముల సమస్యను పూరించుటకు క్రొత్తవిధానమును తయారుచేయుచున్నారనియు (ప్రాంసు, బెర్లిన్, ఇటలీ, జర్మనీ వారు దీనిని గూర్చి యెంచించెదరనియు వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నవి. బ్రిటన్ చేరు మాచింతుడకోవుటలో ఏదో విశేషమున్నది.

ఆగ్లో వెర్మెయిల్లను చమురు కంపెనీ వాటాలపట్టి పూర్తి అయినది.

ఒక స్త్రీని ఉంచుకొన్నవాడు ఇంపుట

లండన్ లో మిడ్లెక్స్ గతని చుట్టితను దర్జినిగాడు (వెంచి) ఆమెతో కాలము గడుపుచుండెను. ఈమె మ్యాట్టిన్ నా కాధి వారు ల లో ప్రధాన ఉద్యమిడి ల్లక్ గారికాత్మ, పోలీసు వారికి తన భార్య గుంక తి ఏడ్చు యె తెలియబడినది తెలియజేసిన వెంటనే పోలీసువారు విచారణ చేర్చు దునెట్టి పోలీసు పార్కులో ఈమె చుట్టిచే నం తుడిచిపెట్టెను గమనించిరి. ఈమె ముందు రెండు ముందు 44 మరణమునకు కాకమును నిశ్చయించలేదు.

ప్రతి వర్తకము

అభివృద్ధి జేయునర్హులు

బండక జనన 10 సాయంకాలము 4-45 ప్రతి వర్తకమును మరల యభివృద్ధి జేయుటకు కలకత్తాలో విచారణ చేయబడునట్లు మాంజుస్థుల గార్హియను ప్రతిభ సంరక్షణ కలగమిస్తుంది కొనేవాటి ధరలు పెరుగుచున్నవో కనుచున్నవో తెలియదు. అందుచే తేలికయైన ఆమెరికను ప్రత్తింబలను దీయు వివేదికమిట్లు సూచించుచున్నది:— దీక్షంబరు 18 నుండి 31 వరకు 106 వేల బస్తాలే గిరిజలా. తీయబడినవి. మొత్తముమీద వర్తకమునకు సరిపోవునంత ప్రత్తి పట్లయి అగు సరి తోచుటలేదు. ముందుపంట కచ్చేరకు తెనుకటివంట రాలూకు 4500000 బస్తాల ప్రత్తి నిర్దేశముగ సూచుకొనవలయునని ఈశ్రుతిక సూచించుచున్నది.

జర్మను మాక్కుభర మింత తగ్గిపోయింది. (ఫెంబి) ప్రాంతము కొంచెము పెచ్చినది. జర్మనుమాక్కు 49000 కరకు తగ్గినది.

బ్రిటిషువారు తమముఖమును తీర్చుటకు సదుపాయము

అమెరికనులు సదుపాయముగ మరతులను జేయవలెననుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 10:—వైసమయమునాటి జరిగిన ప్రభవమునాటికి ఏర్పాటులచే యిచ్చి, బుజుమును తీర్చి వేయుకాలమును బ్రిటిషువారులకు అనుకూలముగ జేయబడునని అమెరికనులు గ్రహించిరి. ఈవిషయమును పరిష్కారము జేయుటకు కాంగ్రెసువారికి తాత్కాలిక ప్రతిపాదనమును సమర్పించవలెనని. బ్రిటిషుకు అనుకూలమును మరతులను సమర్పించవలెనని.

ప్రజలకు మార్పుకొనుట

తురుష్కులు అంగీకరించుట

తురుష్కులు తుర్కీ ప్రభుత్వమునకు అంగీకరించుట. గ్రీకులు కాక స్థానికులతోపాటు అంగీకరించు. ఈభయములవారము తయారుజేసికొన్న మరతులకాలము అభివృద్ధిని నీయబడిన అభివృద్ధిలను తురుష్కు ప్రభుత్వమువారును గ్రీకు ప్రభుత్వము వారును సాధ్యమైతే త్వరలోనే అలగ్యము జేపండి వారివారి జేయుటకు బంపివేయుటకు ఒప్పుకొనిరి. యాధ్యపండిలుగూడ సాధ్యమైనంతవరకునే సమానముగ మార్పుకొనబడెదరు.

మరితర సదుపాయములు

స్వల్పగంభ్యాకుల విషయమెగూడ చాలవరకు ఉభయములు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. అర్జెంటినును తరచుకాలమునకు ఇప్పీయగా కంగీకరించలేదు. అర్జెంటినును సాదరముగ కాచుటకు తురుష్కులు బద్ధులైరి. అమెరిక తురుష్కులు ప్రకరించి లేనివికముందు తురుష్కులతో సమానగ్రత్యములను అవలంబించుట

ప్రమీయను ప్రభుత్వ పాఠశాల లన్నియు ఒకలోక రూపుకల్పముచే విచారణను జూపుచు మూడుబడినవి.

ఎస్సెను నగరమంతయు అల్లకల్లోలముగ నున్నది. ఏభులలో ప్రజలు గుంపులుగూడి ఎచట జూచినను ఇతరగతిని తెచ్చుకొనుచున్నాడు. కొలనునుండి దున్నెటకు ఇంకను వైద్యములు కచ్చుచునే యున్నది.

వెల్లెము వివేకాంగచెల్లి రూపకప్రమును గూర్చి కరాసులరెనే జర్మనులకు తెలియజేసి.

రాజప్రతినిధిగారి యువన్యాసము

వై నాగమియల్ ప్రెమ్మ వ్యాఖ్యానము

బండక జనన 10:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రాజధానిని దిలికిమాక్కుటచే తమటి భారతజేతమునకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమును రాజప్రతినిధి నిర్వహించు తోచుచున్నది. దీనివలనకొంత కరకు తెగిగాలు, తూర్పు రాష్ట్రములందున్న ముఖ్యకర్తలకుట్ల ఉదాహరణ జూపిస్తున్నది.

అర్ధవిభాగమున ముఖ్యమంత్రి ఏర్పాటు నెట్టినవైన జేతుదలచుకొన్న కేరళప్రభుత్వమును ఆలోచించి మరి చేయవలెను. బ్రిటిషువెల్లబడివారులయొక్కయు కర్తవ్యయొక్క భాధములనుగూడ మరచిపోకాదు.

ప్రమీయను, స్వాగ్ధ్యకలపేయను, కర్ణెంబరు సభకారు రూపుకల్పమును గూర్చి అజేపించిరి. జేత మంతయు అట్టుడికి పోయినట్లు ఉడుకుచున్నది.

అమెరికను వైద్యములను మరలించిరి విన్నతోడనే తినిపూని వివేకాంగసంఘసభలో అందరును తమ యాత్నాసామును తెలియచ్చిరి.

జి.వి.మానము జరిగి జేయబడుచున్నయనున బ్రదర్లజిడి మొత్తముమీద విమానమును పడుపువాడు, పనిచేయువారు ముగ్గురును చనిపోయిరి. మరి ఇంకొకముగ్గురి గాయములు తగిలినవి.

ఈశ్రుతిక బ్రిటిషువారివై ఎవరైన ద్రోహమును జేయునపుడు చూచినపుడుగాని, ద్రోహముజరుగునని తెలిసి పోతిన వారికి తెలియజేయుటను విచారణలేకనే ఉరికొడుకు పాతులగుచురు. సాధుల నీవికములలో భయపెట్టువారిగూడ ఉరికొడు విధింపబడును.

కల్లమందు ఒడంబడికను దృఢపరచెదమని తర్కీ కరిపి యావారు తెలియజేసిరి. దీనిని అయిదులో తెల్లుటకు స్వీట్టురు లందు, మరిన్ని దక్షిణ అమెరికను రాజ్యములను అన్వేషించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇంతవరకు కల్లమందు పనికిలనేని వోట్ల పనికిలించు కర్తవ్యముగూర్చి చర్చించవలెను అని కాంగ్రెసులుగా రనిరి.

వశ్యము కృష్ణానుండల సంఘము

ఈనెల 10 వేది గురువారం వశ్యవాన్సం సంఘంబు లకు బెజవాడ స్వరాజ్యకార్యకర్తలసమయ వశ్యము కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసాధారణ సభయే ఖద్దరుమిటి సభయే జరుగును. సభ్యులెల్లరు కాబోవలెను.

విషయములు:—1 జగ్గయ్యపేట మగములు-వాటిపై త్రాచి. 2 నెలవఖద్దరు ఖద్దు పెట్టుయేర్పాటులు. 3 నిలవనిధి. 4 ఇతరముఖ్యవిషయములు.

రొమ్మూరు ఆమ్యత రామయ్య

గుంటూరుమండలసభ

గుంటూరుమండలసభ జనపుటకు కలయు నేర్పాటు గావించి అన్వేషసంఘము నేర్పాటుచుటకును, చుండలసభకు సంబంధించిన ఇతరవిషయముల వాలోచించుటకు తెనాలి వారి యపాఠశాలలో 19-1-38 లేది గురువారం 10 గా 12 గంటలకు తెనాలి తాలూకాసభ జూగును గాన తెనాలి ప్రజలందరు తక్షణ వియచేయి ప్రార్థింతులు.

దైత్యువృత్తాపు మల్లాది దేవేంద్రుడు.

నోటీసు

మాచర్ల రామన్నకంపెనీలో వాటాదారుల గను కమిషన్ ఏజంట్లుగను బాంబాయి, దాని బ్రాంచీలు పోలాపూరు, మద్రాసు, మధుర మొదలగు వాగాలలో వ్యాపారము నడుపుచుండిన (1) గూనికెట్టి రాజలింగము, (2) చీకటిమల్లి సంగయ్య (3) పెద్దలత్తయ్య మొదలగువారు 1922 సంవత్సరము డిక్షంబరు నెల 21 వ తేదీనుండి వ్యాపారము చాలించుకొనినట్లు యిందుమూలముగా లిందరికిని తెలియజేయడమైనది. వైన తెలుపబడిన కంపెనీ యికమునుపు మాచర్ల రామన్న శివచిదంబరయ్య కంపెనీ అనుపేరుతో బాంబాయిలో మాత్రము వ్యాపారమును సాగించును. ఈదిగువ చేత్రాలు చేసిన వారు ఒక్కరే నడరు కంపెనీకి సంపూర్ణాధికారము గల యజమానుడు, ఆయన ఈ దిగువ చేత్రాలు చేసిన కృష్ణయ్యగారి కుమారుడైన పెద్దలత్తయ్యగారికి జనరల్ పవ రిచ్చి తన తరపున వైన తెలుపబడిన బాంబాయిలో నుండు తన కంపెనీకి ఏజంట్లుగాను, మేనేజరుగానుండి వ్యాపారమును సాగించుటకు వారిని ఏర్పరచియున్నారు.

వాళ్ళే తెలుపబడిన రాజలింగము, సంగయ్య మొదలగు వారిలో బాంబాయిలో గాని, మరి యెయితర స్థలములోగాని ఎవరైనను వైన తెలుపబడిన పేరుతో యేలాటి వ్యాపారము చేసినను వారి పూచీవైననే జేసుకొనునట్లు యిందుమూలముగా తెలుసుకొనవలెను.

మాచర్ల శివచిదంబరయ్య (దస్తాది)

మాచర్ల రామన్న కుమారుడు

బ్రిటికీసంతకాల ముండును!

బ్రిటికీసంతకాలముండును!!

డాసి కాపులు:—22 కాళ్లట్ల కాళ్లగ్గలతో చేయబడినది. ననుపుగాను మిక్కిలి అందముగాను ఉండును. తీగలు అట్లు చుక్కబడియున్నది. మిక్కిలి కాంతిగలది. 1 కి ధర రూ 1. దజను 1 కి ధర రూ 10/-

డాసి అంటుపోగు: వైన తెలుపబడిన లోహముతో నే రి.కి ఇమిటేషన్ కమలాలు, పచ్చలు, కంఠలు, నీలములు చేర్చి కట్టబడినది. 1 కి ధర రూ 1 దజను 1 కి ధర రూ 10/-

డాసి హారములు:— వైన తెలుపబడిన లోహముతోనే జేయబడినవి. గడియారమునకు గొలుగుగాను లేక కంఠధరణముగాను స్త్రీలు ఉపయోగించవచ్చును. 1-కి ధర రూ 1, దజను 1-కి ధర రూ 10.

స్వాకింగు, పోస్టుఖర్చులు రు 0-5-0. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలెను.

E. S. Paul & Co, No. 13
S. N. Rani Kants Mistries Lane
Bowbazaar, Calcutta.

విల మీరు మునలి వారు గా అగు పడెదరు

కాంబిర్ ఇనాముగా పంపనా "రాజవైద్య హేర్ డై" నెలసిన వెంట్రుకలను తక్షణమే మిక్కిలి నలుపు గాచు, మృదువుగాను కాంతిగలదిగాను, మృదువును నలుపురంగు కాళ్ళతమగానుండును ఈ "రాజవైద్య హేర్ డై" మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైది. ఈలభముగా ఉపయోగించవచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-2-0

చిన్న బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-10-0 ఒక బుడ్డి మొదల 3 బుడ్డిలు వరకు పోపు ఖర్చు 0-6-0 రూ 0-4-0 ను పంపిన ఒక కాంబిల బుడ్డి పోపు ఖర్చులేక యివాముగా పంపబడును.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj,
Head Office:— 152, Harrison Road, Calcutta.
Telegrams:—"RAJVAID" Calcutta.

Trusses for Hernia.

We are the cheapest house for trusses we have a large Stock for Children & Adults in various pattern ask for Price list.

SRI KRISHNAN BROS,
ESTD. 1899
Chemists & Opticians
323 Thumbu Chetty Street Madras

సామాజిక పాలనావిధానము

న్యూఢోల్లూగారి వివరణము

గ్రేట్ బ్రిటన్ సామాజిక పాలనావిధానము ముఖ్యముగా ఐర్లాండ్ లోని యాజమాన్యమున ప్రభుత్వము ప్రేరేపించుచున్నది.

హార్మోనైజేషన్ బిల్లును ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టినది. ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినది.

అసెంబ్లీలో ఈ బిల్లును చర్చించుచున్నప్పుడు (పార్లమెంటులో) యాక్టింగ్ లింగ్వేజ్ నుండి తీసివేయబడినది.

న్యూఢోల్లూగారి వివరణము

జే. జి. కె. బిల్లును న్యూఢోల్లూగారు పార్లమెంటు సభ్యులు, వార్షిక సభ్యులు చూడగలిగినది.

న్యూఢోల్లూగారి వివరణము

ఈ బిల్లును న్యూఢోల్లూగారు పార్లమెంటు సభ్యులు, వార్షిక సభ్యులు చూడగలిగినది.

ఫోర్టు నెంటు జూరి గెజెటునుండి

మదరాసు ఇరిగేషన్ బిల్లు

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరము.

నీటిపారుదల విధానములో సర్కారువారి (ఫోర్టు) నీటి ఇంజనీర్లు స్వయంగా నిర్వహించుటకు అనుకూలముగా ఉన్నది.

2. 1880 వ సంవత్సరమున ఫోర్టు కమిషన్ (అవ్ విచారణ కమిషన్) ఫోర్టు ప్రకటించుటకు అనుకూలముగా ఉన్నది.

3. జనసామాన్యమునకు తేమకరముగా సర్కారువారి నీటి పారుదలను సాధించుటకు అనుకూలముగా ఉన్నది.

మదరాసు ఇరిగేషన్ బిల్లును పార్లమెంటు సభ్యులు, వార్షిక సభ్యులు చూడగలిగినది.

ఈ బిల్లును అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టినది. అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టినది.

4. అసెంబ్లీ లోని నీటిపారుదల హక్కులను ముఖ్యముగా నిర్వహించుటకు అనుకూలముగా ఉన్నది.

జే. బి. బిల్లును అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టినది.

1923 వ సం. దిశావర్తన 12 వ తేదీ.

దుందుభినామ సం||రం పుష్పమాస బ|| ౧౦, శుక్రవారము

పరభృతంపు ప్రకృతి

వేదాస్తం శ్రీనివాసాచార్యులు, సీతంరాజు సత్యనారాయణ శర్మగారు

నవ్య చైతన్య విలసిల్ల నందన తన ప్రాంశువున తీర్చి నిల్చి 'వత్సరాది వాడు మాధనదత్తమైనదియె లోక మునకు' వాగను నుతుల గైకొనెను. నీవు గాక వాగీదమన కలంకారమున్నే? యుక్తునెను రొదను పంపించి జన్మమలన్యూ దంతర వి కల మొనరుచు యతులదెసను య్యమామిడి గన్నువై బీజమహాగ వంలు పట్టెని నీకాట చాప్రమయ్య.

సా.ను జొంపజున్నవై గూరుచుండి - జీవుల గమలం గడుపారమెనవును - గంతమే తి- దకదికల మాయ మోయంగ - దర్శకుండు జంటతూపుల వింటితో గెంటింటుల జాల్లుచునమెను కాములలో సంత్రమింప- నేర్చు మీజ 'గుహామహానా సినదమిపు రవనం బాసరుతు వత్సంత రమ్యముగ - న సంక ప్రభ్రుణ్ణివై విహరింతువు వలె- కోయిల! సర్వరీతుల గొప్ప తుగద!

సాగ్యుక శ్రీతి నరులకు నహం గుణము కాశ్యత్యుండు తెలగడి నహజగుణము నర్వ ప్రేమాధికంబగు సహజగుణము నకల ప్రాణులకును నుడ సహజగుణము బగతి నుస్థిరమైన యీ సహజ గుణము నుంలేయును నీవ తేటంబు వింతగాదె! తాల్చి దోహద చిహ్నములొనగనవత్స తై - నెలపునీడి - పుట్టెన్ని వానములను జేరి - కరివేది - నిజమాత్మదూఁములగు వాయసాంధ్యులను ద్రోసివైచి - యచట - నిజనుసంతతి (బ్రహ్మచి) నేర్చుదోష సంకయును తెచ్చుపాలుగా సంక మొందఁ జేసి - యేగడు నీచు నివాసముఁబు.

కటకట! పకన పోయిన కటికతనము కతన కావ నివాస మీ కటికతనము కాలం గనలగఁజేయు నీ కటికతనము కత్తముల ద్రోయు బరమం గటికతనము స్వీయ సంతానమును బరచెనను వైచి- పురుల దిద్దల బోకియించి - దీర్ఘమొదుటనెను దుష్కర్మ విరచిత వకట! నీవు గోమాభ వ్యాభ్రువువుగడ కోకిలంబ!

మాడఁగొన్నింట వీరి నుంరముగ- కలదు యువు సోయగం బొలుకునలుల- బాటబాడెను వీనుల పరమగుణ- నుతులగుచు వెల్లడ మతికలి మ- కాని, యిది యిట్టి కారణ గర్భితమని యొప్పుగారాని కటికతై విన్నవైతి- వక్రట! భవదీయ కర్మమభవము? కాక మతియేగిరి. గుణులంపఁగాను మామ.

గ్రంథ విమర్శనము

చారుచర్య - గ్రంథకర్త మంత్రీ యప్పన ప్రకాశకులు ముక్త్యాల జమీందారుగారు, వెల లకాలు రి.

చారుచర్య యను గ్రంథము సంస్కృతభాషలో భోజ మహారాజువే సంధానింపఁబడినది. భోజమహారాజు బహుగ్రంథ కర్త. (క్రీ. శ. ౧౭౫౦-౧౭౫౫) కాలమున (1000-1050) క్రి. వాడు. కైత్యకాస్త్రమునకును నీతికాస్త్రమునకును భర్త కాస్త్రమునకును నవిరోధముగా మాఱువుల జేర్చి చర్యగడపుకోనఁ దగినవో యిది చక్కగా నాచారుచర్యయందుఁ జెప్పఁ బడినది. సామాన్యముగా మానవావధ మనుభవంపం గోరువా రందఱుం దెలిసికొనవలసిన కవయము లెన్నో యందుఁ గలవు. వ్రాతప్రతులలో భోజని యీ సంస్కృత చారుచర్య రెండు దెలుగుల నగ్రముచున్నది. ఒకటి చిన్నది, కేటోజిటి యిందుక వైద్యది. వాని వ్రాతప్రతులు మూడు మదరాసు ప్రాచ్యభిర పుస్తకాలలో నున్నవి.

తెలుగుచేత

ఈ తెలుగు రచన మాభోజని గ్రంథమున కనువాదమే గాని గతియైన తెలిగింపు కాదు. ఆరెండు దెలుగుల సంస్కృ తగ్రంథములకును నీది సంగ్రహముగా నున్నది. వానిలోని విష యము లన్నియు నిండఁ గానరావు. దీని రచయిత పేరు

మంత్రీయప్పన

ఈతఁడు భారద్వాజగోత్రుఁడు. ఆపస్తంబుగోత్రుఁడు వాగమంబునకు గోవిందాచార్యునకును గుమాఱుఁడు. సింగమాయ త్పుని మేనల్లుఁడు. శ్రీ కల్లభాచార్యుని కమ్మఁడు. ఈతఁడు తన్ను గణకలలామా యని మంత్రీశేఖరా యని స బోధించు కొన్నాఁడు. ఆ మంత్రీశేఖరునో గణకశ్యమనో యాఁడే రాజు పాలనమున జేసివాడో తెలియదు. ఇంతకుఁజేరి గవి వంశాదివృత్తాంతమునుగూర్చి విశేషము తెలుంగరావు.

ఈతని కాలము

ఈతని కాలముమాడ స్పష్టముగా నెలుంగరాదు. మడికి సింగన సంధానించిన నకలనీతిసమృత్త మను రాజసీతిగ్రంథమున చారుచర్యయ కలి వద్య మిది యనాహరింపఁబడినది:— చ. గొనకొని సంధమయ్యలన కొరములక కుకారికాయలక, లెనకురుహాపతుల్ విషము పెట్టిన యన్నము మాదియొలెఁ య్యనవవిత్తెద్రుకల్ విడువనత్తులమునుఁగఁగనా యాచుండఁగా గని వడిలకయోగములు గాంచుటకై స్వభవంత్రీశేఖరా.

దీనివే మడికిసింగనకంటె నీచారుచర్య రచించిన యప్పన మంత్రీ ప్రాచీనుఁ డని తేలుచున్నది. మడికి సింగనకాలము గుప్పముగా మన మెఱుంగదుము. అతని పాక్ష్యాత్తభిడమున న్నికిందివద్యము కలదు.

మంగళ. ఆకరమువాఁలన్పుఁగాఁకకన్నడ + లై. పంచుకార్య రిక బుజ్జా

ప్రాకటితమాధ్యక్ష + పంచమిని బొబ్బ నుడ + పాలుకుతపా సరమునఁదక

శ్రీకరముగా మడికిసింగన తేనుంకన ర + వింజెఁ జగఁ బద్యముపురాణం

వాకమలమిరికి + రాఁతువుఁ గందఁచి + వాగజి నంగళ మహాశ్రీ.

కాలి 1842 (క్రీ. శ. 1420) న వాతఁడు పద్మపురాణ ము రచించెను. అప్పనమంత్రీ యంత కింకను ప్రాచీనుఁ డగుచు గదా! ఆ ప్రాచీనేత యెంతో గుర్తింప నాధారము దొరకలేదు కర్ణాటాంధ్రభాషా ప్రబంధములలో గృతికర్త తనపేరి నే సంబోధించుకొనుచు బద్యముల జెప్పుకొను సంప్రదాయ ము కొన్ని ప్రాచీనకృతులందుఁ గానవచ్చుచున్నది. తెలుగున బద్దేశనీతి యట్టిది. ఈచారుచర్యపు నాఁడై నీకని తైలి యిది సాదృశ్యము కొంత యగ్రకమవచ్చుది. ఏకకాలఁచఁము లయియుండునని నాకలంపు. అట్లేన, తిక్కన కిందుమించుగా సుచకాఁమనాడగు నని కలఁపఁడుచున్నాఁడు. ఈమధ్య నయ నప్పటివాడు కాదగును, అనఁగా మడికిసింగనకు నూ తొండు ముం దున్న వాడగు నన్నమాట.

మడికి సింగన నకలనీతి సమకీర్తముననే గాక యీచారు చర్య పెనుపాటి జగన్నాథకవి సంధానించిన ప్రబంధ రత్నా కరమున గూడ నుదాహరింపఁబడినది. తాంబూల ప్రక. సాకవ్య ముల నీ. కరిమైదొడ్డ — నీ లఘుకారికమునొక — చ. కవచవికాసపాదభ — ఆచనునకళముల గలవి జగన్నాథ కవికే నడపింపఁబడినవి. నేను ప్రకటి చేసిన ప్రబంధరత్నాంబిలో వానిని జూపఁచెదను.

వ్రాతప్రతులు

ఇప్పటి కాతొండ్రేక బూగ్గము రెంజాతూరుగరస్థలిపు స్తకభాండాగారమును బుకీలించుచు నీచారుచర్యకృత్యాంధ్ర చును నుత్త నుక్కడ శ్రీమానల్లి రామస్వామిగారును నేనును జూచితిమి. ఇత్త గా నొకమూలఁ జేర్చి యుంబికిన్నీ విడిచిసి యాకులలో నాగ నామరములతో వ్రాసఁబడిన మొదటియై గాని తమన నాల్పద్యములే యుక్కడఁ జేర్చినవి. కడమగ్రంథమెం తవెనకెను గాన రాలేదు. అప్పుడే యప్పన యనుభవభోజ్యుతి యగు చారుచర్య యనగ్రంథమును దెలిగించె నన్నవిమరము మాకుఁదెలిసెను. ఆ నాల్పద్యములను వ్రాసి యుండుచుంటిమి. బరచడి కే జేడ్డడఁ బ్రాచీగ్రంథపరిశోధనాధ్యు కృష్ణాకుండ లమునఁ బర్యటించుటలో యిట్లాచర్యపు లలిశ్రీరాజా వాసి రెడ్డి శ్రీచంద్రమాళేశ్వర ప్రసాదబహద్దరు జమీందారుగారపు స్తకభాండాగారమున నమగ్రముగా నీచారుచర్య వ్రాతప్రతిని జూచితిని. కాని యందుఁ గఁతలగోత్రాదికృత్యంతమును దెల్పి (నీ. విశ్వస్థుతుండు) అన్నపద్యము లేను. గ్రంథపాఠములు వ్రాతప్రతియు నుండెను. ఆగ్రంథగోరము నెటిగి శ్రీ. మాక్తా లకపురుషుల రామే దానిని ముద్రింప నుత్సహించిరి. ప్రత్యంతర ముకొలకు వారిత నాలకు ప్రకీర్తింపకు దొరకదయ్యెము. క డతఁ ప్రత్యంతరాజేత్త వజ్రకొని యెట్లో సంస్కరింపించి ముద్రింప నారంభించి యమ్మచిత్తులను శ్రీనాథ నాకడ కని పిరి. ఆసంకాలముననే యానునంగిముగా నాంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువా రిభ్యగ్రంథాట్టికన (కాదితము) నేను జూడఁ దగినట్లెడ. అందు "కైత్యకవ్యములు—మంత్రీయప్ప" యని కాగనకృత. అది చారుచర్యయే యగు నని నిర్ధారించుకొని పోయి పకీంచి కరికల్పార్థకర్మకర్మకము లను బ్రహ్మశి క్షే. వి లక్ష్మణరావుగారి తొడ్పాటున నా వ్రాతప్రతిని దెమ్మ కొని నాకడనున్న యచ్చు చిత్తు తో సమాదితి. ఈ వ్రాత ప్రతిలోఁ గడసటివలెను పోయిది. మాడఁగా ముక్త్యాల ప్రతి లోనే యేకకళున్నవో, యేయేగ్రంథపాఠములు వ్రాతలోనే వివరం బడినవో, యా యాకవ్యలే యాయాగ్రంథపాఠములే యింకను గాఁచునైను. కవిమంకాదివృత్తాంతము గల సీసరద్య ముంకను లేను. ఈ రెండుప్రతులును నొక్క జేకనందలివై యొక్కమాతృకనుండి యేర్పడినపుత్రికలొ వానిసంపదలొ నెవో యియి యుండుననుకొన్నాడెను. ప్రత్యంతరము ప్రిదొరికిన వన్న. రితోపమే గాని పరిషత్తుప్రముఖులనఁ దననెలకాధము కలుఁలేను. రెంజాతూరులో దొరికినపద్యములతోను బ్రబంధ రత్నాకరముగా. మన్నపద్యములతోను కల పాఠభేదములు చూచితిని. కవిభుగోత్రాదిక మెటిగించు నీసరద్యమును దంజా పురమున దొరికిదానిని జేర్చితిని. సంస్కృతగ్రంథమునుబట్టి కొన్ని లక్షణము లిద్దితి. గ్రంథపాఠములను జేయఁబడిన పూర్వము లకు నుర్దు యంచితం. ఈవిధముగా యథాస్థము సంపత్తి ముగ్ధకార్థ మాయమ్మచిత్తులను శ్రీవారి కనిపితిని.

శ్రీ ముక్త్యాలకపురుషుల శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీ గంధ్ర మాళేశ్వరప్రసాద బహద్దరుగారు విద్యావివోదనకు జలచుపన మువ్వయిచి గొప్ప మద్రాసుప్రమును నెలకొల్పి శ్రీకృష్ణభా రతాది బహుగ్రంథములను రచించింపుచు భావను మహోప కృతి నేయుచున్నాడు. లఘుతర మయినను ప్రాచీనేతరమై యొ పయకృతములతో నన్న యీచారుచర్యను శ్రీవాస ప్రక టించుట యంతయుఁ బ్రశంసార్హము. వారి కల్పనశీలి ప్రాపున మన యాంధ్రభాషాకవ్య యింకను మంచిప్రాపుఁ బడనీ వర్ధ మాన యగుఁగాక యని మర్శించుచున్నాను. —గ్రంథమునందలి వైలి తెలియుటకై కొన్ని పద్యముల నిం చువావార్తించు న్నాను.

క. ఆతియభుగ మడికనకర
మతిలవణము నయనకాంతివార మాహరం
బలితిక్తానుము మడిమికి
నతికయపేతు కని చెప్పి + రాయుర్వేయల్.

- గీ. దప్పి కుడకలుములు కూ + దొప్పె గొనఁగ
కుంభకఁ గూటిమాటుగ నీరు + గ్రోలఁ జనదు
గుల్మ వగు భగంధము వాఁ + గురువు పుట్టుఁ
జెలఁగి యారెండు శేరక + చేసిరేసి.
- గీ. కుడకఁ దొణఁగెను నీళ్లను గ్రోలెనేని
దీపము చెడఁ దడయు + జేవా వలుగు
భుక్తి భోగము గొంత + పుష్టి నేయఁ
దీప బాసియ మనట + కెడఁచేలు.
- గీ. కడుపు నాలుక పొళ్లను + గా నెటిఁగి
రెండుపాళ్లను బూ + రింజలయఁ
బాఁజును నింజగా నొక + పాఁజలయ
వాయలలకు నొకపాటు + వలయు నెడము.
- గీ. కుడిచిన్నపుడు కయినింజఁ + గడుపు కెడఁగఁ
గదల కెప్పటఁ గూర్చున్నఁ + గలగు నఖము
అల్ల నడయాద నాయపు + గల్గించు
దూర వరిగన మృత్యువుఁ + దోస యరగు.
- క: కడుపు కడుక లిక్కిటిల్లిఁ
జొడమును పటి దప్పి మీన + భోజనఁడైనక
ఒడు గగఁ గావున సమ మగు
కుడుపున శేకెపులు లేక + కొలఁదియెలక.
- క. కుడుచునలం డైనను దె
మైదువారం డైన నపుడు + డెందము రెడై
కడుఁ గోపమాతో నుండినఁ
గుడిచియన్నంబు కాల + మాటయఁ బోక.
- గీ. కుడిచిన్నపిట్టఁ జేరుట
కుడిచి నింత వార్చి మధన + తోఁజును నింతరిక.
విడిచికోనవలయుఁ గన్నలఁ
బాడఁగ రాదక్షిణఁ + మల కడైనక.
- క. కలముగఁ గ్రోలుచు నుండిన
జల మేమియు నాన మన్న + జరఁజుకొని దు
ర్బల మగు నన్నం బలుగదు
వలములు నగు నల్పవారి + పానము నేరక.
- గీ. కలిమై దొడ్దవి + క్కణమునై కల్పరా
ర్థము వోయినపాఠ + దనము గలిగి
యజ్జలచ్చాయై + యెత్తితరువాయ
శకమాంశుబులు + చంద మగుచు
నొగ రించుకయు లేక + మిగులంకఁ దీ మెన
క్రమకలు తెల్లనై + కన్ను కలిచి
జళ మెక్కి పండిన + తాంబూలదళములు
కాశాపలములు + గాల్చి వడియఁ
- గీ. గట్టిటకుటి మాడ్చుట + గా నొసర్చి
భుక్తి ముందర వాఱు + భోజనోత్త
రమాన రెండును నటమీద + రాతి నాలు
మార్లు తాంబూల మొప్పారు + మంత్రము
వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి.

కలపటమే కాల్పటణము

శ్రీ కొమఱ్రాజు వేంకట లక్ష్మణరావు గారు

కవిసార్వభౌమయైన శ్రీనాథుఁడు తనతాత పద
నాభా మాత్యుఁడు కాల్పటణాధీశ్వరుఁడగు నుండెనని చెప్పియున్నాడు. ఈ కాల్పటణమేది యనిన విషయమై పండితులలో
మతిభేదములు పుట్టి యాశక్తుల లోకకవిధముల (వాసియన్నాడు. ఈమధ్య కేలువనికై కాననమలఁ బరికించు చుండగా, నొక
కాననమందు ఈ పేరు గానన ద్వంద్వీకరమువలన దీనిపట్ల సందేహము
చేయుట కులభమైనది. ఇది తామకాననము. దీనికి రెండుబల్లి
తామ కాననమని పేరు. దొరతనము కాననకాఖివారు దీనికి
సీ. పి. 2 ఆఫ్ 1914.14 అని గుర్తు పెట్టిరి. ఇట్లుండి యింకను
ప్రకటింప బడలేదు. ఈరాగి లేకులిచ్చటి మూలములలో
నున్నవి. ఈ కాననము శ్రీ. శ. 764 మొదలు 799 వఱకు రాజ్య
ముచేసిన నాల్గవ పుష్కరమునచే నీయబడినది. ఇందు రెండు బల్లి
యనుగ్రామము దానము చేయబడినది. ఇట్లుండి గుడవాడ విష
యములొంది. దీనివార్డులు తూర్పుక కల్పటణము. దక్షిణమున
తార్కటూరు. పశ్చిమమున నెడుగఁ గు. ఉత్తరమున జక్కన
చెలుపు. ఇది సీంధులము లెక్కడనందెనో నర్థయింతుము. ఇది
గుడవాడ విషయములొనివి స్త్రీయమువలననే, ఇప్పటికింకను
జిల్లా గుడివాడ బందరుదీని తాలూకాలలో నెచ్చటనైననుండె
నని నిశ్చయింపవచ్చును. గుడవాడ విషయమును గురించి యధి
కముగ తెలిసికొనఁగోరువారు దాక్టర్ డు బ్రాయిల్ రచితమైన
ఎస్.పి.యల్. హిస్ట్రీ ఆఫ్ ది డెక్కన్ అని గ్రంథమందలి 80వ
పుటఁ జూడవలెను. వైసి చెప్పబడిన తాలూకాలు వెరుకగా

రండు లిల్లఁచను గ్రామము కనఁబడుటలేదు. కాని సరిహద్దు
గ్రామములు కావచ్చుచున్నవి. బందరు తాలూకాలో దివి
తాలూకాలో సరిహద్దులు కలవటము అనుగ్రామముకలదు. అదియే
కల్పటణము అని మనము నిశ్చయింపవచ్చును. దానికి బడమర
రెండుబల్లి యుండవలెను. అట్లునొక మిగిలినవార్డులను చూచిన
యెడల శరీరాపువున్నవి. దక్షిణమున తార్కటూరుకలదు. దీని
నిష్పాదకరఃటూరు అందురు. ఉత్తరమున జక్కన చెలువుకలదు.
దాని నిష్పాదక జక్కనచెల్ల అందురు. పశ్చిమమున నుండవలసిన
నిడుగాడ, ఇట్లుటి నిడుమోలని పదముగొందవచ్చును. ఇది
దివి తాలూకాలోనిది. ఇట్లు రెండుబల్లి బందరు దివి తాలూకాల
సరిహద్దుల కలవటము, తరకటూరు నిడుమోలు జక్కనచెల్ల
అనుగ్రామములకు నడుమనుండెనుట స్పష్టము. ఈవిధముగా
రెండుబల్లి స్థానమును నిశ్చయపఱచితిమి. గాని అంతకంటెకల్పట
ణమెదియో మనము తెలిసికొనఁ గల్గుట యెక్కుడువయోగ
కరమైన విషయము. అది బందరు తాలూకాలోని కలపటమని
నిశ్చయమైనది ఇ.దుమూలమునఁ గాల్పటణవివాదము చల్లార్చి
నాథుఁడు కల్పటణిల్లా వాడనుచున్నాడు! ఈ కాననము 8 వ
శతాబ్దములోనిది అప్పటికే యావట్టణము ప్రభావితమైచిదిగా
నండి 'కల్పటణము' అని పేరును పొందియున్నట్లు కానవచ్చు
చున్నది. సాధారణముగా 'కల్పటణ' కల్పము సమాధిపురపు కల్ప
ణములకే దక్షిణ జేతనమునందు జెల్లుచుండెను. ఇట్లుండి నము
ద్రమమున 10-11 మైళ్లుదూరమునందున్న 7 మైళ్లుదూరమున్న
మచిలీ బందరువలెనే గొప్పరేవు పట్టణముగఁ బరిగణింపబడు
చుండెను అని మనము ఊహింపవలయును.

రామాయణము

[మహాకవి రవీంద్రుని వ్యాసమునకు తెనుగు]

కావ్యములు ద్వీవిధములు. కొన్ని కావ్యములు కవికిసంబం
ధించినవి. మరొకవి కావ్యములు జాతికి సంబంధించినవి.
స్వకీర్తి ననుసరించి కవి స్వీయముఖ్యవిషయముల కల్పనలను
జీవితముయొక్క యభిజ్ఞతల ద్వారమున మానవజాతి యొక్క
చిరంతన వృద్ధియేగమున - జీవితరహస్యమును - వెల్లడింపుచుం
డును. కాబట్టి కేవలతల మానవసంభవము మొదలగువానియందు
కవిశోభనదగు కాలిదాను నిద్రా సుమ కాన్వించు చుండును.
ద్వితీయ శ్రేణివారి రచనలయందు దోశజేతముయొక్క
యొకయుగము కృత్మ మూలకమునకు చిరంతనసామగ్రి
యగును. ఇట్టికవులు మహాకవులందురు. ఏలయునఁగా జేతమునంద
లి వివిధభావలయం దలరారు సరస్వతీదేవి వీరినాశ్రయించి
యందును. ఆందు వలన వీరిరచనలు సంపూర్ణముగ నొక జేతము
నకు సంబంధించినవేకాని, 'కృత్మ'జేతమునకు సంబంధించినవి
కావు. మరియు నీవి మహాకవులమనబోలి భూగర్భమునండి బయ
లెప్పటి యాజేతమునకు నీత నొసంగుచుండును. హేతులయము
గంగానదులవలె శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతములు భారత
వర్ష మానవ జెందియున్నవి. వీరికి వ్యాసవాల్మీకి లుపత్కృతుని
గ్రహింపవలయును.

వ్యాస వాల్మీకి లను పేరు గలవా కృత్మకులేరు. ఇవి
యొకయుద్దేశము ననుసరించి వచ్చిన నాచ భేదములు. సర్వో
త్కృష్టమగు సీగ్రంథవ్యాసమున రచించిన మహాకవుల నాచ
భేదములు నేడు మఱుగయున్నవి. అమహాకవులు స్వరచితకావ్య
గర్భములయందు దెచ్చటనో దాగియున్నారు.
మనజేతమందలి రామాయణ మహాభారతములబోలి గ్రీకు
జేతమునందు 'ఇలికా' అనుగ్రంథ మున్నది. ఆ కావ్యము ప్రా
చీనగ్రీకుజేత వృత్తద్వయం దుద్భవించి దానియంతలరాచున్నది.
మహాకవియగు మోదుర జేతకాలములను కృత్మకంబువిషయము
నకే భావనుమాత్ర మొసంగెను. అటులనే భారతవర్ష వృద్ధ
యాంతరాళమునండి పొంగిపొలి భారతవాతాని పునీతమొసర్చు
చున్నది జన రామాయణ మహాభారతములు.
ఆధునిక కావ్యములయందు ఏ కావ్యమున కిట్టివ్యాపక
ముకానరాదు. మిల్లరచించిన "వ్యాసదేవీలాపు" అనుకా
వ్యము భావప్రభుత్వమందేమి ఛందోమాహాత్మ్యము నందేమి
సర్వోత్కృష్టమైనది. కాని యది యాజేతములభవము కాదు.
అందువలన గ్రంథభాందారముల కలంకార మాయెను.
ప్రాచీనయావ్య సభ్యత యదోశధార యూరపునందును,
రెండవధార భారతకర్ష మందును బ్రహ్మించెను యూరపునందు
బ్రహ్మించినధార మహాకావ్యముల రెంటికి, భారతవర్షమందు
బ్రహ్మించినధార మహాకావ్యద్వయమును సృష్టించుకొని స్వీయ
చరిత్రను సంగీతమును సంతృప్తిచుకొని యున్నది.
విజేతమడ నగు నేను గ్రీకుజేత కృత్మివారి కావ్యద్వయ
మందు బ్రకాశించె ననువిషయమును సరిఁ జెప్పజాలక పోవచ్చు
ను. కాని రామాయణమహాభారతములయందు భారతవర్ష మా
సంపూర్ణముగ వెల్లడింపబడినది. ఏలయునఁగా, కందలొంది వర్ణ
రములు గడచినను భారతవర్షమందు రామాయణ మహాభారత
ప్రవాస మలు మాత్రమయెను. పుష్కలంబునకుట కారణ
మేమి? జేటికి రామాయణమహాభారతములు పరిపూర్ణని గా
నములొక్కరకర్త లను కానరావు. కడుబీనకుటిరములు మొద

లు కాజుకుందెరుములవరకు వీరికి గమానా ధారము గలదు. అమ
హాకవులు భవ్యులు. కాని కాలపవాహమండ వాడినాచ భేదము
లు మరుగయినవి. ఏకహాకవుల యెక్కువవాసిన వలన శ్రీకృష్ణ
టి భారతీయులు జేటికిని యసంకళితైని. నుకాంతి-గాంచుచు
న్నారో అవాణి ప్రాచీన కాలమందలి వండునట్టిని గొయిగొని
వచ్చి యహారహామన- భారతవర్ష చిత్ర భూమిని యుద్ధర నొన
ర్చుచున్నది.
రామాయణ మహాభారతములను జేవలము మహాకావ్యము
లని మూల్రమే చెప్పటకు వీలులేదు. వీనిని ఇతిహాసములనిగూడ
నడువవచ్చును. కాని యివి విభుటనాపరంపరయొక్క చరిత్రలు
కావు. ఏలయున యట్టిచరిత్రలు సమయవిశేషము నాశ్రయించి
యందును. మహాభారత రామాయణము లట్టివి కావు. కాన అవి
భారతవర్షయొక్క చింత జేతిహాసములు. ఘటనాపరంపరకు
సంబంధించిన చరిత్రలు మాంపూవుచుండును. కానిమహాకావ్య
ములయందలి యితిహాసమునకు మార్పులేదు. కావున భారతవర్ష
మయొక్క సాధనభజనలు సుకల్పవిల్పములు మొదలగునవి
కావ్యద్వయరూపమును దాల్చిచిరకాలమునుండి భారతీయుల
చిత్రహాసము నధిష్టించియున్నవి.
కావున రామాయణము మహాభారతములను కృత్మం
త్రముగ విచారింపవలయును. కాని మిగిలిన కావ్యములు
మొదలగు వానిని వలెనే వీనినిగూడ వివర్ణింపవలెను. సీతారామ
లక్ష్మణుల చరిత్రమునందలి మంతిచెడుగుల వెల్లడించుటతో
రామాయణ విమర్శనము పూర్తికాదు. వేలకొలది వర్ణరముల
నుండి భారతవర్ష మేవిధముగ రామాయణమును గ్రహించుచున్నది
అను విషయమును భక్తి శ్రద్ధలతో పరిశీలించవలయును రామా
యణము భారతవర్ష మాన కొసంగిన లక్ష్మణమున - అలక్ష్మణమును
భారతవర్షము గైకొనిన విధమును గూర్చి ప్రస్తుతము విచారింప
వలయును.
సాధారణముగ వీరరసప్రధానము లగు కావ్యములను
ఏకే అని నుడువుచుండురు. కారణమేమనఁగా వీరరసమునకు
ప్రధానగౌరవము గలిగిన కాలమందు ఆజేతకాలస్వభావముల
లనుసరించి, కావ్యములు వీరరసప్రధానము లగుచుండెను. రామా
యణమందు యుద్ధవిషయము మిక్కిలముగ గలదు. శ్రీరామ
చంద్రుడు బాహుబలమునం దద్వితీయుడు. అయినను రామా
యణమందు ముఖ్యరసము వీరరసము కానేకాదు.
రామాయణము జేవల యంతర లీలలను వెల్లడించు
మహాకావ్యము కాదు. శ్రీరామచంద్రుడు వాల్మీకి సమ్మూఖ
మందు దైవముగ బ్రకాశింపలేదు. మానవుడుగనే జులరారవలసి
వచ్చెను. ఈ విషయమును పండితులు నిర్ణయించెదరు గాక.
కాని వాల్మీకి నరచరిత్రను కల్పింపక జేవచరిత్రను కల్పించిన
యెడల రామాయణమున కిట్టి గౌరవముండెడిది కాదు. మఱియు
నిండలి కావ్యభాగమునకు లోబుగలేడిది శ్రీరామచంద్రుడు
మానవుడగుట వలననే శ్రీమద్రామాయణము మహిమాన్వితమైనది.
ప్రథమకాండ ప్రథమస్తంభయందు వాల్మీకి తన కావ్య
మున మువయుత్తుడగు నాయకుని కొరకు బ్రయత్నింపుచు
సారదుని తూట్లు ప్రశ్నించెను.
"సమగ్రరూపిణీ లక్ష్మీక మేకం సుకృతా నం" ఏమాన
వుని యాశ్రయించి సమగ్రముగ లక్ష్మీదేవి రూప్రహణమొనర్చి
యొన్నదికి అన నారదు డేట్లు ప్రత్యుత్తరమొసంగెను.
"జేవేవ్యపివ పశ్యామి కిచ్చి జేభిగర్భవైవర్తకః ప్రాయ
తాంతు గుణైకభిర్యో యక్తో నరచర్యమా" నీవు కల్పించిన
గుణగణములు గల పురుషుడు జేతలకందైనను కానరాదు.
కాని యట్టి నుగుణముల వలరారచుండు నరచంద్రుని గూర్చి
చెప్పెదను వినుము"
కావున రామాయణము నరచంద్రునకు సంబంధించినదే
కాని దేవునకు సంబంధించినది కాదు. రామాయణమందు జేవ
తలు స్వీయమహిమను గోల్పోయి మానవులు కాలేదు. మాన
వులు స్వీయగుణగణము వలన జేవత్యమును గాంచిరి.
మానవజాతికి చరమలక్ష్మ్యమును చూపించుటకు వాల్మీకి
రామాయణమహా కావ్యము రచించెను. అందువలననే భారతీ
యులు ఆర్థ్యంతప్రితితోడ రామాయణమును బఠింపుచుండురు.
వాల్మీకి యొక్క గ్రూపవిషయమును గైకొని దానిని
బ్రహ్మత్రేయ మొనర్చియందు భారతవర్షము నిమిద్భియున్నాడు.
ఇదియే రామాయణమందు యుఖ్యవిశేషము. తలిదండ్రులు
భాత్యాభిర్రులు అన్నదమ్ములు మొదలగు వారిండు భర్మబంధ
నమును - ప్రితిభక్తి సంబంధములను - యహోజ్వలరూపమున జిత్రిం
చి మహాకావ్యమున కన గణముగ నొనర్చెను. జేతజయము
శత్రువిశాశనమందు ప్రబల్యత్రువులతో జరిగిన ఘోరయుద్ధము
లీమహాకావ్యమందు దాండ్లనను ఉద్ధిపనమును గలిగింపుచుండును.
కాని, యుద్ధము నాశ్రయించుట వలననే రామాయణము మహిమా
న్వితము కాలేను. మరియు నాయుద్ధము సీతారాముల ప్రేమ
తరంగముల నుద్దీప్త మొనర్చుట కుపకారముయెను. తలిదం
ద్రుల యెడల భక్తి సోదరనికొరకావ్యత్యాగము భార్యాభ
ర్మలయందనోభ్య నిష్ప్రేమ ప్రజల యెడల రాజకర్తవ్యము
మొలకగునని రామాయణమందు పరిపూర్ణస్థితి నొందెను. ఒక
వ్యక్తిలేక యొక గృహవిషయమును గైకొని మహాకావ్యమును
రచింపవలయునను బ్రయత్నము ఇదివర కేజేతమందును జరిగి
యయితలేదు.

(1) ఒక జీవాలయమును, వోర్డువాన్స్క్రిప్టు, గాని, మరియు విభుగా గాని ప్రస్తావించుచున్నది, అతని లెక్కలు తనిఖీచేయుటకును, మేజిస్ట్రేటులలో నలవనిచ్చుటకును అజీవాలయమున్న గ్రామములోగాని, దానికి అయిదు మైళ్లదూరములోనుండు గ్రామములలోగాని, ఒక కమిటీని యేర్పరచుచును. ఈ కమిటీని నేర్పాటుచేయుటకు కావలసిన నిబ

భవనము విల్లులలోనే ప్రాముఖ్యమును పొందును. ఈ కమిటీలను గాని (ట్రస్టీలు) గాని సరిగా నిర్వహించుటకు జిల్లా కోర్టు వార్యులకు గాని, సబ్ జడ్జి కోర్టు వార్యులకు గాని కావలసినవిగా, గ్రామస్థులలో యెవరైనను దావా చేసి, స్క్రిముల కేర్వాలను చేయించుకొనవచ్చును. ఈ ప్రయోజనము కలిగియున్న కోర్టు కేసులలోనే యెవరైనను, వారి పాతకములను, జీవిత కాలపు ట్రస్టీలు సాధ్యమైనంతవరకు తీసివేసి నిర్దిష్ట కాలములకు మాత్రమే ట్రస్టీల కేర్వాలను చేయించుకొనవచ్చును. అర్హులైనవారికిని అవసరములేదు. వారివలన ప్రయోజనమేమియు లేదు.

(2) ఈ జిల్లాలోని 38 వ నెక్టును తీసివేయవలెను. ప్రతి జిల్లాలయమునకును అయివీజును దానికే ఖర్చు పెట్టవలెను గాని యితర జిల్లాలయములకు గాని, మరలసంబంధమైన విషయములకును యితర ప్రభుత్వ యోగ్యతలైన పనులకైనను వినియోగించరాదు. గొప్ప జిల్లాలయములకు, స్వామిదేవస్థానములకు అనేక భర్తలు కలుపుచుండుట గాన, వారికి నీటిపై, వైద్యము, శస్త్రము, మొదలగు సౌకర్యములకు, అయివీజులనుండి కలుగ, చేయవచ్చును. తమవిద్యాభ్యాసము, తమ ప్రచారము, జీవకాస్త్ర పండిత కుక్కలను పురణమార్చుట కాలక్షేపములు, సంస్కృతపాఠశాలలలో, మంచి సంస్కారములను అర్జునము, పురావీతులను తయారుచేయుట యీ మొదలగునవి మరలసంబంధమైన కావ్యములుగా జరిగింపజేయవలెను.

ఈ విల్లులను ప్రభుత్వము దావారామాయణంకారు యెవరో నెమరకటి అడ్డుకట్టు జనరల్ గారు కోర్టు వార్యులైన స్క్రిములు లాగుగా పనిచేయుటలేదని (వాసివాసి) చెప్పుచున్నాడు. ఇది నా అనుభవమునకు కట్టిరేకము. స్క్రిముల కేర్వాలను చేసినను కోర్టులో పనులుండలే యుండును. మానవప్రతిష్టాపన లేవియు పరిపూర్ణత వహించివు కాని, యీ విల్లుల మేము యేర్పరుచుచున్న స్క్రిములకుంటే స్వామివారి అయివీజును, వాగ్దేవతల లేదని ధృవపరచుటకు, మైకోర్టువారివలన అనేక దావాలలో అంగీకరింపబడిన ఒక విల్లు విధానమును యిచ్చట పొందుపరచుచున్నాను.

స్క్రిము

1 దావా జేవాలయమును, గాని అన్ని మేనేజ్మెంటు చేయుటకు ఒక ట్రస్టీ యేయించుకొనవలెను. అప్పటినుండి ఆ ట్రస్టీ కోర్టువారే యేర్పరుచుకొనవలెను. అయిన మేజిస్ట్రేటునుండి, కేరీకనోవార్డర్లుములకు హిందూ యేయించవలెను. ఈ ట్రస్టీ యేర్పరుచుకొనే హిందూ యేయన కావచ్చును. కనీసము నెలకు రెండు రూపాయల వరకుగాని, రెండు వేల రూపాయల కన్నకుండు ప్రత్యేకమార్కులకు అన్నిగాని కలిగినవారే ట్రస్టీగా యేయించవలెను. ఇన్నాల్మెంటుగా గాని నీటిని తప్పిన నేరమునకు కరుణపడనరాదు గాని యేయించరాదు.

2 ట్రస్టీ మూడు సంవత్సరములకోసారి యేర్పరచబడవలెను. అతడే తన గురువు కాలమైనవారే కోర్టువారి యనుమతితో తిరిగి ట్రస్టీగా యేర్పరచవచ్చును.

3 గురువు కాలములో యే కారణమువల్లను గాని, గురువు కాలము గడిచినపుడుగాని ట్రస్టీ యేర్పరచుకొను కాలి అయినపుడు జేవాలయము దళిమానముగల యెవరైనను కోర్టువారికి పిటిషను పెట్టుకొన్నయెడల ఆ కాలిని పూర్తిచేసవలెను.

4 జేవునియొక్క కరణిరాస్తూ ట్రస్టీ స్వాధీనములోనుండవలెను. అవసరమైనపుడు కోర్టువారి ద్వారా సదరాస్తిని ఆయన స్వాధీనపరచుకొని జేవుని తరపున మేనేజ్మెంటువలెను.

5 ట్రస్టీ జమాఖర్చులకు సరికాయించి కోర్టువారు అడిగినపుడు వారివద్ద దాఖలుచేయవలెను. జేవాలయము దళిమానముగల వారైనను రెండు రూపాయలతో ట్రస్టీవారికి అప్పికేషను పెట్టుకొన్నయెడల సడకుక్కలను మామకొనవచ్చును. క్షేజితో అప్పికేషను పెట్టుకొన్న యేదురుములలో ట్రస్టీ తన కేసును వారికి మామించి కాపీని తీసికొనుటకురాదు, అనుజ్ఞ యిచ్చవలెను.

6 సంవత్సరమున కోసారి ట్రస్టీ యేయించిన లెక్కలను తనిఖీ చేయుటకు కోర్టువారు యే దిరుపాయలు చేతనముమించకుండ సరియైన యోగ్యతలు గల ఆడిటరును యేర్పరచవలెను.

7. ట్రస్టీ జేవాలయములో, నిర్వహణదృక్పథాధికము, మామూలుగా జరుగుచున్న పండుగలు, ఉత్సవములు సరిగా జరుగుచున్నది లేదని కనిపెట్టుచు, వీలైనంతవరకు, వానిని కృత్రిమపరచవచ్చును.

8. ఉత్సవములకువార, జేవాలయపు మరమ్మతులను గురించి ఆలోచించుచుండవలెను.

9. ట్రస్టీ, ప్రతి సంవత్సరాది పండుగదినమునను, గత సంవత్సరపు జమాఖర్చు కట్టిన బహిరంగముగా, ముందుగా గ్రామములో నోటిను ప్రచురపరచి, స్వామి సన్నిధానమున, చదివి, 15 కోజులవరకు జేవాలయములో బహిరంగస్థలమును దానిని అంటించవలెను. దాని కాపీని కోర్టువారికి పంపవలెను.

10. జేవాలయపు అర్హులను ట్రస్టీకి విధేయులుగానుండి పనిచేయుచుండవలెను. ప్రస్తుతమున్న అర్హులను ముందుగా వారు సరిగా పనిచేసినంత కాలము అర్హులకై విధులను నెరవేర్చుచుండవలెను.

11. జేవాలయము మామూలుగా ప్రార్థన 6 గంటల మొదలు 12 గంటలవరకును రాత్రి 6 గంటల మొదలు 9 గంటలవరకును, ప్రజలు పూజచేసికొనుటకు తెరువబడియుండవలెను.

12 ట్రస్టీ, జేవాలయపు అన్ని అమృతాదము, తణఖా పెట్టుకొనవలెను. అయిదు సంవత్సరములకొక యెక్కువ కాలమునకు కవులకు యిచ్చవలెను. ట్రస్టీ జేవాలయముయొక్క లాభములకైనను, కోర్టువారి యుక్తవలెనంద, దీర్ఘ కాలపు కవులకు యిచ్చటగాని, అప్పులు చేయుటగాని కూడదు.

13. ట్రస్టీ జేవాలయపు భూములమీద వచ్చే అయివీజును కనూలుచేసి దానిలోనుండి వ్యయమైన ఖర్చును చేయవలసి యుండును.

14. ప్రస్తుతము జేవాలయమునకు మిక్కిలి అవసరమని తోచే మరమ్మతులు, భూములమీదవచ్చే అయివీజులలోనుండి సాధ్యమైనంతవరకు, అతిక్రమకాలములో చేయించవలెను.

15. ట్రస్టీ యేర్పరచిన, తనకేలిలో, రెండువందల రూపాయలకంటే, మెచ్చు మొత్తము నుంచుకొనరాదు. మిగిలిన మొత్తమును సేవిగిర్నాల్మెంటులోగాని, కో అవరేలేవు బ్యాంకు మొదలగు నమృతమైన బ్యాంకులలోగాని, కట్టి యేయవలెను. మరలసంబంధమైన కార్యములకు కవుల, క్రొత్త సంవత్సరము మిగిలుచున్న అయివీజును యితర భౌతికవిషయములకు, ట్రస్టీ గాని కోర్టువారు గాని వినియోగించరాదు.

16 జేవాలయమందభిమానముగల యేరుకపియైనను కోర్టులో పిటిషను పెట్టి తగిన కారణములు కనపరచి ట్రస్టీని తీసివేయించవచ్చును.

17. ఈ స్క్రిములో యెట్టి మామూలైనను అవసరమని వాదించుటగాని, మానేజ్మెంటు విషయములో కోర్టువారి యుక్తవలెను పాదపరిశీలనముగాని జేవాలయమందభి భమానముగల యేరుకపియైనను యీ వ్యాజ్యపు నెంబరులో యీ కోర్టువారికి పిటిషను పెట్టుకొని క్రమమైన యుక్తవలెను పాదపరిశీలన అమలుకావరానే సడరు పరిహారములన్నియు బయటపరచవచ్చును.

18. ఇక్కడ 'కోర్టు' అనగా, యీ సబ్ జడ్జి కోర్టు అనియు, దీనిని తీసివేసినయెడల, యీ గ్రామముమీద దారిగు దీక్షను గల మరయుక సబ్ జడ్జి కోర్టు అనియు, యిది తేలియెడల యీ జేవాలయముమీద దారిగు దీక్షను గల జిల్లా కోర్టు అనియు యేయించవలెను.

ప్రతి గ్రామమున కట్టుబాటులన్నను, గ్రామ ప్రజలు యెట్టి స్వల్ప స్క్రిమును జయింపవలెనుగా జరిగించుకొనక, లాభములను సవరించుకొనేకొనియెడల, వారి కుష్టిభావము జేకాభిమాన కూర్చుకొనే కారణములు. ఇట్టివారు, ప్రజాస్వామి క ప్రభుత్వమును యెట్లు నడపించుకొనకే ఈ ప్రస్తుత విల్లును బట్టి పరియైన యిల్లర్లకు కమిటీల పెట్టు యేర్పరచుకొనవలెను ఒక పారి స్క్రిము కేర్వాలను చేసికొన్న తరువాత ఒక్క పిటిషనుతో యెట్టిలోపములు, జేవాలయపు మేనేజ్మెంటులో నున్నను కనుంచుకొనబడవచ్చును. ఇట్టి కోర్టు 32 వ నెక్టును ప్రకారము స్క్రిముల కేర్వాలను చేసికొను ప్రజల మామూలు, యీ మద్రాసు ఆక్టు యొక్క తీసివేయబడదు. కాబట్టి, యీ నూతన ఆక్టునుబట్టి, జిల్లా కమిటీలు యేర్పరచుకొనవలెను, ట్రస్టీలకు తగిన విభావమును కోర్టునుగా యేర్పరచుట మనవిధి యేయవచ్చు. స్క్రిముల కేర్వాలను చేసికొన్న తరువాత కోర్టు వారిని ముందు అడుగుడుగనను బాధించ నవసరములేదు. ప్రతి జిల్లా, సబ్ జిల్లాలలో ఒక జేవాలయపు సుమాస్ట్రాయెన్టు యెడల కాలును. ఈ విల్లులో, ప్రతి జేవాలయము తనకువచ్చే అయివీజులో నూటికి మూడు రూపాయలచొప్పున యీ కమిటీల ఖర్చుల కింద యిచ్చుకొనవలెను! ప్రైవేట్ విధానమున్నపుడు యీ ఖర్చు అవసరములేదు.

కాట్టి, ప్రతి గ్రామములోని ప్రజలు బహిరంగస్థలము చేసి, యీ కమిటీలు అనుపయోగకరమైనవియను, యిది యేయించవలెనన్నయెడల గ్రామ కమిటీలనే యేర్పరచుచుండవలెనని యీ జేవాలయములో అన్ని ఖర్చులలోను మిగిలే అయివీజు మరలవిషయములకే ఉపయోగించవలెననియు, ట్రస్టీలను గురించియు స్క్రిములనుగురించియు, దావాలచేసికొనుటకు, కోర్టుకే గాని కలెక్టరుకు కాంక్షను అధికారము యిచ్చుకొనవలెననియు తీర్మానములుచేసి కాననిర్యాణ సభవారికి వారి నెలకు కమిటీవారికి ప్రతిమెంబరుకు ఒక కాపీని పంపుట మిక్కిలి అగత్యము.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

వంగ కావ్యసంపుట
ప్రాంతింగ్ ఆర్డరు

వైవిధ్యమును నిర్ణయించుట కేర్పడిన యావనంపుమునకు ఒక సంఖ్యాత్మక ఒక సమావేశమున నిలచిపోయిన తీర్మానము తరువాత సమావేశమున ప్రభుత్వమునకు ప్రభుత్వమునకు యీ బ్యాంక్ నిర్ధారణ మనల్లంపుమనియు, ఒక సమావేశములో సోకసంఖ్యకు మూడు తీర్మానములు, 12 ప్రశ్నలు కన్న ను క్లుప్త యుపసాదించుటకు పీఠావేశమును నిర్ణయించిరి.

దివ్య వధము

శిలా జతుర సాయనము.

ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

కోగకారణములగు వారల విత్త-కథములను సమావేశము యందుంచి ఎట్టి కోగమైనను ఏవమును గల వారికైనను రానివ్వకుండా నుఖముగ చిరకాలమువరకు జీవించజేయును. రసవత్త-కథాకాదిధాతువులను కుప్రపరచి కృత్రిమమును. శిలా నువోజనిత సర్వకోగముల అతిక్రమముగ వోగొట్టును. శేయి! జీవించియున్నందుకు ఏ కోగమైనను, నికోగమైనను దీని కోగ సారి యేవనతిప్పువుచున్న తీరకలమును. కర్తక దా-భిక్షపు మాటలు గాని, ప్రచురము గాని ముడికాదు. ఇంద్రులలో! అనేకములు పుచ్చుకొని క్రంగించి తిరిగి కోరుచున్నాడు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్తరము (వాసి శిలాజతుర సాయనము దేవ్యా-తెప్పించుకొని సేవింపుడు. కోగరహితులై చిరకాల నుఖమునుభవించెదరు. ఈ దీపంబు నెలాఖరువరకు దేవ్యా రు 6-8-0 లు మాత్రము, పిమ్మట దేవ్యా ఖరీదు రు 9-0-0 లు.

మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు, ఆయుర్వేదావధాలయము, బంపురెడ్డి, గంగా ఇంద్రులు

వావిలకొలను సుబ్బరామరచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవార్తానికాగ్రామాయణము. — మూ, దశమార్కులకుటికాసహితము, ప్రభుత్వసంపుటము, తెల రు. 4-00

శ్రీకృష్ణలీలామృతము: — ఇది యాంధ్ర వార్తానికాగ్రామాయణమునకుటి యుద్ధాంధ్రము. వాశాపురాలోక కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలొనగుననియు, శ్రీకృష్ణ లీలలకు దత్తార్థమును గలవు. 8 సంపుటములు. ప్రభుత్వసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0.

శ్రీకృష్ణావతారతత్వము: — 376 పుటలు గలవి తెల 2-4-0, ఈ 2, 8, గ్రంథములను ఏక కాలమున గొనువారి రూ 6-12-0 మాత్రమే.

బమ్మెర పోతనరత్నములు: — తెల 0-14-0.

ఒంటిమిట్ట రఘువీరకవిము 0-4-0

శ్రీ రామజయమందిరము, తిరువలిక్కేటి, మద్రాసు.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున
అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

కలయవారు : (8757)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఎ. ఎం. బి. సి. యం

మేనేజరు డొక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్లసీ (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మూంట్ రోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దూర్వలంపాలిటి సందేహ: — మేనాము, నిక్క, కుక్క నవ్వును, నిన్నుత్తన, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని వారింతి మంచి బలమును, యత్నమును, కాంతిని, పీర్వవృద్ధిని. తొక పాపిన్ని కలిగించు కరప్రసాదము. 2 దేర్చిలు చాలును. 20 రు దేర్చి రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)

కోశాపుష్ప లేహ్యము: — ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము. 15 రు! దేర్చి రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0.

పి. టి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, నెలకేసి, కల్లురజిల్లా

పల్లాకిమిడివార్తలు

(ఒకవిలేఖరిచుండి)

విద్యాభ్యాస మంత్రిగారి కాక

జనవరి 8 తేదీనినాంకం కాలము 5 గంటలకు నాపదానుండి మొట్టాడు కారులో చెన్నై కాలాధాని విద్యాభ్యాస మంత్రిగారిను వీసాబిల్ కాదుబహదూరు. ఎ. పి. పాత్రోగారు పల్లాకిమిడి దయచేసి. పురపాలకసంఘాధ్యక్షులకు చ-రా-శ్రీ కాయినా శేఖరులైదేవులకు సీతారామస్వామిపతులుగారు, ఇంటూరి కనకాచలంపంతులు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. గారు, రాజనగరు నూప పంతులెండుగారు, సమస్థానం సింహాదానగారు మున్నగు ప్రముఖులు మంత్రిగారు రావేగమే గొట్టువకానులో వారిని సందర్శించి. పిమ్మట పాత్రోగారు సీతారామస్వామిగారి యింటికి వెళ్లి యిష్టానుష్ఠిని కొంతకాలమును గడిపి, ప్రత్యేకముగా మంత్రిగారి గౌరవార్థము ప్రార్థనలనున్న ఓడ్రవాటకమును (జలంధరవనం) గాంచుటకు శ్రీపద్మనాభవాటకకాలకు వెళ్లి.

7 తేదీ ఉదయము 8-30 గంటలకు గొట్టువకానులో పుర పాలక సంఘమువారి కలెక్షన్ సీతారామస్వామిపతులుగారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. అందుకు జవాబు చెప్పిన మంత్రిగారు ప్రభుత్వవిధానమును, సంస్కరణముల ప్రాశస్త్యమును గొనియాడి స్వరాజ్యము లభించినదనియు, మనరాజధానిలోనున్న మంత్రిలు ఏమగురితోను అందుకురు హైద్రాబాదులోను, నైకటరేటులోనున్న వారిలో గూడచాలమంది హైద్రాబాదులోనియు, బిల్లా కాలుకా జోర్డూలు, మ్యూనిసిపాలిటీలు మొదలగు నవి హైద్రాబాదులోనే పరిపాలింప బడుచున్నవనియు, ఆయాసంఘములవారు తిన్నగా పరిపాలింపకున్న ఆట్రీవారిని యెక్కుకొనుట మనదే తప్పిదముగాని ప్రభుత్వమువారి తోపమేమియును గాదనియు తెప్పి, పల్లాకిమిడిరేంజి ఎలిమెంటరీ స్కూలును టీచర్స్ అండు మేనేజర్స్ అసోసియేషను వారియ్య సన్మాన పత్రమును గైకొనుటకు ప్రత్యేకముగా వేయబడిన గుడారములోనికి వెళ్లి.

ఆచట రేంజిలోనున్న ఉపాధ్యాయులందరను సమావేశమయిరి. కార్యదర్శిగారు శ్రీమత పదాల టీచర్లారా యుగా రుపాధ్యాయుల కిర్రున సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి. పిమ్మట తమ సంఘమువారిచే తీర్మానింపబడిన పది తీర్మానములను మంత్రిగారికి జాపింప వారుచిరీతిని జవాబు చెప్పిన మంత్రిగారు హెచ్చుచేయుటకు వీలులేదనియు, ఎలిమెంటరీ స్కూలును, హైద్రాబాదు లనవరములేదనియు ప్రాచీనవిద్యా కాలము పూర్వములోనే యుండినవనియు మిగిలినవియును ఎక్కువవనర కొన్నింటి వారితో తెప్పకొన కాగుండునని నునది ప్రతియుపాధ్యాయుని తేలుచుండి 10-20 గంటలకు కాలేజిని సందర్శించుటకు బయలుదేరి.

11-25 గంటలకు కాలేజి కలెక్షన్ కు వచ్చి శ్రీమతారాజు వారు ఇంగ్లీషువిద్యార్థినికొకరి తేయుచుకొన గొని యాడి కాలేజిలో ఒక కేవలం ట్రయినింగు వెట్టుమని (పిన్సిపల్ గారి తో కొంత సేపు సంభించి 10-15 గంటలకు రాజువారి ఇండ్లస్థి యలో మూలమును సందర్శింపనేగిరి. ఆచటనుండి 11-15 గంటలకు మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసుకు వెళ్లిరి.

మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసులో కనకాచలం పంతులు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. గారు నిర్వహించిరి ప్రయమరీ విద్యను గురించి మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలుసభలో తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మంత్రి గారు నాసభలోనున్నవారితోను ప్రభుత్వమువారుగూడ సహాయము చేయుచుకొనియు తప్పక నిర్వహించిరి ప్రయమరీ విద్యను మి మ్యూనిసిపాలిటీలో ప్రవేశపెట్టుకలెననియు హితమొనగిరి. రాజు పు వీ. వెల్ 1 తేదీ లగాయను నిష్పాదించిరి ప్రయమరీ విద్యను పల్లాకిమిడి మ్యూనిసిపాలిటీలో నమలునండుండుటకు తీర్మానము గావించబడినది.

మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు పల్లాకిమిడితాలూకాలోనున్న పెద్దరయితులు మంత్రిగారుదర్శనము చేసిరి. 3-30 గంటలకు మంత్రి గారు రాజువారి ఉరియాబాలికా పాఠశాలను జూచి 4 గం త్రీ కాళావారి దర్శనమునకు వెళ్లిరి. 4-30 గంటలకు పల్లాకిమిడి హేమ్ స్టోన్స్ వారి పరిశ్రమాలయమునకు వెళ్లి, అటనుండి 5 గం టలకు మొట్టాడు కారులో నాపదాకు వెళ్లిపోయిరి.

బొగ్గుగనుల పనివాండ్రునమ్మె :— గిరిధలోని ఈ. చై త్వకంపెనీ బొగ్గుగనుల పనివాండు సమ్మెకట్టిరి. బొగ్గును డ్యోలింతుటకు వీలు కలగకుండుటకై శ్రీ తత్పద్ధతిని తీరముల నియ్యుచుంటియే ఇందులో కారణములు, నిలిచిరి పోతినలు గనికీ కావలి కాయునున్నార.

తోక మయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని చాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపా 1-4-0

- 1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినది. లక్ష్య సరిహంజావ్య సోమవారపేట, కూర్మజిల్లా.
2. మీ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు ఆరి ఉపయోగకరమైనది. మరల డబులుబుడ్లను పంపజోరదను. కాలరామాచార్య, కిరస్టానూరు, చిక్కోడి బెర్ గాన్.
3. మీ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్లు వెంటనే పంపజోరదను. ఎన్. ఆచ్యయ్య, మూర్తమాస్టరు కిరగనూర్, బెంగళూరు.

సారస్వతానందము విద్యార్థులకు, శాస్త్రయవాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పిత యననీల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సంతోషం.

20 దినములకు సరిపోవు ఔషధ వెల 1—0—0 వి. పి. ఖర్చువేరు. బ్రాండ్ ఆఫీసు, నెం 881 తంబుకెట్టిపర్తి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసునుండి పంపబడవు. పాశ్చర్య మొకటాచల వండితులు శ్రీ శీతారామవైద్యకాల మైసూరు. (1)

301-594

Advertisement for jewelry featuring various necklaces and bangles. Text includes 'ఆ తు ర ప డ కు డు!', 'బాగా యోచింపుడు!!', 'మియొక్క సొమ్ములు సవరన్ బంగారు తప్ప వేరు మట్టంబుగానుతో చేయింపకయు మట్టంబుగానుతో చేయబడినవి మెరుగు పోయినతరువాత విత్తలి సొమ్ముల నలె అవును. మీకు కావలసిన నమూనాగాజులు 40 రూ పాయల వెలలో సవరన్ బంగారుతో చేయించి యివ్వ గలము. ఇప్టములేక వాపసు పంపితే 5 రూపాయలు తోసి నిచ్చిన వైకము ఇచ్చెదము. ఒకసారి తెప్పించి నగయొక్క నాణ్యమున్ను పనితనమున్ను పరీక్షింపుడు.' Below this is 'ఇండియన్ జ్యూయెలరీ మార్ట్' and 'నగ రైపేట, బెంగళూరు సిటీ.'

Advertisement for 'నిర్ణయ కాలమునకు' (At the time of decision). It includes a circular logo on the left and a decorative floral border on the right. Text describes a service for settling disputes and includes contact information for 'వై కాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు'.

Advertisement for 'వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి' (Dr. D. Gopalacharya). It features a central box with the text 'గర్భిణీ స్త్రీలకు మాత్రులుగ్రహయము సండివని'. Below this is more text about the doctor's services and a list of ailments treated, including 'గర్భిణీ శ్రీ గలుగు, వాంతులు, కష్కిళ్లు, బలహీనత, సోమరితనము, అశీర్ణము, తలనొప్పి, చిక్కిపోవుట'.

ఈ ధర్మమార్గముతో పండుతో ముటవలన చిగుళ్ళనుండి రక్తము
విక్రంపకుమును. నోటి దుర్లంభమాలేక యుండును.
అమ్మతాంజనము డిప్, బొంబాయి = ముగ్ధ కాను.

ది వ్యోమ ధము

వేల కొలది యోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతతుల్యము!

శిలాజతుర సాయనము

మోసము లేదు!!

ప్రతివారికిని ప్రాణనమాన మైనది

ఇది అతిశ్రేష్ఠమైన గోమూత శిలాజతు (మోమాయి)లో తయారుచేయబడును. దీనిని శిలాజతు లేవ్యా మనికూడ చెప్పుదురు. జీవించి యున్నందులకు ఈరోగి ఆరోగి యనక ఏరోగియైనను, ఎట్టి నిరోగియైనను దీని నొకసారి తప్పక పుచ్చుకొనితీరవలయును. పాతరోగముల బారణలకు గాక నూతనజాడ్యముల రానియ్యక కాపాడును. శరీరపుష్టి, శుక్రవృద్ధి, ఇంద్రియకుటుల్యము, అధికబలము, మంచిఆరోగ్యము, అత్యుత్పలము గకలుగ జేయును. ఇంతయేలే జీవితాశగలస్త్రీ, పురుష, బాల, వయోవృద్ధులకు సహితము సన్నివిధముల ఆరోగ్యమునకు అమృత తుల్యమై యుండును. ఇండియా యంతటను వేలకొలది డబ్బాలు ఖర్చయి ప్రఖ్యాతిపడసినది. ప్రతిదినమును యోగ్యతాపత్రమును విశేషముగ అర్జును వచ్చి చేరుచున్నది. శ్రేష్ఠమైన శిలాజతుఖరీదు హెచ్చుతగ్గుధరలను బట్టి ఈ రసాయనము డబ్బాల ఖరీదుకూడను మారుచుండును. క్రమేపముగ లాభము లేకపోవుటయేగాక, నష్టము కూడ సంభవించుచున్నందున మా శిలాజతుర సాయనము పూర్వమువలె డబ్బా 1-8 రు 8-0-0 కు విక్రయించలేక యీ దిగువ ప్రకారము వెల హెచ్చించడమైనది. కనుక ప్రతివారును మన్నింప గోరుచున్నాము. పట్టణములు, పల్లెలలోనును కూడ మాకు ఏజెంట్లు కావలెను. తెలుగు, ఇంగ్లీషు కేటలాగులు కోరినవారికి నుచితముగ పంపబడును.

శిలాజతు రసాయనము 20 తు. డబ్బా 1-8 రు 8-0-0

"	3 లకు	21-0-0
"	6 "	40-0-0
"	12 "	75-0-0

శ్రేష్ఠమైన శిలాజతు బజారు హెచ్చుతగ్గుధరలను బట్టి ఈ రసాయనము డబ్బాల ఖరీదుకూడను మారుచుండును.

సర్వజనోపకారము

కల్ప తరు

వేల స్వల్పము!

గుణ మధికము!

కల్లు, సారాయి, నల్లమందు, గంజాయి, భంగు, మొదలుగా గల మత్తుమదదార్ధములు మితిమీరి సేవించుచు అధిక ధనవ్యయము చేసి కలుబాముల బడువారి కియ్యది కల్పతరువే!

త్రాగుడు మొదలగు దురభ్యాసకులై ఆయువు క్షీణింప జేసికొనుటయే గాక ఆరోగ్యము, ఐశ్వర్యము, కీర్తి, మానము, ధైర్యము నశింపజేసికొని మితిలేని దుఃఖివ్యాధి నొందువారి కియ్యది దేవతాకల్పతరువే!

దురభ్యాసకులకేకాక సుకుమారులకును, జేహమనోబుద్ధిబలవిహీనులకును సహితము ఆపారమైన గుణ మిచ్చుటయేగాక యావన వంతులకును వృద్ధులకును ఇంద్రియకుటుల్యము పోనియ్యకుండజేసి జేహదార్ధ్యము, మనోనిశ్చల్యము, కామాగ్నిదీప్తి, మేధాశక్తి వృద్ధి చేయుట కియ్యది కల్పతరువే!

ఆపాయకరము లగు వస్తువు లేవ్వియును చేర్చబడక ఆయుర్వేదకాస్త్రోక్తముగ చాల వ్యయప్రయాసముచే కనిపెట్టబడి జహ్యా కలి రుచికరమైన లేవ్యాహారమున, ఆమము, మలబద్ధము, అజీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, దార్బల్యము, శుక్రదోషము మొదలగునవి పోగొట్టు నటుల తయారుచేయబడి ఇచ్చాపథ్యము కలిగి సర్వజనశ్రావ్యునియ మైన దీ కల్పతరువే!

ధనికులకును, నిరుపేదలకును అందుబడిలో నున్నటుల మూడుతులములుగల డబ్బా 1-కి ఒకయాపాయి మాత్రమే వెల నిర్ణయింప బడి, మొత్తముగ కోరువారికిని, మంచి ఏజెంట్లకును, మంచికమిషను ప్రసాదించి పరీక్షకును నిలువగలిగిన దీ కల్పతరువే!

వేయేల? ఈకల్పతరు సాటి ఆ దేవతాకల్పతరువే!

గుణానుపానబోధిని
మా యావధాలయ సంబంధముగ వ్రాయఁబడిన వైద్యపుస్తకము. "ఇది ఇంటింట నుండదగిన పుస్తకమనిన్ని" కుటుంబసంజీవిని పుస్తక మనిన్ని పండితులు, వైద్యులు, ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. లు గ్రాడ్యుయేట్లు, పీడర్లు, ఉద్యోగస్థులు, పత్రికాధిపతులచే ప్రకంశింపబడియున్నది. ఈగ్రంథము చదివినవారికి వైద్యజ్ఞానము తప్పక కలుగును. ప్రతి 1-కి వెల 10 అణాలు. ప్రస్తుతము 5 అణాలకు 1 ప్రతి మా. 500 ప్రతులు ఇయ్యబడును. ఖర్చులు కొన్న వారే భరించవలెను.

చిరునామా,

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత,

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదావధాలయము

బరంపురం, గంజాం

(ఇండియా)

శ్రీ లలితా వినయవిద్యపీఠము - తెనాలి.

ఈ క్రింది విశేషములను నవంబరు, దివసంబరు మాసముల
లో పంపిణీ చేయుచున్నాము.

౧. యలగన దీపావళి సూక్ష్మ కేంద్ర మర్యాదా దుర్గ
విద్య గా. ద్వారా రు. 4. ౨. కర్మ బాబురావు గారు రు. 10.
౩. కొండమడి శ్రీరామలక్ష్మణ గారు రు. 25. (లోగడ యిచ్చిన
రు. 75 లు గాక) ౪. వి. లక్ష్మణాచార్యులు గారు రు. 8.
౫. మోరంపూడి దీపావళి సూక్ష్మ కేంద్ర మర్యాదా
ద్వారా రు. 6. ౬. శ్రీనివాసాచార్యులు గారు రు. 10.
౭. శివలక్ష్మణాచార్యులు గారు రు. 20. ౮. శ్రీ
శివలక్ష్మణాచార్యులు గారు రు. 5. ౯. ఆలూరు గోపాల
రావు గారు రు. 5. ౧౦. ప్రయాగ రాధాకృష్ణులు గారు రు. 5.
౧౧. చంద్రావతి కామేశ్వరరావు గారు రు. 25. ౧౨. గోవాడ
దీపావళి సూక్ష్మ కేంద్ర మర్యాదా ద్వారా రు. 8.
౧౩. బొంబాయి ఆంధ్రులు దీపావళి సూక్ష్మ కేంద్ర మర్యాదా
ద్వారా రు. 40. ౧౪. చందూరి వెంకటాచార్యులు గారు
రు. 100. 1. మాధవపెద్ది కాలి
దాసు రు. 25. 2. కొండ శ్రీనివాసాచార్యులు గారు రు. 25. 3. పాల
వర్తి ఆదిత్యరావు గారు రు. 5. 4. చంద్రమౌళి విశ్వంకరావు
గారు రు. 15. 5. ధారా వెంకటాచార్యులు గారు రు. 5.
6. కొండ వెంకటాచార్యులు గారు రు. 15. 7. ఒక స్నేహితుడు తెనా
లి రు. 25. 8. మాధవపెద్ది పుణ్యమర్రియ్య గారు రు. 5. 9. గుం
టూరు వెంకటాచార్యులు గారు రు. 5. 10. ఒక స్నేహితుడు
ఆ. 8. 11. గుడిపర్తి వెంకటాచార్యులు గారు రు. 1. 12.
చీనకర్తి బసవయ్య గారు గుంటూరు రు. 5. 13. యల్లాభగవ
తాచార్యులు గారు రు. 4. 14. భృగువర్మ రామయ్య గారు రు. 5.
15. కొమ్మూరి వెంకటాచార్యులు గారు రు. 20. 16. చావ
య్య గారు రు. 5. 17. ఆలూరు శేషగిరిరావు గారు రు. 4. యా.
వెంకటయ్య గారు రు. 8. 19. విష్ణుభట్ట రామశేషాధిపతి
గారు రు. 1. 20. పూటూరు వెంకటేశ్వరులు గారు రు. 10. 21.
భట్టల రు. 4. 22. గొట్టపర్తి గోపయ్య గారు రు. 4. 23. రవి
కర్మ వెంకటాచార్యులు గారు రు. 5. 24. వింజయూరి భాగవతా
చార్యులు గారు రు. 6. 25. రవికర్మ చిన్న వెంకటాచార్యులు గారు
రు. 4. 26. యాదాడ వెంకటరామయ్య గారు రు. 2. 27. పోతుకర్తి
వెంకటరామయ్య గారు రు. 4. 28. దేవిపేటి బసవయ్య గారు రు.
6. 29. వాడెళ్ళ పురమర్తియ్య గారు రు. 2. ౩౦. కల్లూరు రమాదే
వయ్య గారు రు. 1-4-0 ౩1. కొటంరాజు కామేశ్వరయ్య గారు రు.
1. 32. పుష్పల వెంకటాచార్యులు గారు రు. 8. 33. వాడెళ్ళ లక్ష్మీ
నారాయణ గారు రు. 1. 34. నాగళ్ళ బంగళయ్య గారు రు. 2. 35.
రామభట్టల రు. 4. 36. అంజనేయయ్య గారు రు. 1. 37. చిల్లర కమా
య్య 12-1-6, ౩8. యెర్ర కమాయ్య 11-12-6, 39. శ్రీరామనిలా
సభవారు 439-11-3, 40. యెర్రకమాయ్య 9 41. ఇటికల
య్యారామయ్య గారు రు. 15. 42. వాడెళ్ళ కొండ వెంకటయ్య
రు. 3. 43. రవికర్మ ప్రసాదయ్య రు. 2. 44. నంబూరు కామేశ్వరరా
వు గారు రు. 2. 45. వేరావతి వెంకటయ్యయ్య గారు రు. 2.
46. పుచ్చా వరదరామయ్యయ్య గారు రు. 10. 47. వి. లక్ష్మణా
చార్యులు గారు రు. 4. 48. తెనాలి దీపావళి సూక్ష్మ కేంద్ర మర్యాదా
ద్వారా రు. 20.

ఇట్టికాల సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి

అసెంబ్లీ కార్యక్రమము.

వ్యాఖ్య నిర్ణయము

వ్యాఖ్య నిర్ణయము ప్రకారము 24 వ తేదీన ప్రథమ
మున జయంతి రామయ్యపంతులుగారు సంఘపాఠశాలము నను
సరించి కాక సామర్థ్యమును బట్టియే యుద్ధాగ్రము లానుదగు
నను తీర్మానము జరుపబడినది. ఇందుకు కృతికృతుల తీర్మా
నమును గాని, ఇండియన్ సర్వీసుకుల ప్రస్తుతపు కరిషానిధాన
ము నవలంబించక వివిధావస్థానిక వివిధసంఘములకును
ప్రాతినిధ్యము లభించజేయువిధాన మునకు దగునను తీర్మాన
మును కర్మలో గిడ్డిగా తుకపాడినది. పరిశోధనగావించు
విద్యార్థులకు నేరకము లీతునలెనని వెంకటాచరి రాజుగారను,
ప్రభుత్వోద్దేశ్యముల అసెంబ్లీ సభ్యులు కొరవడముల కెల్ల
తెల్పకలెనని లక్ష్మీప్రసాదసింగు గారు తీర్మానముల నుపా
దించురు. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ అమెందుమెంటు కిల్లు
జైన్ 250 నవంబరు లుపపాదించబడును గాన అతీర్మానమునై
న్వబతుకొనవచ్చును దేవమాకటికపార్టీ సభ్యు లందరును తప్పక
కాదును నని తీర్మానము ప్రస్తుతం కవిటీవాద ప్రకటించిరి.

రాష్ట్రీయ కానసనభాద్యక్షుల సమావేశము

కానసనభాద్యక్షులు ఢిల్లీలో శుక్ర, శని, ఆదివారములలో
సమావేశమై రాష్ట్రీయ కానసనభాద్యక్షుల సమావేశము
కుటత విహారము.

నిఖిల భారత వర్షియ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము

౧౯౨౩ వ సంవత్సరము పరీక్షలు

(515)

(౧) ఈ విద్యాపీఠముయొక్క పట్టభరీతులకు "ఆయుర్వేదాచార్య", "ఆయుర్వేదవిశాద", "భిషకపరీక్షలు" ౧౯౨౩ వ
సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల ౧౯-వ తేదీ మొదలు ౬ ఖోజులు ఉదయము ౧౦ మొదలు మధ్యాహ్నము జరుగును (౨) మాధిగపరీక్షల
తారీఖు, పరీక్షా కేంద్ర వ్యవస్థాపకుల నడిగి తెలిసికొనవలయును. కేంద్ర వ్యవస్థాపకుల శాసనములు ఈ కార్యాలయమునుండా
కలెంగనగును. (౩) పరీక్షా కేంద్రములు:—అబోహరు, అగ్రా, అజ్మీరు, అలీగఢు, అమరావతి, బాన్సవాం, బాంకపూరు,
బెజవాడ, బొంబాయి, బుబందశహరు, బరేలి, కలకత్తా, కొలంబు, గ్వాలియరు, హరద్వారము, హిస్సారు, జమ్ము, లక్నో,
లూథియాన, మద్రాసు, మహేంద్రగఢు, మైసూరు, పూనా, పూరి, రాజగఢమునుగవది. (౪) ఈపరీక్షలకై దరఖాస్తులను
నీతి తమలగు సమాచారములను వ్రాసి పరీక్షాశుల్కులో ౧౯౨౩ వ సంవత్సరము గే క తేదీతోగా మాత్ర చేరుకట్టు పంపుకొన
వలయును. దరఖాస్తు సమాచారము ఈ కార్యాలయమున దొరకును. (౫) సమాచార స్ఫుటముగా తెలియునట్లును
తమ చిరునామాలను అంగమునందును వ్రాయ వలయును. పోస్టాఫీసువారి యాంగ్లభాషా వర్ణ క్రమముందు తీరుననే
తమ యూరికేర్లను వ్రాయవలయును. తేనివో వ్రత వ్యవహారములందు మిక్కిలి యసందగ్గుము తేగ్గుదున్నవి.
(౬) ఈపరీక్ష లన్నింటియందును క్రమశుక్రముల సంస్కృతిము సంకుండును. ఈ క్రమములు నైరసా సంస్కృతిమున దేవదాగరి
లిసియందు వ్రాయవలయును. భిషకపరీక్షలు మాత్రము తమకు సంస్కృతిమున నుత్తరములు వ్రాయటకు సాధ్యముకానివో
తమ మాతృభాషయందు వ్రాయవలయును. (౭) పరీక్షాశుల్కు క్రమము:—అచార్యపరీక్షకు రూ. ౧౦/- వికారదపరీక్షకు రూ. ౫/-
భిషకపరీక్షకు రూ. ౩/- పరీక్షా కరిణాను నూచకకరములు పంపుట కయ్యెడి ఖర్చులకై ౪ అణాలు ప్రత్యేకరుదుము నైరము
తమ పరీక్షాశుల్కునులో గూడ పంపవలయును. అట్లు పంపినవో వారి దరఖాస్తులు గమనింపబడవు. (౮) దరఖాస్తు సమా
చారము, నియమావళి మున్నగువానికై యాక్రిండు సంక మిడినవారికి ఒక అణా తపాబుత్తీవంపును వ్రాసికొనవలయును.

నిఖిల భారత వర్షియ ఆయుర్వేద మహామండల. } ఆయుర్వేదభూమిణి. పండిత. దొరస్వామి
విద్యాపీఠముల కార్యాలయము, ౬, ఆదియప్ప } అయ్యంగారు,
మొదలి వీధి, వేపేరి, మదరాసు. } ప్రధానమంత్రి.

ధరలు నరనము
కృతులగు ఉచితము.
సంఖ్య. ౩౩, ౩౪, ౩౬ అంకుములలో దొరకును. ఏప్రిల్ ౩-లో పట్టాభిగతిని మాత్ర దొరకును.
యం. వి. రామానుజంకెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

AN UNIQUE OPPORTUNITY FOR REAL INVESTORS.
The Sharadha Theatre Limited, MYSORE.
(Registered under the Mysore Companies Regulations.)
With which is incorporated the Ratnavali Theatrical Company of Nataka Siromani
and Gifted Actor Mr. A. V. VARADACHARI of MYSORE.
CAPITAL. Rs. 2,00,000 divided into 8,000 shares of Rs. 25 each of which 3,005
shares of Rs. 75.125 have been subscribed and the rest are available.
Rs. 2 on application —Rs. 3 on Allotment and the balance in Calls of
Rs. 4 per share payable at intervals of not less than 2 months
Registered Office, Old Post Office Road, Mysore.
A few shares are available for a short period only.
(The above Company are performing their dramas at Madras now)
For copies of prospectus, Agency terms and other particulars.
Apply to:—
Messrs P. K. Rau & Sons. Sole Agents for Madras Presidency
& Native States. (Chief Agents, the Mysore Govt. Security Life &
Marriage Assurance Company Ltd.) 289 Thambu Chetty St., Madras.
V. VENKATESAN,
Managing Agent, Office Branch,
266 Thambu Chetty Street

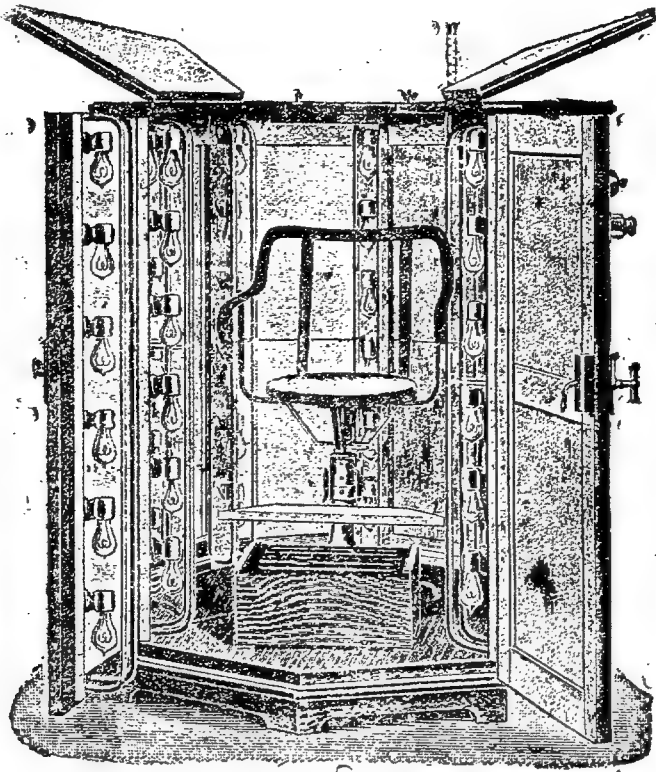
కొత్త హారిసన్ "సన్"
గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను
గృహము, స్వదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.
శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును
మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి
ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.
వివరములకు ఈ దిగువ వివరములకు ప్రావీణత:—
For Particulars apply to :
W. H. Braddy & Co., Ltd.
MADRAS
Telegrams : "BRAD."

విద్యుచ్ఛక్తి వలన చికిత్స

ది ఎలెక్ట్రో - థీరపాటిక్ వైద్యశాల గాల్వనిసేషన్, ఫరాడిసేషన్, ఐయోనిసేషన్, స్పీఫోర్ సెల్ బాత్ చికిత్స, ఎలిక్ట్రిక్ మెస్సేజి, వైబ్రేషన్, మిక్కిలి వేగమైన విద్యుచ్ఛక్తి కిరణములు, నీలము, ఎఱుపు, వయోలెట్, యూల్ట్రావయోలెట్ కిరణములచే స్నానములు మొదలగు అన్ని రకములతో గూడ కొన్ని విఖ్యాతిగాంచిన సాధనములతో స్థాపించబడినది. ఈదిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులు బాగువేయబడును.

అలోపెసియా, (బట్టల) అమేనోరియా, పార్శురొగము, ఆర్థరైటిస్ (తిమిరువాయువు), ఉబ్బసము, దెబ్బ తగిలిన గాయములు, రక్తము ఒకచోట అధికముగా కూడుట మలబద్ధకము, నరముల బలహీనత, అతిమూత్రము, డిస్ మెనోరియా, అజీర్ణము, వాతము మూర్ఛ, నిద్రలేమి, పచ్చకామాలరోగము, నడుము నెప్పి న్యూరస్టినియా,

నాజినోప్సి, గర్భవ్యాధులు, కడుపునెప్పి, అమితమైన బలపు, కొన్ని రకముల శత్రువాతము, తుంటిలో నినోప్సి, క్రిములవలన గలిగిన చర్మవ్యాధులు, ఇలుకు, బెణుకు, వాపు మాంసగ్రంధులు, కారణమునకు తిమిరుగలుగుట, వ్రణములు, ముడతలు, గాయములు,

చికిత్సపొందక మనువువుండిన బలపు

చికిత్సపొందిన తరువాత వుండుబలపు

స్థూలశరీరముగల వారికి చికిత్స చేయునప్పుడు, ఓషధులు, సమూదైన ఔషధములు ఉపయోగించుట హానికరము, ఏలననగా గుణము కొంచెము కాలము మాత్రమే యుండును. లేక వేరేజబ్బులను కలిగించును. గాన తీనిక విద్యుచ్ఛక్తి చికిత్సయే శాస్త్రసమ్మతమైనది. ఇది ఉపయోగములేని పదార్థమును తీసివేయును. రసాయనిక మార్పును కలుగజేయును. శరీరమునం దుండు యే అవయవమునకైనను యెట్టి జబ్బును రానియక, శాశ్వతమైన గుణము నిచ్చును.

విస్తయము, నొప్పి ఉండవు నవనాగరక పద్ధతులు మంచి అనుభవముగల వైద్యుల యాజమాన్యముక్రింద నున్నది.

ది ఎలెక్ట్రో - థీరపాటిక్ ఇన్ స్టిట్యూట్, 323, తంబుశెట్టివీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

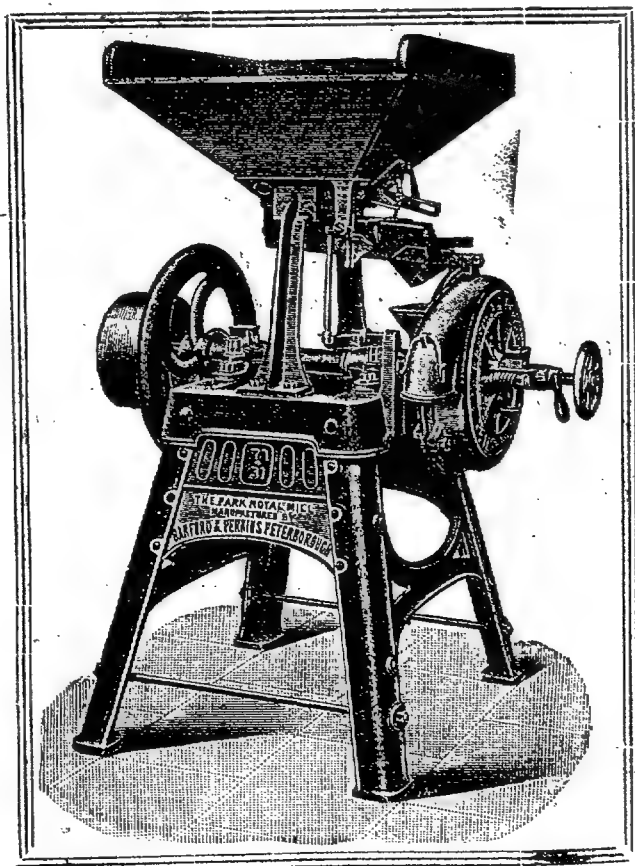
టెలిఫోను నెం 163.

తంత్రివిలాసము "అంటి సెప్ టిక్"

ఇంగ్లీషు - విండియంత్రిములు

పరిమాణము 10" & 12"

అతివేగముగా
పనిచేయును
తేలికగాపోవును.
ప్రిప్పి వేయదగినట్టియు,
చాలకాలము వరకుండునట్లు
ప్రత్యేకముగా చేయబడినట్టి
శేకులుగలవు.

గుండ్లకారమైన
కొత్తమాదిరి,
శ్రేష్ఠమైన యంత్రములు
ఎట్టి ధాన్యమునైనను,
ఖనిజమును పొడిచేయును
ఒకేమూరి మెత్తగా విసరును,
పగులగొట్టును.

యితర వివరములకు, ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

MASSEY & Co., LTD., Engineers, Post Box 554 MADRAS.
TELEPHONE 1085. Telegraphic Address :
MASSEY, MADRAS.

ఎస్. రంగనాథం కెటి ఆంధ్ర ప్రదర్, శానింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

అ మె రికా దేశ ము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (3)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

Brownie

ప్రాసీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి

సబ్బు తడవి, ఔరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఔరము చేయును, ముఖ

ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద

ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మ

మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర

ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా

తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక

ఔరములకు ఉపయోగ పడును.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పెగాయుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

కైకలూరుతాలూకా వార్తలు

(స్వకీయవిశేషం).

జనవరి 7:—మదరాసు రివిన్యూ బోర్డు మొదట శ్రీ పి. వై. జి. క్యాంబెల్ గారు, వీరి సలీతుని డిసెంబరు 22-న తేదీ రాత్రి వింజకంటానాద్దకు వచ్చినారు. మరునాటి యందుముననే బయలుదేరి కొల్లేరు సరస్సును చూడటకై వెళ్ళినారు. 21-న తేదీ జులూ కొల్లేరు సరస్సులోని కొల్లేటికోట మున్నగు గ్రామములను బాది 23-న తేదీకి తాడినాడలోను వొడ్డుకు వచ్చినారు. తానునొద్ద ఆనాటి యువయమున క్యాంబెల్ దంపతులకు స్వాగత మిచ్చుబడెను. మురుగునీటి వనరుల యావశ్యకతను గూర్చియు, ఈ సంవత్సరము రివిన్యూ గూర్చి యు విన్నవించుబడెను. ఆ విషయములను గూర్చి జిల్లాకలెక్టరు గారికి వ్రాసెదమని జవాబిచ్చిరి. పోటోగ్రఫీయింపడెను. అల్ప పోలింగు గావించుబడెను. పిమ్మట 12 గంటలకు బయలుదేరి గోవావరి డెల్టాలోకి వెళ్ళిరి. ఆక్కడనుండి వాల్తేరు వెళ్లెద రని తెలిసినది.

జిల్లా కలెక్టరు.

కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు శ్రీ ప్రేమరంగార 10-న తేదీని ఈ తాలూకాకు వచ్చెద రనియు, 11, 12 తేదీలలో తాడినాడలోను కర్ణ మకాముచేయుదు రనియు, 13, 14, 15 తేదీలలో కొల్లేరు సరస్సును చూడటకై వెళ్లెద రనియు తెలియుచున్నది. వీరితో రెండవ సర్కిలు డి. పి. డబ్లియూ. నూపల్ టెన్ డింగు ఇ. జి. జి. సి. మొల్కపర్తి గారు వచ్చెదరనియు తెలియుచున్నది. వీరికి దరితాలూకా కేమిచేయుదురో చూడవలసియున్నది.

పంటలు

ఈసంవత్సరము పంటలు మిక్కిలి బాగుగానున్నవని తెలుసు మిక్కిలి సంతోషించిరి. తలలు తాళోకటికలచిన వైన 'మొకటి తలనును, అని రైతులు ఎంతసంతోషించిరో అంతయుఁ జెందుచున్నారు. నవంబరు 22 న తేదీన వీరిన వెదగారివలన పంటలన్నియు రాలిపోయి చూడవలసివచ్చెనని. ఎకరము 1 కి సగటున 2 బస్తాలుగాయతు 8 బస్తాలవరకు మృతము కైలుతేలుచున్నది. రైతులు మిక్కిలి గోల చెట్టుచున్నారు. దీనికి దోడు భాగ్యపుర గత రెండు మాడు సంవత్సరములవలన మిక్కిలి తక్కువగానున్నది. ఇప్పుడు బస్తా 1 కి రూ. 6-9-0 లగాయతు రూ. 6 లవలకుమృతమేయున్నది. రైతు లివంటల తో సర్కారు కిస్తు తేలాగు కట్టెదము వ్యవసాయమునకైన ఆపరిమితభిన్న రెట్టుతీర్చెదము (ఉమ్మడికూలీలు కూలీ 1 కి 8 అణాలగాయతు పండుకుంటారు. కోత కూలీలు ఎనిమిదణాలు లగాయతు పనునాలుగు అణాలవలకు పుచ్చుకొని వారు.) అవసరమైన కుభకార్యము రెట్టు చేసికొనెదమో? తెలియకున్నది. భూమియచున్నారు రివిన్యూలకు వచ్చుట లేదు. ఒక అణాలోపు పంట అని వ్రాసితేనే కాని రివిన్యూ రాదు. రెండణాలని మూడణాలని నాలుగణాలని ఎనిమిదణాలని పండుకొని కరణములు అదివలకే అదంగులలో వ్రాసినారు. రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు తహశీలుదారు వానినిద సంకేతములు పెట్టివేసినారు. రైతులగోలగానే యున్నది. జిల్లాకలెక్టరు ప్రేమరంగారు చాలా మంచివారనియు, ప్రజానురాగులనియు వందలకలదు. వీరేమైనా రైతులగోలను ఆలకించెదరేమో చూడ వలసియున్నది.

కడపపట్టు

అయ్యవారిరుద్రవరము గ్రామములో స్వచ్ఛమైన వదుకు నూలుతో ఆగ్రామములు ఏర్పాటుచేసిన గాంధీ నేతకరిత్రమా లయములో మంచిబట్టలు తయారుచున్నవి. పెద్దపట్టుములకు ఎగువతి చేయబడుచున్నవి. రామవరం గ్రామములోను తయారు చేయబడుచున్నవి.

పంటకాల్వలు-మరుగుకాల్వలు

రామారావు గారునుగంకర్నరేవులకుండి మిక్కిలి అవ సరమైన పంటకాల్వలు ముగగు కాల్వలుకూడా ఈ తాలూకాలో మరమ్మతుచేయబడుటలేదు. గంకర్నరేవును మరమ్మతు చేయకపోవుటవలన చాలా గ్రామములకు పంటకాల్వలు వీరు రాక సస్యములు పొడైపోయి ఈ సంవత్సరమైనను పంటకాల్వలు మరుగుకాల్వలు తప్పక మరమ్మతు చేయబడవలయును.

తాలూకా బోర్డు.

ఈనెల 12 న తేదీన కైకలూరులో తాలూకాబోర్డు మీటింగు జరుగును. బోర్డు సోపించి పరిమానములైనది. మీటింగులు కైకలూరులోనే జరుగుచున్నవి కాని తాలూకాలోని పెద్ద పెద్ద గ్రామములలో జరుగుటలేదని ప్రజలనుగించుచున్నారు. ఇది ప్రభువంశవత్సరము గవన బోర్డు ప్రెసిడెంటును, మొగ్గను గవర్నరు మెంటువారే నామినేటు చేసినదియు, రాబోవు ఏప్రిల్ నెలనుండియు బోర్డు ప్రెసిడెంటును మెంబర్లను ప్రజలే యెన్నుకొనెదరనియు తెలియుచున్నది.

ముద్రణమైనది. క్యాలికోబైండింగు బైండింగులోనున్నది
4 భాగములు! ఇతర కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక!!

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మహామహోపాధ్యాయ
వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)
చిత్ర పటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోడన్న, కవిచాడన్న, కాసులపురుషోత్తమ, మారవిద్రకవి, కవిరాజుమడు
ఆశ్వానుకవి మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

క్రీ. శ. 1200 లగాయతు 1900 వరకుగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరము
లున్నవి. ప్రతికథకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్వికములును వచ్చి శైలిపద్యము
లుదాహరించుతిమి. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగాఁజేసితిమి.

వెల 1-కి 5—0—0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక ఆఫీసు

టపాలాపెట్టె 212 మదరాసు

పాండురోగము
Serravallo
నెట్టావల్లో
Tonic Wine
టానిక్ వైన్

బల్ హీనత
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 3-8-0, 3 బుడ్డు ధర రూ 9-8-0.

వై.ఎస్.ఎస్. సెల్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంట్ రోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

కవుల పేరిట వ్రాసిన కవుల పేరిట వ్రాసిన కవుల పేరిట వ్రాసిన

ఈ క్రింద వెలువడిన బొమ్మలు కవికావ్యములను, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే
రసాయన శాస్త్రజ్ఞులచే శాస్త్రపరిశోధనాసారము యేర్పరుపబడినది.

మా బొమ్మల తయారీతయ కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అదట మూలికలు కృత్రిమ ప్రకారము, రసాయన శాస్త్ర
ప్రకారము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరీక్షింపబడును. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు
తయారగును. కావున యీ బొమ్మలు పారిశుధ్యతయున్న, సమృద్ధమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వచ్చరలేదు

డాక్టరు యాన్సన్ సెరవు

సెరవు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్వినైను యెట్ స్క్వియా
ఈ సెరవు డాక్టరు యాన్సన్ పద్ధతి ననుసరించి విరూపాక్షిలు, క్వినా, స్క్వియా
యిన్స్టియుషేసి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ బొమ్మలు అతి ఉష్ణ ప్రదేశములలో గాని యిండియాలో నుండుటలక గలగు దుర్బలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశకాలాధిగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యవధులు.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 విడిచిపై బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె.ఎస్.ఎస్. వుడ్డు

ఇది విరూక, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసెరవు
శుద్ధముగనుండును. అడుగున కత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్డు పారిశుగాదు
చేసిన పాత్ర ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషధము. రుచిచూడును. మంచిక
కృత్రిమావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద బుడ్డి రు 1-12-0, విడిచిపై రు 1-0-0, చిన్న బుడ్డి 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా ముందులను వివరించుచు వ్రాయుడు. (3421)

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

ఓరియంటల్ గవ
ర్న మెంటు సెక్యూ
రిటీ లెఫ్ అస్యరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము, హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి

గడచినా కచ్చిత ప్రకారమే పంచిపెట్టబడిన సంవత్సర

భృతి (Maintenance Bonus) గా

16 ప్రి నియంత్ మదింపు

మాడు సంవత్సరముల కొకపర్యాయము పంచిపెట్టు లాభము

ప్రకారము రు 22,00,000 లు

యోచులభము
వచ్చినది

జీవిత పర్యంతము చెల్లించు పాలీసీలకు రు 1000 కు

సంవరం 1 కి రు 10/- లు చొప్పున చెల్లించవలెను.

ఎస్. డా. మెంటు పాలీసీలకు రు 1000 కు సంవరము 1.5

రు 8/- లు చొప్పున చెల్లించవలెను.

మిక్కిలి కట్టుబాదు మదింపు ప్రకారము చూచినచో ఇతర
నపు మిక్కిలి తృప్తిగ మైన లాభము రాగలదను నూచుకల
గలవు.

ఈ కంపెనీలో నిర్భయముగా భీమా చేయవచ్చును.

వెంటనే భీమాలను కొనుగోరికి రాబోవు 1924 సం॥ ర
ము జీవంబరు 31 వ తేదీన, వేమబోవు మదింపు ప్రకారము తక్ష
ణమే 2 సం॥ రముల లాభమును పొందగలరు.

వివరములకు ఈదిగువ చిరునామాలకు వ్రాయవలెను

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8. Madras. } Branch Secy.
Bangalore Branch:—St. Mark's Road,
Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్య ప్రణీతము

ఆంధ్ర భాగవతము 1-కి 6-0-0

డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0

అనందరంగ రాట్నందము 1-కి 1-8-0

అనంతనిఘండము 1-కి 0-14-0

అప్పకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు మావద్దవోర
కును. క్యాటలాగులు చూడకొరవనాను.

వావిళ్ల-రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292, ఎస్. ప్లకేడ్, చెన్నై 6.

ప్రకటన

మీకు ఏమియు కావలసియున్నను దయచేసి మాకు వ్రా
శుకోవము. మీకుగాను వేముచేసి, మేలైనవస్తువులను క్లా
యమైన ధరకు తిసి పంపెదమా. బదులు వాసిన ధరలు తెలుక
బడును.

B. S. Vasu & Co.,
Comm. Agents
Post Box 1271. Madras. E

చాటుపద్యమణిమంజరి.

ద్వి తీ య భా గ ము

వెల రూ 1-6-0. క్లబ్ వేపక ప్రతి రూ 1-10-0.

మూన్నాళ్లముచ్చట - వెల 0-4-0.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

తిరువల్లి క్లబ్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజాపత్రిక

రూ 116 బహుమానము

ఈనాడు, ద్వారక, ఒంగోలు, తిరుపతి, ముంబయి, బెంగళూరు, మద్రాసు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాపత్రిక పరిషత్తు వారి వారు. యీ పత్రికను తెలంగాణ, నేపాల, బెంగాలు, బర్మా, సింగపూర్, మలయా, పశ్చిమ బెంగాలు, 15 రోజులకు సరిపడు చందము వి. పి. కర్పణము రూ 2-6-0 ఆగును. సమగ్రము హాట్ రాకపోకల ఖర్చులు పంపించిన యెడల వ్యాధి నివారణకేసి పై బహుమానము తీసుకొందుము. కేటాగు ఉచితము.

మేనేజరు, శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా

తయారైనది!

త్వరపడుడు!!

సాక్షి మూడవ భాగము

మేలైన అట్టబైందు వెల 1-8-0 మాత్రమే

సాక్షి మొదటి భాగం 2-0-0 కొద్ది ప్రతులు

సాక్షి రెండవ భాగం 2-0-0 మాత్రమే కలవు

వలయువారు:- పానుగంటి రాజారావు పితాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

శుద్ధస్వ దేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగినచీరలు, కిరీటాలు, కవికలు, రమాళ్లు, దాడణీలు, పావళ్లు, సాదాబాక్కులుగడ్డలు, గొనుగుడ్డలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలుగరకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోజా, ఆకాశవర్ణం, అరంజీరంగు, మేఘవర్ణం, కాకిరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:- ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవారు తప్పుక ఎప్పుడూ మాకే ఆర్డరునుపంపుదురు.

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మాకం నుబ్బరాయశెట్టి అండు బ్రదర్స్,

పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55.

పట్టుబడి వర్తకులు, చాక్, బెంగుళూరు సిటీ.

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(భైషజ్య

రత్న వళి

920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది.

ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కక్కు, కచ్చుకపూరము, మొదలగు వివిధముల ప్రవర్తములు చేరియున్నది.

పై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మితముగా మాత్రం తయారు చేయబడియున్నది.

కో. శ్వేచ్ఛాచరణిచాకో. నకాశాద్విషద్యతే. మేధాయోగశాంతిసంస. కామోద్దీపనకృత్తమాశా.

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు శాంతినిచ్చును. పాపము భావపుష్టి చేసి కామోద్దీపనము

గలిగించును. అతిమాత్రము, క్షయ, నుభిరోగములు, మొదలగు భావశూన్యకరములగు వ్యాధులలో పాపము నాశ

యొగకరము. ఈయోగించువిధానము మందుతో బంపబడును. వెల 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాపత్రిక (పానుగంటి) వనూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మి వి. యే., ఎమ్. వి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 నవంబర్ 1925 ముంబయి, మద్రాసు.

నిర్వహణ తయారుచేయబడిన: కోవడములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మోసపుముందుల వలనను, ఇతరు లాడ ఇదేమో నరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుము.

ప్రాంచీలు:- (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళీకి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువళ్ళీ,

(3) 402, టంకశాలపేటి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు.

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందర } శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.
మైన 115 పుటలు లున్నవి.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: భాగములు ఏక కాలమున కొనువారికి రూ 10 0 0

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యా కాండములు- 1 సంపుటము 4 4 0

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- 1 సంపుటము 4 4 0

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, 1 సంపుటము 4 4 0

శ్రీరామ కాలనిర్ణయము 0 5 0

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రహస్యరత్న జరుగు సం॥ కులం నెలవారిగా వ్రాయబడు కల్పవృక్షము రూ 2/-, జీవితమంతటికైనా దేశ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజాపత్రిక వారి వారు. యీ పత్రికను తెలంగాణ, నేపాల, బెంగాలు, బర్మా, సింగపూర్, మలయా, పశ్చిమ బెంగాలు, 15 రోజులకు సరిపడు చందము వి. పి. కర్పణము రూ 2-6-0 ఆగును. సమగ్రము హాట్ రాకపోకల ఖర్చులు పంపించిన యెడల వ్యాధి నివారణకేసి పై బహుమానము తీసుకొందుము. కేటాగు ఉచితము.

రూ 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 లేదని జరుగును.

కడు నులభను. ఫల పథికము. ఈ బహుమానము 1000 ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాపత్రిక వారి వారు. యీ పత్రికను తెలంగాణ, నేపాల, బెంగాలు, బర్మా, సింగపూర్, మలయా, పశ్చిమ బెంగాలు, 15 రోజులకు సరిపడు చందము వి. పి. కర్పణము రూ 2-6-0 ఆగును. సమగ్రము హాట్ రాకపోకల ఖర్చులు పంపించిన యెడల వ్యాధి నివారణకేసి పై బహుమానము తీసుకొందుము. కేటాగు ఉచితము.

ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులను మాత్రం దరఖాస్తు లను చేయవలెను. ఎవరియిందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్ష ప్రశ్నలను గడు తేర మూల వ్రాయవలెను. మాత్రం జ్యోతిష నిలయమునండి మాజ్యోతిషరహస్య గ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్య గ్రంథ ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 లేదని ప్రకటించి నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రూ 250-0-0. తృతీయ బహుమా నము రూ 116-0-0 ఇట్లన్న 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షలనిలకములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగట్టలు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్య గ్రంథము ఆంధ్రప్రదేశ్ కో యాడబడినది. ఒక్కతర వెల రూ 2-8-0 పుస్తకములకు క డిగున చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రకటించ జ్యోతిష నిలయం,

విజయనగరం విశాఖపట్నం జిల్లా.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలా కాలమునుండి విజ్ఞానండువాలు చీరలు తలకడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయించుచున్నాము. మా బట్టలు ప్రత్యేకమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతివార్కుట్టిన అమ్మ చుప్పి. యీ బట్టల కొంతమంది వర్తకులు కాణ్యము తేనెలు వంటిన్ని ఉతికిన యడల బాడలు పడెటటుకంటిన్నీ. విజ్ఞానండు వా తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచు న్నారు. సవరమోసము తెలుపుకొనుటకుగాను మా బట్టలు ప్రతిఖండువాపైని మాపేరువున్న బొమ్మకడలే అంటించి యు న్నాము. మాయద్రమ్మ తేనెలుకంటి విజ్ఞానండువాని కాదని గ్రహించవలెను. మాపేరుతో వున్నట్టుది మాత్రమే మావనియాయ కొనవలెను. కోరినయడల ధరలు తెలియపరచెదము. విజ్ఞానండు వా ఉతుకుకొనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పా 1-కి రూ 0-12-0 ముప్పావలమాత్రమే.

తెలిగ్రాఫ్ అప్రెన్సు, ముప్పవ సోమరాజు, వీరరాజు నెట్టుకున్నా. పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా

జాతకరత్నము

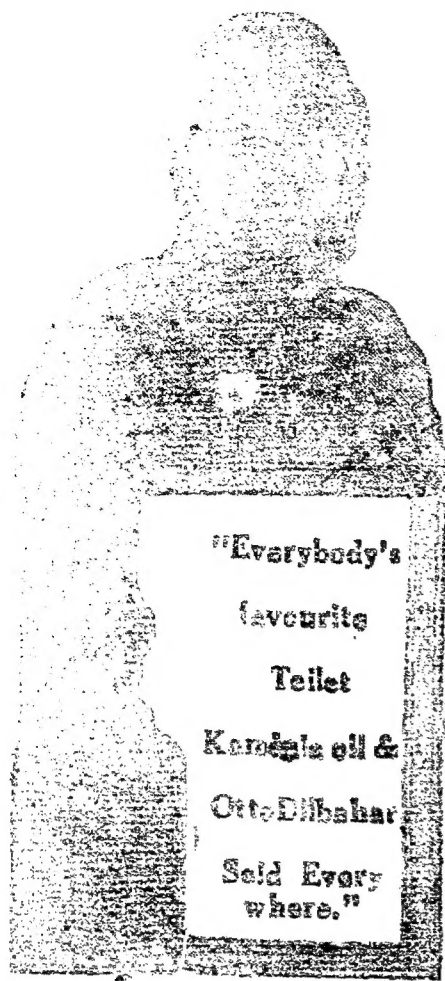
జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ చూస్తూ గునది లేకయే సంక త్సర ఫలితములను క్యాల్క్యులేట్ చేసికొనుట సహజమైనది. సంక త్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆకర్షర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంకానము, ఆయు రారోగ్యములు మున్నగు వ్యాధిభావములలో మీ మీ జాత కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల రూ 2-0-0, నెలవారిలోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయునో జాతకములు సరసమైనధరకు పంపబడును. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

రత్న పురుష లేహ్యం

నుభవ్యాధులను, అతిసంభోగములను ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్లనష్టమును పోషించి బలముకలుగజేయును ఈ మూలికామహిమ తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వాయు సం సరము లేదు. శే 1-కి రూ 2-4-0 లు. కొనువారికి కేటాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

వెంటుకలే ఆంధ్రము.
రానిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుశ్చైతన్యముతో తొడి రాకముననే త్వరచేయుదు.
తొడిచుకలు మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పొడవవును.
అంతవరకు రానిపోకుండు.

కొమిసియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుదు.
ఇది విజ్ఞప్తము చేయబడినది.
వెంటుకలు పెట్టి పోగొట్టును, కోరి మాంసము మున్నును,
యెని నివృత్తము.
వెంటుకలు: చిట్లుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు.
మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి ను తగినవరకు గలిగి వట్టు
చేసి మంచి మెరుగైన యుండును.
ఈ కోరికను తీర్చి కరిగించి చూడుము.
వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టును.
కొమిసియా నూనెను కర్మోస్కోప్నుగ జేయును.
వెల బొట్టి 1-5 లకు కూడాము. డి. డి. చార్జీలు క్రమీకము.
అన్ని చోట్లలోన ఈ క్రొంద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి లక్ష్యముగా రందరికడనున్న, శరత్ అమ్మ
హాస్టల్ నుండి ప్రకృతము, లేక అర్జున రాజులసినకృతము వారివద్దను నుండ వారకును, లేకను,
కొమిసియా నూనెను:—

ఆంగ్లంబిందీయక ద్రవ్య అందు
కెమికలు కంపెనీ,
155 వామ్మానుకీడు, బొంబాయి.

హాస్టల్ నుండి ప్రకృతము, లేక అర్జున రాజులసినకృతము వారివద్దను నుండ వారకును, లేకను,
కొమిసియా నూనెను:—
1 కొమ్మ బొట్టి 1-5 కు రూ 2-0-0
1 బ్రాసు " " " 0-12-0
1 బ్రాసు " " " 0-12-0
కొమ్మ బొట్టిలోని దుమారమును చచ్చిన పొట్టి-రి
మహారాష్ట్ర వాణిజ్య మండలి ప్రకృతముగా న్యాయించును. (123)

మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

- అద్యలా! 1. కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు వెద్దబజారులోని నా రోలాట న్యూనిసిటీ నెం 148 రు ౫౦ రెండవవసతి అడ్డం
వీరువారి ఫిట్టింగు ౫వ గగర్న మెంటువారికి తెలియజేసినవిదిట లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాము. 25 0
టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతనివో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయెన్ను ప్రదేశమున్న అంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య
ప్రదేశ్ లోను, ప్రయతపరచి గొప్పయద్యోగములు, పెద్దమనుష్యులయెడల ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల వసూలయ్యే సొమ్ములో యెట్లు కమిషన్ వకయిరా ఖర్చుపాస మిగతాసొమ్ము
లాటరీ వేయువరకు ఏలూరు నెంట్లో కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును.
4. ఈ మేడకు తనఖాలు వకయిరాలివేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంత ఖర్చులతో క్రమ
మేడ దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్ట్రీ చేయించ కో వలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగ వాసి టిక్కెట్లు 1-5 రు 5.00 చొ. నా
పేర వయోవార్షిక జేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ టపాలో వంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను
చుకోరి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు డి. డి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు కంపెనీ జవాబు యివ్వబడును.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడహక్కు వారుడు,

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ఈ విధానముతో నా సేనా ౧.కి అణులు ౧౦ మాత్రమే.

అమృతాంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల వాపును.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, హైట్స్ - బొంబాయి.
7, తంబు కెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యోగ
వృద్ధిహా ఫలానుమము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళకామ్యము,
భూతకైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చిట్టచేత రహా
మూల విచిత్రవిద్యలవల్ల గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, చీమముతో
గుమాధియగుట, కిరీటముచేసి కలకాయచేత మామిడికాయలు
భూమిపైన గజముయొక్కైన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పిట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము
తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన కైతిని వ్రాయబడి యున్నది.
ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ బేంజుగలవని
గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివలె రూ 4-0-0. త్వరచేయు
D. ఆర్. జనార్దనసంస్థాయుడు, బెంగళూరు, నులూరుబోలా

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాకవా
యెపు అను విద్యలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పట్టా కంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (3)

రాజా

కొవ్వొత్తులు ఏడుగంటలు ప్రకాశముగ వెలుగును
పరదేశపు కొవ్వొత్తులకంటె
మేలైనవి చౌకైనవి
స్వదేశ పరిశ్రమను సహ్యానించి
ప్రతిగ్రహమును ఈ దీపముతో అలంకరింపుము.
ఇవి అన్ని లింగళ్లలో దొరుకును
200 వత్తులు గల పెట్టె ధరరూ 13 లు
రాజా ఇండస్ట్రీయల్స్
తిలక్ పేట, నెల్లూరు.
విక్రయించుటవల్లపెట్టె కావలయును.

భద్రాచల రామదాసు నాటకము

ఏడు అంకములు. చక్కని కూర్పు
ప్రదర్శనమునకు మిక్కిలి అనుకూలము
ప్రస్తుతము మదరాసు ను కులవిలాసపథ కార్యదర్శుల
లో నొక్కరగు, డి. వెంకటపయ్యయ్య, డి. ఏ. గాకచే విరి
చిరము వై సభవారిచే, కేలకమొనర్చబడి ప్రేక్షకుల మన్నన
పడసినది. వెల 10 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పుస్తకములు వలయువారు మదరాసు జార్జిటౌన్, అన్
డర్ సన్, వీధి, నాల్గవంబరు, చింటర్ బాటం కంపెనీ సి. బాం
కృష్ణ నాయుడుగారివద్ద దొరకును.

యినాం! యినాం!!

60 సం. రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు శాక్టరు వాసుగారి
సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము
ఇనాముగా పంపబడును. ఈ విగుణమునకు
నకు వ్రాయవలెను. (234)
ఈ పుస్తకము ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడినది.
The swasthya Sahaya Pharmacy
30-2 Harrison Road, Calcutta